

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2020. augusztus 31.
XI. évfolyam 8. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	4
Általános közigazgatási jogterület.....	4
Pénzügyi jogterület.....	7
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	9
POLGÁRI ÜGYSZAK	9
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	10
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	12
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	12
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	13
Általános közigazgatási jogterület.....	13
Pénzügyi jogterület.....	21
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	26
POLGÁRI ÜGYSZAK	30
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	35
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	37
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	38
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	38
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	38
Általános közigazgatási jogterület.....	38
Pénzügyi jogterület.....	41
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	44
POLGÁRI ÜGYSZAK	44
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	47

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 50

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	50
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	57
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	59
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	59
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	62
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	65
POLGÁRI ÜGYSZAK	66
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	66

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

21. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. május 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-195/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 27. cikkének (2) és (3) bekezdését, hogy a specialitás szabályával nem ellentétes az átadás előtt elkövetett, az átadás alapjául szolgáló bűncselekménytől eltérő másik bűncselekmény miatt alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedés, amennyiben az érintett személy az átadást követően önként elhagyta a kibocsátó tagállam területét, majd később egy másik végrehajtó tagállam újabb európai elfogatóparancs alapján a kibocsátó tagállamnak átadta, és a második végrehajtó állam e másik bűncselekmény miatt az érintett személlyel szembeni büntetőeljárás megindításához, a személy elítéléséhez és a büntetés végrehajtásához hozzájárult?

22. Az Okresný súd Bratislava III (Szlovákia) által 2020. május 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-203/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkére figyelemmel ellentétes-e a ne bis in idem elvével egy, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat értelmében vett európai elfogatóparancs kibocsátása, amennyiben a büntetőeljárást a felmentésről vagy az eljárás megszüntetéséről szóló bírósági határozattal jogerősen lezárták, ha e határozatokat a jogalkotó által az e határozatok jogerőre emelkedését követően visszavont közkegyelem alapján hozták, és a belső jogrend előírja, hogy az ilyen közkegyelem visszavonása a hatóságok határozatainak hatályon kívül helyezését vonja maga után, amennyiben e határozatokat közkegyelem vagy egyéni kegyelem alapján hozták és indokolták, valamint, hogy – külön bírósági határozat vagy bírósági eljárás nélkül – megszűnnek a büntetőeljárás így visszavont közkegyelemen alapuló jogi akadályai?

2) Összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében biztosított, a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmával, továbbá az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikkével valamely nemzeti törvény olyan rendelkezése, amely közvetlenül, nemzeti bíróság határozata nélkül hatályon kívül helyezi egy nemzeti bíróságnak a büntetőeljárás megszüntetéséről szóló olyan határozatát, amely a nemzeti jog alapján érdemi, felmentéshez vezető határozatnak minősül, és amelynek alapján a büntetőeljárás egy nemzeti törvénynek megfelelően gyakorolt közkegyelem nyomán véglegesen megszüntetésre került?

3) Összeegyeztethető-e az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdése, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikke értelmében vett lojális együttműködés elvével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében biztosított, a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmával a nemzeti jog

olyan rendelkezése, amely a Národná rada Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság nemzeti tanácsa) által a Szlovák Köztársaság alkotmánya 86. cikkének i) pontja alapján hozott, közkegyelem vagy egyéni kegyelem visszavonásáról szóló határozat Ústavný súd (alkotmánybíróság) általi felülvizsgálatát e határozat alkotmányosságának értékelésére korlátozza, az Európai Unió által elfogadott kötelező erejű jogi aktusok, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája, az Európai Unió működéséről szóló szerződés, valamint az Európai Unióról szóló szerződés figyelembevétele nélkül?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

87. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2020. február 17-én benyújtott (2020. április 16-án kiigazított) előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-83/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen az [Európai Unió Alapjogi Chartájának] 17. cikkét, valamint a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, különösen annak 36., 73. és 74. cikkét, hogy azokkal ellentétes a fentebb bemutatotthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazására áthidaló intézmény létrehozását és hitelezői feltőkésítést előíró szanálási intézkedés révén került sor, és amely szabályozás, noha az említett irányelvet az átültetésére nyitva álló határidő lejárta előtt részlegesen átültette:

- a) nem írta elő a szanálási intézkedés által érintett hitelintézet eszközeinek és kötelezettségeinek méltányos, prudens és reális értékelését a szanálási intézkedés elfogadása előtt;
- b) nem írta elő a fenti a) pontban meghatározott értékelésen alapuló esetleges kompenzáció fizetését a szanálás alatt álló intézmény vagy adott esetben a részvényesek vagy más tulajdonosi jogcímmel rendelkezők számára, és ehelyett annak előírására szorítkozott, hogy az áthidaló bank értékesítésből származó bevételének esetlegesen fennmaradó összegét vissza kell fizetni az eredeti hitelintézet számára vagy annak felszámolási vagyonaiba;
- c) nem írta elő, hogy a szanálási intézkedés által érintett intézmény részvényeseinek joguk van akkora összeghez jutni, amely nem lehet kevesebb, mint az a becsült összeg, amelyhez akkor jutottak volna, ha az intézmény rendes fizetéseképtelenségi eljárás keretében teljes mértékben felszámolásra kerül, és ezt a védelmi mechanizmust csak azon hitelezők számára írta elő, akiknek a követeléseit nem ruházták át, illetve
- d) nem írt elő az a) pontban foglalttól eltérő, annak meghatározására szolgáló értékelést, hogy kedvezőbb elbánásban részesülnek-e a részvényesek és a hitelezők abban az esetben, ha a szanálás alatt álló hitelintézettel szemben rendes felszámolási eljárást folytattak volna?

2) A Bíróságnak az 1997. december 18-i Inter-Environnement Wallonie ítéletben foglalt ítélkezési gyakorlatának fényében (C-129/96. sz. ügy, amely ítélkezési gyakorlatot a Bíróság későbbiekben megerősítette) a jelen ügyben bemutatotthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a 2014/59/EU irányelvet részlegesen ülteti át, komolyan veszélyeztetheti-e az említett irányelv – különösen 36., 73. és 74. cikke – által meghatározott cél elérését a szanálási intézkedés alkalmazása keretében?

88. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2020. február 27-én benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-110/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az 1994. május 30-i 94/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, hogy azzal ellentétes a leírthoz hasonló azon nemzeti szabályozás, amely egyrészt a szénhidrogének kutatására vonatkozó engedély megadása szempontjából egy meghatározott kiterjedésű, határozott időre koncesszióba adott területet – a jelen ügyben egy 750 km² kiterjedésű, hat évre koncesszióba adott területet – határoz meg optimálisként, és másrészt lehetővé teszi, hogy több egyidejű kutatási engedély ugyanazon jogalany részére történő megadásával átlépjék e korlátot, feltéve hogy azokat elkülönült közigazgatási eljárásokban adták meg?

89. A Rechtbank Rotterdam (Hollandia) által 2020. március 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-160/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szabályozott, szabadon nem hozzáférhető ISO-szabványokon alapuló mérési módszer kialakítása az EUMSZ 297. cikk (1) bekezdésével [és a 216/2013/EU rendelettel (2)], valamint az átláthatóság ezek alapjául szolgáló elvével?

2) Úgy kell-e értelmezni és alkalmazni az ISO 4387, 10315, 8454 és 8243 szabványt, amelyekre a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése hivatkozik, hogy az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének értelmezése és alkalmazása során a kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-kibocsátást nemcsak az előírt módszerrel kell mérni (és hitelesíteni), hanem azt más módon és eltérő intenzitással is lehet, illetve kell mérni (és hitelesíteni)?

3) a) Ellentétes-e a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése ezen irányelv alapelveivel és 4. cikkének (2) bekezdésével, valamint az Egészségügyi Világszervezet dohányzás visszaszorításáról szóló keretegyezménye [kihirdette: a 2005. évi III. tv.] 5. cikkének 3. bekezdésével azért, mert a dohányágazat szerepet játszott a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében említett ISO-szabványok meghatározásában?

b) Ellentétes-e a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése ezen irányelv alapelveivel, az EUMSZ 114. cikk (3) bekezdésével, az Egészségügyi Világszervezet dohányzás visszaszorításáról szóló keretegyezményének célkitűzésével, valamint a Charta 24. és 35. cikkével azért, mert az abban előírt mérési módszerrel azért nem a füstszűrős cigaretták rendeltetésszerű felhasználás melletti kibocsátását mérik, mert e módszer nem veszi figyelembe a füstszűrőben található apró szellőzőlyukak hatását, amelyeket rendeltetésszerű felhasználás során nagyrészt elfednek a dohányos ajkai és ujjai?

4) a) Milyen más mérési (és hitelesítési) módszert lehet, illetve kell alkalmazni, ha a Bíróság

— nemleges választ ad az 1) kérdésre?

— igenlő választ ad a 2) kérdésre?

— igenlő választ ad a 3) a) kérdésre és/vagy a 3 b) kérdésre?

b) Ha a Bíróság nem tud választ adni a 4) a) kérdésre: a 2014/40 irányelv 24. cikkének (3) bekezdése szerinti helyzet áll-e fenn akkor, ha ideiglenesen nem áll rendelkezésre mérési módszer?

90. A Bundesfinanzgericht (Ausztria) által 2020. április 16-án benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-163/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18. cikkét és 45. cikkének (1) bekezdését, a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkét, 5. cikkének b) pontját, 7. cikkét és 67. cikkét, valamint a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikke (1) bekezdésének második mondatát, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely szerint az olyan gyermek után folyósított családi ellátásokat, aki ténylegesen nem az e családi ellátásokat folyósító tagállamban, hanem az Európai Unió másik tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes másik államban vagy Svájcban tartózkodik szokásosan, az Európai Unió Statisztikai Hivatala által közzétett összehasonlító árszínvonalak alapján ki kell igazítani az adott ország és a családi ellátásokat folyósító tagállam árszínvonalát egymáshoz viszonyított arányának megfelelően?

91. A Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia) által 2020. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-166/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a 2005/36/EK irányelv 10. cikkének az irányelv 1. cikkében meghatározott céljával összefüggésben értelmezett b) pontját, hogy azt alkalmazni kell abban a helyzetben, amelyben valamely személy azért nem kapott a képzés megszerzését tanúsító okiratot, mert a szakmai képzés megszerzéséhez szükséges követelményeket potenciálisan az Európai Unió egyetlen tagállama helyett az Európai Unió több tagállamában teljesítette? Ilyen helyzetben, amelyben valamely személy azért nem kapott a képzés megszerzését tanúsító okiratot, mert a szakmai képzés megszerzéséhez szükséges követelményeket potenciálisan az Európai Unió egyetlen tagállama helyett az Európai Unió több tagállamában teljesítette, úgy kell-e értelmezni a 2005/36/EK irányelv III. címének I. fejezetét (A képzés elvégzését tanúsító okiratok elismerésének általános rendszere), hogy annak alapján a képzést elismerő intézménynek érdemben meg kell vizsgálnia az adott személy által benyújtott összes olyan okiratot, amely bizonyíthatja a szakmai képzés megszerzését, és azt, hogy azok megfelelnek-e a fogadó államban a szakmai képzés megszerzéséhez előírt követelményeknek, valamint hogy szükség esetén kompenzációs intézkedéseket kell alkalmaznia?

2. A jelen ügyben fennállóhoz hasonló olyan helyzetben, amelyben a felülvizsgálatot kérelmező fél potenciálisan teljesítette a gyógyszerészeti szakmai képzés megszerzésének a 2005/36/EK irányelv III. fejezete 7. szakaszának 44. cikke szerinti követelményeit, azonban e követelményeket az Európai Unió egyetlen tagállama helyett az Európai Unió több tagállamában teljesítette, ezért nem rendelkezik a képzés megszerzését tanúsító, a 2005/36/EK irányelv V. mellékletének 5.6.2. pontja szerinti okirattal, úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. cikket és az EUMSZ 49. cikket, valamint a Charta 15. cikkét, hogy annak alapján a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai kötelesek megvizsgálni a felülvizsgálatot kérelmező fél szakmai képzését és összevetni azt a fogadó tagállamban szükséges szakmai képzéssel, továbbá hogy érdemben meg kell vizsgálniuk a benyújtott összes olyan okiratot, amely bizonyíthatja a szakmai képzés megszerzését, és azt, hogy azok megfelelnek-e a fogadó államban a szakmai képzés megszerzéséhez előírt követelményeknek, valamint hogy szükség esetén kompenzációs intézkedéseket kell alkalmazniuk?

92. A Nejvyšší soud České republiky (Cseh Köztársaság) által 2020. április 24-én

benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-181/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a használt elektromos és elektronikus berendezésekről szóló, 2012. július 4-i 2012/19/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkét, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam az elektromos és elektronikus berendezések 2013. január 1-jét megelőzően forgalomba hozott fotovoltaiikus panelekből keletkezett hulladékai gyűjtése, kezelése, hasznosítása és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanítása költségeinek finanszírozására a felhasználókat, nem pedig a gyártókat kötelezi?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén: az uniós jog megsértésével magánszemélynek okozott kárért való tagállami felelősséget megalapozó feltételek megítélése szempontjából van-e jelentősége annak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülménynek, hogy e tagállam a fotovoltaiikus panelekből származó hulladékok finanszírozásának módját saját maga határozta meg még azon irányelv elfogadását megelőzően, amely alapján a fotovoltaiikus panelek az uniós jog hatálya alá kerültek, és amely a gyártókat kötelezte a vonatkozó költségek viselésére azon panelek tekintetében is, amelyeket az irányelv átültetési határidejét (és az uniós jog szintű szabályozás elfogadását) megelőzően hoztak forgalomba?

Pénzügyi jogterület

59. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2020. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-141/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelvnek a 21. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikke (4) bekezdésének második albekezdését, hogy e rendelkezések feljogosítják a tagállamokat arra, hogy a héacsoport (adózási egység) helyett a héacsoport egyik tagját (az anyavállalatot) jelöljék ki adóalanynak?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: E tekintetben lehet-e hivatkozni a 77/388/EGK irányelvnek a 21. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikke (4) bekezdésének második albekezdésére?

3) A Bíróság 2015. július 16-i Larentia + Minerva ítéletének (2) 46. pontja szerint elvégzendő azon vizsgálat során, hogy az Umsatzsteuergesetz (a forgalmi adóról szóló törvény) 2. § -a (2) bekezdése 2. pontjának első mondatában foglalt, a pénzügyi betagolódásra vonatkozó követelmény a visszaélésszerű gyakorlatok vagy magatartások megakadályozására, illetve az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelemre irányuló célok szempontjából szükséges és megfelelő jogszerű intézkedésnek minősül-e, szigorú vagy megengedő mércét kell-e alkalmazni?

4) Úgy kell-e értelmezni a 77/388/EGK irányelv 4. cikkének (1) bekezdését és (4) bekezdésének első albekezdését, hogy e rendelkezések feljogosítják a tagállamokat arra, hogy általánosítás útján úgy tekintsék, hogy valamely személy a 77/388/EGK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében nem önálló, ha e személy pénzügyi, gazdasági és szervezeti szempontból be van tagolódva egy másik vállalat (anyavállalat) vállalkozásába olyan módon, hogy az anyavállalat érvényesíteni tudja az akaratát e személlyel szemben, és ezáltal meg tudja akadályozni e személy eltérő akaratnyilvánítását?

60. Az Administratīvā apgabaltiesa (Lettország) által 2020. április 14-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-175/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelményeket, hogy az adóhatóság által kibocsátott, a jelen jogvita tárgyát képezőhöz hasonló információkérésnek – amellyel az adóhatóság jelentős mennyiségű személyes adatot tartalmazó információ átadását kéri – meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendeletben (különösen az 5. cikkének (1) bekezdésében) előírt követelményeknek?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelményeket, hogy az adóhatóság eltérhet az említett rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében foglaltaktól még akkor is, ha a Lett Köztársaságban hatályos szabályozás a hivatkozott hatóságot ilyen jogkörrel nem ruházza fel?
- 3) Úgy lehet-e tekinteni az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelmények értelmezése során, hogy fennáll egy jogszerű cél, amely igazolja a jelen jogvita tárgyát képezőhöz hasonló információkérés útján előírt azon kötelezettséget, hogy meg nem határozott mennyiségben és időtartam alatt az összes kért adatot át kell adni, anélkül, hogy meg lenne határozva az említett információkérés teljesítésének határideje?
- 4) Úgy lehet-e tekinteni az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelmények értelmezése során, hogy fennáll egy jogszerű cél, amely igazolja a jelen jogvita tárgyát képezőhöz hasonló információkérés útján előírt azon kötelezettséget, hogy az összes kért adatot át kell adni, még akkor is, ha az információkérés nem jelöli meg (vagy hiányosan jelöli meg) az információközlés célját?
- 5) Úgy lehet-e tekinteni az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelmények értelmezése során, hogy fennáll egy jogszerű cél, amely igazolja a jelen jogvita tárgyát képezőhöz hasonló információkérés útján előírt azon kötelezettséget, hogy az összes kért adatot át kell adni, még akkor is, ha a gyakorlatban a kérelem teljes mértékben valamennyi olyan érintettre vonatkozik, aki valamely portálon „Idegengyalom” cím alatt hirdetéseket tett közzé?
- 6) Milyen szempontok alapján kell vizsgálni, hogy az adatkezelőként eljáró adóhatóság megfelelően biztosítja-e, hogy az adatkezelés (ideértve az információk megszerzését is) megfelel az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelményeknek?
- 7) Milyen szempontok alapján kell vizsgálni, hogy egy, a jelen jogvita tárgyát képezőhöz hasonló információkérés megfelelően indokolt és eseti jellegű-e?
- 8) Milyen szempontok alapján kell vizsgálni, hogy a személyes adatok kezelése a feltétlenül szükséges mértékben és az általános adatvédelmi rendeletben előírt követelményekkel összeegyeztethető módon történik-e?
- 9) Milyen szempontok alapján kell vizsgálni, hogy az adatkezelőként eljáró adóhatóság biztosítja-e az adatkezelésnek az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében előírt követelményeknek való megfelelést (elszámoltathatóság)?

61. A Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovákia) által 2020. április 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-186/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről szóló, 2010. október 7-i 904/2010/EU tanácsi rendelet (25) preambulumbekzdését, amely szerint „az adatszolgáltatás határidejére vonatkozóan ebben a rendeletben meghatározott határidők túl nem léphető maximális időkeretként értelmezendők”, hogy e rendelkezésben olyan határidőkről van szó, amelyeket nem szabad túllépni, és amelyek túllépése az adóellenőrzés felfüggesztésének jogellenességét vonja maga után?

2) A hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről szóló, 2010. október 7-i 904/2010/EU tanácsi rendeletben a nemzetközi információcsere létrehozása érdekében előírt határidők be nem tartásának van-e valamilyen jogkövetkezménye (szankciója) a megkeresett hatósággal és a megkereső hatósággal szemben?

3) Tekinthető-e az adóalany jogába való jogellenes beavatkozásnak a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről szóló, 2010. október 7-i 904/2010/EU tanácsi rendeletben megállapított határidőket túllépő nemzetközi információcsere?

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú kérelmet.

Polgári ügyszak

34. A Supreme Court (Írország) által 2020. március 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-140/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Egy általános/egyetemes adatmegőrzési szabályozás – még akkor is, ha a megőrzéssel és hozzáféréssel kapcsolatban szigorú korlátozások alá esik – önmagában ellentétes a Charta fényében értelmezett 2002/58/EK irányelv 15. cikkével?

2) Annak mérlegelése során, hogy meg kell-e állapítani egy, a 2006/24/EK irányelv alapján végrehajtott, (a megőrzést illetően és/vagy a hozzáférés kapcsán a szükséges szigorú ellenőrzés mellett) általános adatmegőrzési szabályozást előíró nemzeti intézkedés meg nem felelését, és különösen az ilyen szabályozás arányosságának értékelése során a nemzeti bíróság jogosult-e arra, hogy figyelembe vegye azt, hogy az adatokat a szolgáltatók saját kereskedelmi céljaikra jogszerűen megőrizhetik, és előírható-e ezen adatoknak a 2002/58/EK irányelv rendelkezései alól kizárt nemzetbiztonsági célokból történő megőrzése?

3) Az értékelés során, a megőrzött adatokhoz való hozzáférésről rendelkező nemzeti rendelkezés uniós joggal és különösen a Chartában szereplő jogokkal való összeegyeztethetőségének megítélésével kapcsolatban, a nemzeti bíróságnak milyen szempontokat kell alkalmaznia annak mérlegelése során, hogy az ilyen szabályozás rendelkezik-e a Bíróság ítélezési gyakorlatában előírt független előzetes vizsgálatról? Ebben az az összefüggésben az ilyen értékelést végző nemzeti bíróság figyelembe veheti-e az utólagos bírósági vagy egyéb vizsgálat meglétét?

4) A nemzeti bíróság mindenképpen köteles-e megállapítani a nemzeti rendelkezés 2002/58/EK irányelv 15. cikkének való meg nem felelését, amennyiben a nemzeti intézkedés a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem céljából általános adatmegőrzési szabályozást ír elő, és amennyiben a nemzeti bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok egésze alapján azt állapította meg, hogy az ilyen megőrzés egyaránt lényeges és feltétlenül szükséges a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem céljának eléréséhez?

5) Amennyiben a nemzeti bíróságnak azt kell megállapítania, hogy a nemzeti intézkedés ellentétes a Charta fényében értelmezett 2002/58/EK irányelv 15. cikkének rendelkezéseivel, jogosult-e az ilyen megállapítás időbeli hatályának korlátozására, ha megállapítást nyer, hogy ennek elmaradása „káoszt és a közérdek sérelmét eredményezné” (összhangban például az R [National Council for Civil Liberties] v Secretary of State for Home Department and Secretary of State for Foreign Affairs [2018] ítéletben [EWHC 975, 46. pont] szereplő megközelítéssel)?

6) A nemzeti jogszabály 2002/58/EK irányelv 15. cikkébe ütközésének megállapítására és/vagy e jogszabály alkalmazásának mellőzésére és/vagy annak megállapítására jogosult nemzeti bíróság, hogy e jogszabály alkalmazása akár büntetőeljárás során a bizonyítékok elfogadhatóságával kapcsolatos érvelés elősegítése céljából indított eljárás keretében, vagy másként megsértette valamely magánszemély jogait, elutasíthatja-e az EUMSZ 288. cikk szerinti, az irányelv rendelkezéseinek nemzeti jogba való pontos átültetésére vonatkozó kötelezettség alapján elfogadott nemzeti rendelkezésnek megfelelően megőrzött adatokkal kapcsolatos ilyen kérelmet, illetve az ilyen

megállapítás hatályát a 2006/24/EK irányelv érvénytelenségének az Európai Unió Bírósága általi 2014. április 8-i megállapítását követő időszakra korlátozhatja-e?

Gazdasági ügyszak

41. A Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. március 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-146/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének l) pontja és 5. cikkének (1) bekezdése értelmében vett járattörlésről van-e szó, ha az üzemeltető légitfuvarozó a szervezett utazási forma keretében foglalt, menetrend szerint (helyi idő szerint) 10 óra 20 perckor induló járatot előrehozza ugyanerre a napra (helyi idő szerint) 8 óra 40 percre?

2) Amennyiben a járatnak a (helyi idő szerint) 10 óra 20 percről ugyanarra a napra (helyi idő szerint) 8 óra 40 percre történő előrehozását az utazás kezdete előtt tíz nappal közlik, az ugyanezen rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett átfoglalás felajánlásáról van-e szó?

42. A Landgericht Ravensburg (Németország) által 2020. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-155/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, hogy a hitelmegállapodásnak

a) abszolút számként kell közölnie a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, legalább azonban abszolút számként kell tartalmaznia az alkalmazandó referencia-kamatlábat (jelen esetben a Bürgerliches Gesetzbuch [BGB, polgári törvénykönyv] 247. § -a szerinti alapkamatlábat), amelyből hozzáadással (jelen esetben a BGB 288. § -a (1) bekezdése második mondatának megfelelően öt százalékpont hozzáadásával) számítható ki az alkalmazandó késedelmi kamatláb?

b) konkrétan ismertetnie kell a késedelmi kamatláb kiigazításának mechanizmusát, legalább azonban hivatkozni kell azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre, amelyekből kitűnik a késedelmi kamatláb kiigazításának módja (a BGB 247. § -a és 288. § -a (1) bekezdésének második mondata)?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját, hogy a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló, a fogyasztó által érthető konkrét számítási módot annak érdekében, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa az idő előtti felmondás esetén fizetendő ellentételezés összegét?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontját, hogy

a) a hitelmegállapodásnak a hitelmegállapodás feleinek nemzeti jogban szabályozott felmondási jogait, különösen pedig az adóst a zárt végű kölcsönszerződések esetében a polgári törvénykönyv 314. § -a alapján megillető, jogos indokkal történő felmondás jogát is tartalmaznia kell?

b) (a fenti a) kérdésre adott nemleges válasz esetén) azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti jog szerinti rendkívüli felmondási jog említését a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének s) pontja szerint feltüntetendő információnak minősíti?

c) a hitelmegállapodásnak a hitelmegállapodás feleinek valamennyi felmondási joga esetében tájékoztatást kell adnia a felmondási jog gyakorlása tekintetében előírt felmondási időről és a

felmondási nyilatkozatra vonatkozó alakiságokról?

4) Fogyasztói hitelmegállapodás esetében kizárt-e, hogy a hitelező a fogyasztó 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jogának gyakorlásával szemben a jogvesztésre alapított kifogásra hivatkozzon,

a) amennyiben a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információk egyike sem szerepel megfelelően a hitelmegállapodásban, illetve utólag sem közölték szabályszerűen, és ezáltal a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási időszak nem kezdődött meg?

b) (az előző kérdés a) pontjára adott nemleges válasz esetén), amennyiben a jogvesztést döntően a szerződés megkötése óta eltelt időre és/vagy a szerződésnek a szerződő felek általi teljes körű teljesítésére és/vagy a hitelező visszafizetett kölcsönösszeggel való rendelkezésére vagy a hitelbiztosítékok visszaadására és/vagy (a hitelmegállapodáshoz kapcsolt adásvételi szerződés esetében) a finanszírozott termék fogyasztó általi használatára vagy értékesítésére alapozták, a fogyasztónak azonban a releváns időszakban és a vonatkozó körülmények bekövetkezésekor nem volt tudomása elállási jogának fennmaradásáról, és az ismeretek e hiánya észszerűen nem is tudható be neki, továbbá a hitelező sem feltételezhette, hogy a fogyasztó megfelelő ismeretekkel rendelkezik?

5) Fogyasztói hitelmegállapodás esetén kizárt-e, hogy a hitelező a fogyasztó 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jogának gyakorlásával szemben a joggal való visszaélésre alapított kifogásra hivatkozzon:

a) amennyiben a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információk egyike sem szerepel megfelelően a hitelmegállapodásban, illetve utólag sem közölték szabályszerűen, és ezáltal a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási időszak nem kezdődött meg?

b) (az előző kérdés a) pontjára adott nemleges válasz esetén), amennyiben a joggal való visszaélést döntően a szerződés megkötése óta eltelt időre és/vagy a szerződésnek a szerződő felek általi teljes körű teljesítésére és/vagy a hitelező visszakapott kölcsönösszeggel való rendelkezésére vagy a hitelbiztosítékok visszaadására és/vagy (a hitelmegállapodáshoz kapcsolt adásvételi szerződés esetében) a finanszírozott termék fogyasztó általi használatára vagy értékesítésére alapozták, a fogyasztónak azonban a releváns időszakban és a vonatkozó körülmények bekövetkezésekor nem volt tudomása az elállási jogának fennmaradásáról, és az ismeretek e hiánya észszerűen nem is tudható be neki, továbbá a hitelező sem feltételezhette, hogy a fogyasztó megfelelő ismeretekkel rendelkezik?

43. A Landesgericht Korneuburg (Ausztria) által 2020. április 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-164/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5., 6. és 7. cikkét, hogy az e rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „rendkívüli körülménynek” kell tekinteni a már a még el nem indult repülőgép fedélzetén tartózkodó utas repülőtéren orvos által megállapított megbetegedését és ebből eredő, repülésre való alkalmatlanságát, mire tekintettel a légi fuvarozó megtagadja az utas szállítását, és az utasnak ezért el kell hagynia a repülőgépet, a poggyászát pedig ki kell rakodni?

Büntető ügyszak

21. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. március 19-i ítélete (a Sofiyski gradski sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo kontra BP, AB, PB, „Trast B” OOD, „Agro In 2001” EOOD, „ACount Service 2009” EOOD, „Invest Management” OOD, „Estate” OOD, „Bromak” OOD, „Bromak Finance” EAD, „Viva Telekom Bulgaria” EOOD, „Balgarska Telekomunikationna Kompania” AD, „Hedge Investment Bulgaria” AD, „Kemira” OOD, „Dunarit” AD, „Technologichen Zentar-Institut Po Mikroelektronika” AD, „Evrobild 2003” EOOD, „Technotel Invest” AD, „Ken Trade” EAD, „Konsult Av” EOOD, Louvrier Investments Company 33 SA, EFV International Financial Ventures Ltd, Interv Investment SARL, LIC Telecommunications SARL, V Telecom Investment SCA, V2 Investment SARL, Empreno Ventures Ltd (C-234/18. sz. ügy)¹

A bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/212/IB kerethatározatot úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az azt előíró tagállami szabályozás, hogy a jogellenesen szerzett vagyon elkobzását a nemzeti bíróság olyan eljárásban rendeli el, amely független a bűncselekmény megállapításától, különösen pedig az ilyen bűncselekmény feltételezett elkövetőinek büntetőjogi felelősségre vonásától.

22. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. május 14-i ítélete (az Amtsgericht Kehl [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – az UY elleni büntetőeljárás (C-615/18. sz. ügy)²

A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy:

- *azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a valamely személlyel szemben járművezetéstől eltiltást elrendelő büntetővégzés ellen benyújtott, tárgyalás tartására irányuló kérelem előterjesztésére nyitva álló kéthetes határidő az említett személy kézbesítési megbízottja részére történő kézbesítéssel kezdődik meg, feltéve hogy e személynek a végzésről való tudomásszerzésétől számítva ténylegesen kéthetes határidő áll rendelkezésére ahhoz, hogy az említett végzés ellen – adott esetben a jogvesztő határidő elmulasztásának következményei alóli mentesítésre irányuló eljárást követően vagy annak keretében – tárgyalás tartására irányuló kérelmet terjesszen elő, anélkül hogy bizonyítania kellene, hogy megtette a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb érdeklődjön a kézbesítési megbízottnál a rá vonatkozó büntetővégzéssel kapcsolatban, és feltéve, hogy e büntetővégzés joghatásai e határidő alatt felfüggesztésre kerülnek;*
- *azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a más tagállamban lakóhellyel rendelkező személlyel szemben büntetést helyez kilátásba, ha nem tartja tiszteletben a vele szemben járművezetéstől eltiltást elrendelő büntetővégzést jogerőre emelkedésének időpontjától kezdve, jóllehet az érintett személynek nem volt tudomása a büntetővégzésről abban az időpontban, amikor az abból következő járművezetéstől eltiltást megszegte.*

¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 8. szám, Büntető ügyszak 10. sz. alatt.

² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Büntető ügyszak 1. sz. alatt.

68. A Bíróság (első tanács) 2020. március 19-i ítélete (a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – PG kontra Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (C-406/18. sz. ügy)³

1) *A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 46. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bíróságok számára kizárólag annak jogkörét biztosítja, hogy a nemzetközi védelem tárgyában illetékes hatóságok határozatait hatályon kívül helyezik, kizárva ugyanakkor az azok megváltoztatására vonatkozó jogkört. Mindazonáltal az ügynek az illetékes közigazgatási hatósághoz történő visszautalása esetén rövid időn belül új határozatot kell hozni, és annak meg kell felelnie a hatályon kívül helyező ítéletben foglalt értékelésnek. Ezenfelül ha a nemzeti bíróság a nemzetközi védelem kérelmezője által előterjesztett valamennyi releváns ténybeli és jogi tényező teljes és ex nunc vizsgálatát követően azt állapította meg, hogy e kérelmezőnek a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott kritériumok alapján ilyen védelemben kell részesülnie a kérelmének alátámasztása érdekében általa hivatkozott indok alapján, de a közigazgatási szerv ezt követően ezzel ellentétes határozatot hoz anélkül, hogy e tekintetben megállapítaná, hogy az érintett kérelmező nemzetközi védelem iránti igényének új értékelését igazoló új tényezők merültek fel, e bíróságnak, amennyiben a nemzeti jog nem biztosít a számára olyan eszközt, amely lehetővé tenné számára az ítélete tiszteletben tartásának a biztosítását, meg kell változtatnia az említett, a korábbi ítéletének meg nem felelő határozatot, és azt a nemzetközi védelem vonatkozásában a saját határozatával kell helyettesítenie, szükség esetén mellőzve az ezt megtiltó nemzeti szabályozás alkalmazását.*

2) *A 2013/32 irányelv 46. cikkének (3) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozattal szemben előterjesztett jogorvoslati kérelem tárgyában eljáró bíróság számára a határozathozatalra vonatkozóan hatvannapos határidőt ír elő, feltéve, hogy e bíróság ilyen határidőn belül biztosítani tudja az uniós jog által a kérelmező vonatkozásában elismert anyagi jogi szabályok és eljárási garanciák tényleges érvényesülését. Ellenkező esetben az említett bíróság köteles arra, hogy a határozathozatali határidőt előíró nemzeti szabályozás alkalmazását mellőzze, és e határidő lejártát követően a lehető leghamarabb határozatot hozzon.*

69. A Bíróság (első tanács) 2020. március 19-i ítélete (a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LH kontra Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (C-564/18. sz. ügy)⁴

1) *A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikkét úgy kell*

³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak 200. sz. alatt.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak 9. sz. alatt.

értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanság miatt való elutasítását azon indok alapján, hogy a kérelmező olyan államon keresztül érkezett az érintett tagállam területére, amelyben nincs kitéve üldözésnek vagy súlyos sérelem veszélyének, vagy amelyben biztosított a megfelelő szintű védelem.

2) A 2013/32 irányelv 46. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlanság miatt elutasító határozattal szemben előterjesztett jogorvoslati kérelem tárgyában eljáró bíróság számára a határozathozatalra vonatkozóan nyolcnapos határidőt ír elő, ha e bíróság ilyen határidőn belül nem tudja biztosítani az uniós jog által a kérelmező vonatkozásában elismert anyagi jogi szabályok és eljárási garanciák tényleges érvényesülését.

70. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. március 19-i ítélete (a Juzgado de lo Contencioso Administrativo no 2 de A Coruña [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Compañía de Tranvías de La Coruña, SA kontra Ayuntamiento de A Coruña (C-45/19. sz. ügy)⁵

A vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (3) bekezdése második albekezdésének második mondatát úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben az e rendelet 8. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában szereplő szerződések tekintetében előírt 30 éves maximális időtartam az említett rendelet hatálybalépésének időpontjától kezdődik.

71. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. április 2-i ítélete (az Augstākā tiesa [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – procédure engagée par AS „PrivatBank” (C-480/18. sz. ügy)⁶

1) A 2009. szeptember 16-i 2009/111/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az ezen irányelv 82. cikkében említett hatóság hatáskörrel rendelkezik a panaszok megvizsgálására és szankciók kiszabására a harmadik állam pénzmemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások esetében.

2) A 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 20. és 21. cikkének személyi hatálya nem terjed ki a hitelintézetekre.

3) A 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 80–82. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem hatalmazzák fel az e rendelkezések értelmében vett illetékes hatóságot arra, hogy az ezen irányelv 75. cikkében megállapított kritériumok alapján rendezze a fizetési műveletek nemteljesítéséből vagy hibás teljesítéséből eredő, a szolgáltatások igénybe vevői és a pénzforgalmi szolgáltatók közötti jogvitákat abban az esetben, ha az ilyen hatóság a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői panaszainak vizsgálatára és a pénzforgalmi szolgáltatókra alkalmazandó szankciók kiszabására vonatkozó hatáskörét gyakorolja az alkalmazandó szabályok megsértése esetén. E jogvitákat a 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 83. cikkében említett, peren kívüli jogorvoslatok keretében kell rendezni, a bírósághoz fordulás nemzeti eljárási jogszabályok szerinti jogának sérelme nélkül. Ha a nemzeti jogalkotó úgy döntött, hogy az egyrészt az említett 80–82. cikkből, másrészt pedig az említett

⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 96. sz. alatt.

⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak 213. sz. alatt.

83. cikkből eredő hatásköröket egyetlen hatóság kezében összpontosítja, e hatóságnak e hatásköri kategóriákat külön-külön, kizárólag az azokra vonatkozó egyes eljárások keretében kell gyakorolnia.

4) A tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján a nemzeti jogalkotó felhatalmazhatja a hatáskörrel rendelkező hatóságot arra, hogy a 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 80–82. cikkében említett panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások keretében figyelembe vegye az olyan választottbírói ítélet fennállását és tartalmát, amely az ilyen eljárással érintett pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevő személy és a pénzforgalmi szolgáltató közötti jogvitában hoz döntést, feltéve hogy az említett eljárásokban az ezen ítélet tekintetében elismert bizonyító erő nem sérti az említett eljárások sajátos tárgyát és célját, az érintett személyek védelemhez való jogát vagy az e hatóságra ruházott hatáskörök önálló gyakorlását, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

72. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Conseil supérieur de la Sécurité sociale [Luxemburg] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Caisse pour l'avenir des enfants kontra FV, GW (C-802/18. sz. ügy)⁷

1) Az EUMSZ 45. cikket és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a határ menti ingázó munkavállaló által a valamely tagállamban foglalkoztatottként folytatott tevékenységtől függő családi támogatás az e rendelkezések értelmében vett szociális kedvezmények minőségű.

2) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének – a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben értelmezett – i) pontját és 67. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétesek azok a tagállami rendelkezések, amelyek értelmében a határ menti ingázó munkavállalókat csak a saját gyermekeik után illeti meg az általuk e tagállamban foglalkoztatottként folytatott tevékenységtől függő családi támogatás, házastársuknak a velük leszármazáson alapuló rokon kapcsolatban nem álló gyermekei után azonban nem – akiknek a tartásához viszont hozzájárulnak –, holott az e támogatáshoz való jog az említett tagállamban lakóhellyel rendelkező valamennyi gyermeket megilleti.

73. A Bíróság (nagytanács) 2020. április 2-i ítélete (a Vrhovni sud [Horvátország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – I. N. elleni büntetőeljárás (C-897/19. PPU. sz. ügy)⁸

Az uniós jogot, különösen pedig az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás 36. cikkét és az Európai Unió Alapjogi Chartája 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam, amelynek területére egy, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes, az Európai Szabadkereskedelmi Társaság (EFTA) olyan tagállamának állampolgára beutazott, amellyel az Európai Unió átadási megállapodást kötött, a Párizsban 1957. december 13-án aláírt európai kiadatási egyezmény értelmében vett kiadatás iránti kérelmet kap valamely harmadik államtól, és amennyiben ezt az állampolgárt, mielőtt ezen állam állampolgárságát megszerezte volna, ez az EFTA-állam menekültként elismerte, mégpedig amiatt, hogy a kiadatás iránti kérelmet kibocsátó államban vele szemben eljárás van folyamatban, a megkeresett tagállam illetékes hatósága köteles megvizsgálni, hogy a kiadatás nem sérti-e az Alapjogi Charta 19. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jogokat; e vizsgálat keretében a menekült jogállás elismerése különösen komoly tényezőnek tekintendő. A kiadatás iránti kérelem teljesítése előtt a megkeresett tagállamnak

⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak 19. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak 26. sz. alatt.

mindenesetre tájékoztatnia kell ezt az EFTA-államot, és adott esetben az átadási eljárásról szóló megállapodás rendelkezéseinek megfelelően a kérelmére át kell adnia számára az említett állampolgárát, feltéve, hogy az említett EFTA-állam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik az e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények miatt indított büntetőeljárás lefolytatására.

74. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Deutsche Homöopathie-Union (DHU) Arzneimittel GmbH & Co. KG kontra Bundesrepublik Deutschland (C-101/19. és C-102/19. sz. egyesített ügyek)⁹

A 2004. március 31-i 2004/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az irányelv 69. cikkében említett beteg tájékoztató az e rendelkezésben felsoroltakon kívül más információkat – például az említett rendelkezéssel érintett homeopátiás gyógyszerek adagolására vonatkozó utasítást – is tartalmaz.

75. A Bíróság (második tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Nelson Antunes da Cunha, Lda kontra Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas IP (IFAP) (C-627/18. sz. ügy)¹⁰

1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 17. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben a Bizottság támogatások visszatéríttetésére vonatkozó hatáskörének érvényesítésére előírt tízéves elévülési idő kizárólag a Bizottság és az általa hozott visszatéríttetési határozat címzett tagállama közötti jogviszonyokban alkalmazandó.

2) A 2015/1589 rendelet 16. cikkének (2) bekezdését, amely szerint a visszatéríttetendő támogatás magában foglalja a kamatokat, és az ugyanezen cikk (3) bekezdésében foglalt tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a nemzeti elévülési idő alkalmazása a támogatás visszatéríttetésére, amennyiben e határidő az e támogatást jogellenesnek nyilvánító és a visszatéríttetést elrendelő bizottsági határozat meghozatala előtt lejárt, vagy amennyiben az elévülési idő eltelt, mégpedig elsősorban az e határozat nemzeti hatóságok általi végrehajtásának késedelmes jellege miatt.

76. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Varhoven administrativen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „Overgas Mrezhi” AD, Sdruzhenie s nestopanska tsel „Balgarska gazova asotsiatsia” kontra Komisija za energiyno i vodno regulirane (KEVR) (C-5/19. sz. ügy)¹¹

1) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 36. és 38. cikkével összefüggésben értelmezett (1)–(3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy a földgázellátás biztonságának és folyamatosságának az említett tagállamban való biztosítása érdekében a földgázipari vállalkozásokkal szemben előírt földgáztarolási kötelezettségekhez kapcsolódó költségeket teljes mértékben e vállalkozások felhasználóinak kell viselniük, akik magánszemélyek is lehetnek, feltéve hogy e szabályozás általános gazdasági érdekű célt követ, tiszteletben tartja az arányosság elvét, és az annak keretében előírt közszolgáltatási kötelezettségeket világosan

⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 107. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Büntető ügyszak 36. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 60. sz. alatt.

meghatározzák, azok átláthatóak, hátrányos megkülönböztetéstől mentesek, ellenőrizhetőek, és az európai uniós gázipari vállalkozások számára egyenlő hozzáférést biztosítanak a nemzeti fogyasztókhoz.

2) A 2009/73 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely e tagállamnak az ezen irányelv értelmében vett szabályozó hatóságát mentesíti a nemzeti szabályozásnak a normatív jogi aktusok elfogadására vonatkozó eljárásra alkalmazandó bizonyos rendelkezéseinek a tiszteletben tartása alól abban az esetben, ha az említett irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett közszolgáltatási kötelezettséget előíró jogi aktust fogad el, feltéve hogy az alkalmazandó nemzeti szabályozás egyébként biztosítja, hogy e jogi aktus megfeleljen e rendelkezés érdemi követelményeinek, azt teljeskörűen indokolják, továbbá a nyilvánosság számára közétégyék adott esetben az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének megóvása mellett, és az bírósági úton felülvizsgálható legyen.

77. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. május 7-i ítélete (a Landesverwaltungsgericht Niederösterreich [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VO kontra Bezirkshauptmannschaft Tulln (C-96/19. sz. ügy)¹²

1) A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről, a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről és a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikke (3) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik az általa előírt tilalom hatálya alá az olyan nemzeti szabályozás, amely arra kötelezi a digitális menetíró készülékkel felszerelt jármű vezetőjét, hogy a menetíró készülékbe való automatikus és kézi adatbevitel hiányában a tevékenységének másodlagos bizonyítékeként adjon át egy, a munkáltatója által a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályokkal kapcsolatos formanyomtatványról szóló 2007/230/EK határozat módosításáról szóló, 2009. december 14-i 2009/959/EU bizottsági határozat mellékletében szereplő formanyomtatványnak megfelelően kiállított tevékenységi igazolást.

2) A második kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a 2009/959 határozat mellékletében szereplő formanyomtatvány érvényességét.

78. A Bíróság (második tanács) 2020. május 14-i ítélete (a dla Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A.m.a. – Azienda Municipale Ambiente SpA kontra Consorzio Laziale Rifiuti – Co.La.Ri. (C-15/19. sz. ügy)¹³

A hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv 10. és 14. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes egy nemzeti rendelkezés olyan értelmezése, amely szerint az ezen irányelv átültetésének időpontjában üzemelő hulladéklerakókat alá kell vetni az ezen irányelvből eredő kötelezettségeknek, különösen az e hulladéklerakók utógondozási időszaka meghosszabbításának, anélkül hogy különbséget kellene tenni a hulladékok tárolásának időpontja alapján, vagy olyan intézkedést kellene előírni, amely az e meghosszabbítás hulladékbirtokos tekintetében gyakorolt pénzügyi hatásainak korlátozására irányul.

79. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a Bouygues travaux publics, Elco construct Bucarest, Welbond armatures elleni büntetőeljárás (C-17/19. sz. ügy)¹⁴

A 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági

¹² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 105. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 91. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak 21. sz. alatt.

rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontját, 12a. cikke 2. pontjának a) alpontját és 4. pontjának a) alpontját, valamint a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a tevékenységüket valamely más tagállam területén végző munkavállalók részére az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendelettel módosított, a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontja vagy 14. cikke 2. pontjának b) alpontja alapján kiállított E 101 igazolás, és az ezen intézmény által az ilyen munkavállalók részére a 2012. május 22-i 465/2012/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 12. cikkének (1) bekezdése és 13. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás ez utóbbi tagállam bíróságait kizárólag a szociális biztonság területén köti.

80. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Spenner GmbH & Co. KG kontra Bundesrepublik Deutschland (C-189/19. sz. ügy)¹⁵

1) A kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat 9. cikkének (9) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó a meglévő létesítmény kapacitásának az e határozat 9. cikke (1) bekezdésének megfelelően meghatározott alapidőszakot megelőzően bekövetkező jelentős bővítéseire.

2) A 2011/278 határozat 9. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az nem kötelezi az illetékes nemzeti hatóságot arra, hogy maga határozza meg a létesítmény múltbeli tevékenységi szintjeinek értékeléséhez releváns alapidőszakot.

81. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – T-Systems Magyarország Zrt., BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt. kontra Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (C-263/19. sz. ügy)

1) A 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 2e. pontjának (2) bekezdését, a 2007/66 irányelvvel módosított, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 2e. cikkének (2) bekezdését, a 2007/66 irányelv (19)–(21) preambulumbekkezdését, valamint a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről] szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 118. sz. alatt.

európai parlamenti és tanácsi irányelv (12), (113), (115) és (117) preambulumbekzdését, 1. cikkének (2) bekezdését és 89. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely a felügyelő hatóság által hivatalból indított jogorvoslati eljárás keretében lehetővé teszi, hogy a jogsértésért ne csak az ajánlatkérőnek, hanem a közbeszerzési szerződés nyertes ajánlattevőjének is megállapítsák a felelősségét, és vele szemben bírságot szabjanak ki abban az esetben, ha valamely teljesítés alatt álló közbeszerzési szerződés módosításakor a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó szabályok alkalmazását jogellenesen mellőzték. Ugyanakkor, amennyiben a nemzeti szabályozás előír ilyen lehetőséget, a jogorvoslati eljárásnak tiszteletben kell tartania az uniós jogot, ideértve annak alapelveit, mivel maga az érintett közbeszerzési szerződés – mind az eredeti formájában, mind a jogellenes módosítását követően – a közbeszerzésekről szóló irányelvek tárgyi hatálya alá tartozik.

2) Az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő között létrejött közbeszerzési szerződés jogsértő módosítását szankcionáló bírság összegét az egyes felek magatartásának a figyelembevételével kell meghatározni.

82. A Bíróság (nagytanács) 2020. május 14-i ítélete (a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – FMS, FNZ (C-924/19 PPU. sz. ügy), SA és ifjabb SA (C-925/19 PPU. sz. ügy) kontra Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság¹⁶

1) A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a tagállami szabályozás, amely értelmében az érintett harmadik országbeli állampolgár egy korábbi kiutasítási határozatban említett célország közigazgatási hatóság általi módosítását csak közigazgatási hatóság előtt indított eljárás keretében támadhatja meg, amennyiben e hatóság határozatával szemben nem biztosított a későbbi bírósági jogorvoslat. Hasonló esetben az uniós jog elsőbbségének elvét és a hatékony bírói jogvédelemhez való, az Alapjogi Charta 47. cikkében garantált jogot akként kell értelmezni, hogy azok annak megállapítására kötelezik a nemzeti bíróságot, hogy hatáskörrel rendelkezik a célország módosítására vonatkozó kiutasítási határozat – uniós jogra tekintettel fennálló – jogszerűségének vitatása iránt előtte megindított jogorvoslati eljárás lefolytatására.

2) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként, azon az alapon való elutasítását, hogy a kérelmező az érintett tagállam területére olyan állam területéről érkezett, ahol nincs kitéve üldöztetésnek vagy a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkét átültető nemzeti rendelkezés értelmében vett súlyos sérelem veszélyének, vagy ahol a megfelelő szintű védelem biztosított.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület 59. sz. alatt.

3) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. cikkével és a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből eredő elvével összefüggésben értelmezett 2013/32 irányelvet akként kell értelmezni, hogy a 2013/32 irányelv 2. cikkének f) pontja értelmében vett eljáró hatóság nem köteles hivatalból újból megvizsgálni azt a menedékjog iránti kérelmet, amelynek tárgyában jogerős bírósági határozattal helybenhagyott elutasító határozatot hoztak azt megelőzően, hogy az említett határozat uniós jogba ütközését megállapították. A 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját akként kell értelmezni, hogy a Bíróság által hozott, az azon nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetetlenségét megállapító ítélet, amely lehetővé teszi egy nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként, azon az alapon való elutasítását, hogy a kérelmező az érintett tagállam területére olyan állam területéről érkezett, ahol nincs kitéve üldöztetésnek vagy súlyos sérelem veszélyének, vagy ahol a megfelelő szintű védelem biztosított, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásával kapcsolatos, az e rendelet értelmében vett új körülményt képez. Egyebekben az említett rendelkezés nem alkalmazható az ezen irányelv 2. cikkének q) pontja szerinti ismételt kérelemre, amennyiben az eljáró hatóság megállapítja, hogy a korábbi kérelem jogerős elutasítása ellentétes az uniós joggal. Ennek megállapítása szüükszerűen kötelező ezen eljáró hatóságra nézve, amennyiben az uniós jogba ütközés a Bíróság valamely ítéletéből ered, illetve amennyiben azt járulékosan, valamely nemzeti bíróság állapította meg.

4) A 2008/115 irányelvet és a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy nyilvánvalóan az említett irányelvek értelmében vett „őrizetre” jellemző szabadságelvonást képez a harmadik országbeli állampolgárok arra kötelezése, hogy folyamatosan egy olyan korlátozott és zárt területű tranzitónában tartózkodjanak, amelyen belül csak korlátozottan és felügyelet mellett mozoghatnak, és amelyet jogszerűen semmilyen irányban nem hagyhatnak el önkéntesen.

5) A 2013/32 irányelv 43. cikkét akként kell értelmezni, hogy az nem engedi meg a nemzetközi védelmet kérelmezőknek négy hetet meghaladó időtartamban egy tranzitónában fenntartott őrizetét.

6) A 2013/33 irányelv 8. és 9. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, ha először is egy nemzetközi védelmet kérelmező őrizetbe vételére kizárólag azért kerül sor, mert nem tud saját magáról gondoskodni, másodsor, ha erre az őrizetre őrizetbe vételt elrendelő határozat előzetes elfogadása nélkül, továbbá ezen intézkedés szükségességének és arányosságának vizsgálata nélkül került sor, és harmadszor, ha az e kérelmező őrizetét elrendelő közigazgatási határozat jogszerűségével kapcsolatban semmiféle bírósági felülvizsgálat nem létezik. Ezzel szemben ezen irányelv 9. cikkét akként kell értelmezni, hogy az nem írja elő, hogy a tagállamok határozzák meg az őrizet fenntartásának maximális időtartamát, amennyiben nemzeti joguk garantálja, hogy az őrizet csak addig tart, ameddig az azt igazoló ok fennáll, egyúttal pedig azt, hogy az ezen okot érintő közigazgatási eljárásokat gondossággal hajtják végre.

7) A 2008/115 irányelv 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha először is egy harmadik országbeli állampolgár őrizetbe vételére kizárólag azért kerül sor, mert kiutasítási határozat hatálya alatt áll, és mert nem tud saját magáról gondoskodni, másodsor, ha erre az őrizetre őrizetbe vételt elrendelő, indokolással ellátott határozat előzetes elfogadása nélkül, továbbá ezen intézkedés szükségességének és arányosságának vizsgálata nélkül került sor, harmadszor, ha az őrizetet elrendelő közigazgatási határozat jogszerűségével kapcsolatban semmiféle bírósági felülvizsgálat nem létezik, valamint negyedszer, ha ez az őrizet meghaladhatja a tizennyolc hónapot, és fenntartható, holott a kitoloncolási intézkedések már nem folynak, vagy nem a kellő körülményekkel kerülnek végrehajtásra.

8) Az uniós jog elsőbbségének elvét, valamint a hatékony bírói jogvédelemhez való, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében garantált jogot akként kell értelmezni, hogy azok – az azon nemzetközi védelmet kérelmezők vagy harmadik országbeli állampolgárok őrizetbe vételét elrendelő közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát előíró nemzeti rendelkezés hiányában, amely kérelmezők vagy állampolgárok menedékjog iránti kérelmét elutasították – annak megállapítására kötelezik a nemzeti bíróságot, hogy hatáskörrel rendelkezik az ezen őrizet jogszerűségére vonatkozó határozathozatalra, továbbá feljogosítják ezt a bíróságot az érintett személyek haladéktalan szabadon bocsátására, ha úgy véli, hogy ez az őrizet az uniós joggal ellentétes őrizetnek minősül.

A 2013/33 irányelv 26. cikkét akként kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy azok a nemzetközi védelmet kérelmezők, akiknek a jogellenesnek ítélt őrizetét megszüntették, a nemzeti jog értelmében hatáskörrel rendelkező bíróság előtt hivatkozhatnak a számukra a szállást lehetővé tevő pénzzuttatás biztosításához vagy természetbeni szálláshely biztosításához való jogukra, mivel az uniós jog értelmében ez a bíróság rendelkezik azzal a lehetőséggel, hogy végleges határozatának meghozataláig ideiglenes intézkedéseket hozzon.

Az uniós jog elsőbbségének elvét, valamint a hatékony bírói jogvédelemhez való, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében garantált jogot akként kell értelmezni, hogy azok – a 2013/33 irányelv 17. cikke értelmében vett szálláshelyhez való jog bírósági felülvizsgálatát előíró nemzeti rendelkezés hiányában – annak megállapítására kötelezik a nemzeti bíróságot, hogy hatáskörrel rendelkezik az e jog garantálására irányuló jogorvoslati eljárás lefolytatására.

83. Az Európai Unió Bírósága (hatodik tanács) 2020. május 28-i végzés e (a Gericht Erster Instanz Eupen (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-757/19. sz. ügy)

Az Európai Unió Bírósága (hatodik tanács) 2020. május 28-i végzésével úgy határozott, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az e tagállamban lakóhellyel rendelkező személy a valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező társaság által, amelynek ő ügyvezető tagja, a számára rendelkezésre bocsátott és e másik tagállamban nyilvántartásba vett jármű esetében csak akkor hivatkozhat a járműveknek a lakóhelye szerinti tagállamban történő nyilvántartásba vételi kötelezettség alóli kivételre, ha azokat a dokumentumokat, amelyek az érintett személy tekintetében e kivétel feltételeinek teljesülését igazolják, állandóan e járműben tartják.

Pénzügyi jogterület

40. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. április 2-i ítélete (az Administrativen sad Sofia-grad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „GVC Services (Bulgaria)” EOOD kontra Direktor na Direktsia „Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika” – Sofia (C-458/18. sz. ügy)

A különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 2011. november 30-i 2011/96/EU tanácsi irányelv I. melléklete A. részének ab) pontjával és B. részének utolsó francia bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke a) pontjának i. és iii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésekben szereplő, „az Egyesült Királyság joga alapján alapított társaságok” és „az Egyesült Királyságban: corporation tax” fogalom nem foglalja magában a Gibraltáron alapított, és ott a társasági adó hatálya alá tartozó társaságokat.

41. A Bíróság (második tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

[Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Sole-Mizo Zrt. (C-13/18 sz. ügy), Dalmandi Mezőgazdasági Zrt. (C-126/18. sz. ügy) kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága¹⁷

1) Az uniós jogot és különösen a tényleges érvényesülés és az adósemlegesség elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami gyakorlat, amely az ezen állam által az uniós jog megsértésével az észszerű határidőt meghaladóan visszatartott levonható hozzáadottérték-adó (héta) tekintetében fennálló túlfizetések után járó kamatok kiszámítására a nemzeti jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatmértéket alkalmazza, amennyiben egyrészt e kamatmérték alacsonyabb, mint amelyet a hitelintézetnek nem minősülő adóalanyoknak az említett azonos összegű hitel felvétele esetén kell fizetniük, másrészt pedig annyiban, amennyiben az érintett héatúlfizetések után járó kamatokat egy adott bevallási időszakra terjedően kell megfizetni, olyan kamat felszámítása nélkül, amely arra szolgál, hogy ellensúlyozza az adóalany számára az e bevallási időszakot követően az e kamatok tényleges kifizetéséig az idő múlása által okozott, az érintett összeg értékét befolyásoló monetáris értékvesztést.

2) Az uniós jogot és különösen a tényleges érvényesülés és az egyenértékűség elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami gyakorlat, amely az uniós joggal ellentétesnek nyilvánított nemzeti rendelkezés alkalmazása miatt visszatartott levonható hozzáadottértékadó-különbözet után járó kamatok kifizetése iránti kérelmek tekintetében ötéves elévülési időt határoz meg.

3) Az uniós jogot és különösen a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami gyakorlat, amely, először is, kifejezett kérelem benyújtásától teszi függővé az amiatt fennálló késedelmi kamat megfizetését, hogy az adóhatóság az előírt határidőn belül nem teljesítette az uniós jog megsértésével visszatartott hozzáadottértékadó-túlfizetés visszatérítése címén fennálló követelés kifizetését, miközben más esetben az ilyen kamat kifizetésére hivatalból kerül sor, és amely, másodszor, e kamatot az ilyen kérelem tekintetében az adóhatóság számára nyitva álló 30 vagy 45 napos ügyintézési határidő lejártától, nem pedig az ezen túlfizetés keletkezésének időpontjától kezdődően alkalmazza.

42. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Krajský soud v Praze [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Herst s.r.o. kontra Odvolací finanční ředitelství (C-401/18. sz. ügy)¹⁸

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 20. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az az adóalany, aki jövedékiadó felfüggesztési eljárás keretében egyetlen Közösségen belüli termékszállítást végez azzal a szándékkal, hogy e termékeket gazdasági tevékenysége céljából megszerezze azt követően, hogy azokat a rendeltetési hely szerinti tagállamban szabad forgalomba bocsátották, e rendelkezés értelmében megszerzi az említett termékekkel tulajdonosként való rendelkezés jogát, feltéve hogy lehetősége van ugyanezen termékek jogi helyzetét esetlegesen érintő döntéseket – köztük különösen azok eladására vonatkozó döntést – hozni.

Az a körülmény, hogy ezen adóalanynak mindenekelőtt az volt a szándéka, hogy e termékeket gazdasági tevékenysége céljából megszerezze azt követően, hogy azokat a rendeltetési hely szerinti tagállamban szabad forgalomba bocsátották, olyan körülménynek minősül, amelyet a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy valamennyi sajátos körülményének átfogó értékelése keretében figyelembe kell vennie annak meghatározása céljából, hogy az egymást követő beszerzések közül melyik az, amelyhez az említett Közösségen belüli szállítás kapcsolódik.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 78. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak 191. sz. alatt.

2) Az uniós joggal ellentétes az, hogy a 2006/112 irányelv valamely rendelkezését átültető, többféleképpen értelmezhető nemzeti adójogi rendelkezéssel szembesülő nemzeti bíróság az *in dubio mitius* nemzeti alkotmányos elvre támaszkodva az adóalanyra nézve kedvezőbb értelmezést fogadja el még azt követően is, hogy a Bíróság kimondta, hogy az ilyen értelmezés összeegyeztethetetlen az uniós joggal.

43. A Bíróság (második tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Cour d'appel de Mons [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Wagram Invest SA kontra État belge (C-640/18. sz. ügy)¹⁹

Olyan pénzügyi eszköznek egy részvénytársaság általi megvásárlására irányuló ügylet esetén, amely pénzügyi eszköz ellenértékét – a kölcsönökre jellemzőkkel azonos feltételek mellett – hosszú távon, kamatmentes részletekben tervezi megfizetni, a megbízható és valós képnek a[z EK 44. cikk (2) bekezdésének g) pontja] alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (3) bekezdésében kimondott elvét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan könyvelési módszer alkalmazása, amely az e vásárlással kapcsolatos, egy évnél későbbi időpontban fizetendő, kamatokkal nem járó kötelezettséghez kapcsolódó, piaci kamatlábon számított leszámítolásnak az eredménykimutatásban költségként való feltüntetését és az eszköz beszerzési árának a mérleg eszközoldalán az említett leszámítolás levonásával való feltüntetését írja elő.

44. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ryanair Ltd, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust kontra Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust, Ryanair Ltd, Ryanair DAC (C-28/19. sz. ügy)²⁰

A Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon utasfelvételi díj, amelynek kifizetése más, ingyenes utasfelvételi mód hiányában nem kerülhető el, a belföldi járatokra vonatkozó árakra felszámított hozzáadottérték adó (héta), valamint a légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költsége e rendelkezés második mondata értelmében vett elkerülhetetlen és előre látható árelemeknek minősül. Ezzel szemben az említett rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy azon utasfelvételi díj, amelynek kifizetése egy másik, ingyenes utasfelvételi mód alkalmazásával elkerülhető, valamint a belföldi járatokra vonatkozó felárakra felszámított héa ugyanezen rendelkezés negyedik mondata értelmében vett választható felárnak minősül.

45. A Bíróság (második tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Commissione Tributaria Regionale per la Lombardia [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Società Générale S. A. kontra Agenzia delle Entrate – Direzione Regionale Lombardia Ufficio Contenzioso (C-565/18. sz. ügy)²¹

Az EUMSZ 63. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely alapján adót vetnek ki a származtatott pénzügyi eszközökre vonatkozó pénzügyi tranzakciók tekintetében a műveletben részt vevő felekre, függetlenül az ügylet megkötésének helyétől vagy e felek és az ezen ügylet végrehajtásában közreműködő esetleges közvetítő illetősége szerinti államtól, amennyiben az ezen eszközök alapját képező értékpapírt az e tagállamban letelepedett társaság bocsátja ki. A külföldi illetőségű jogalanyokat terhelő, ezen adóhoz kapcsolódó adminisztratív és nyilatkozattételi kötelezettségek azonban nem haladhatják meg az említett adó beszedéséhez szükséges mértéket.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak 22. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 93. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak 10. sz. alatt.

46. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Tribunal Arbitral Tributário [Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD] [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CTT – Correios de Portugal kontra Autoridade Tributária e Aduaneira (C-661/18. sz. ügy)²²

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek az adósemlegesség, a jogbiztonság és az arányosság elvével összefüggésben értelmezett 173. cikke (2) bekezdése c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam, amely e rendelkezés alapján a hozzáadottérték-adó (héta) vonatkozásában engedélyezi a vegyes adóalanyok számára az olyan termékek vagy szolgáltatások összességének vagy egy részének a rendeltetése szerinti levonás alkalmazását, amelyeket egyidejűleg használnak fel olyan ügyletekhez, amelyek esetében adólevonási jog illeti meg őket, valamint olyan ügyletekhez, amelyekre vonatkozóan nincs adólevonási joguk, megtiltja ezen adóalanyok számára, hogy a végleges levonási hányad megállapítását követően módosítsák a héalevonási módszert.

2) A 2006/112 irányelvnek az adósemlegesség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elvével összefüggésben értelmezett 184–186. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében azon adóalanyokkal szemben, amelyek olyan termékek beszerzését vagy szolgáltatások igénybevételét terhelő hozzáadottérték-adóhoz (héta) kapcsolódó levonásokat érvényesítettek, amelyeket az árbevételen alapuló módszer alapján egyidejűleg használnak fel olyan ügyletekhez, amelyek esetében adólevonási jog illeti meg őket, valamint olyan ügyletekhez, amelyekre vonatkozóan nincs adólevonási joguk, megtagadják annak lehetőségét, hogy az ezen irányelv 175. cikkének (3) bekezdése szerinti végleges levonási hányad megállapítását követően a rendeltetésen alapuló módszer alkalmazásával helyesbítsék e levonásokat olyan helyzetben, amelyben:

- az érintett tagállam az említett irányelv 173. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján engedélyezi a vegyes adóalanyok számára az olyan termékek vagy szolgáltatások összességének vagy egy részének a rendeltetése szerinti héalevonás alkalmazását, amelyeket egyidejűleg használnak fel olyan ügyletekhez, amelyek esetében adólevonási jog illeti meg őket, valamint olyan ügyletekhez, amelyekre vonatkozóan nincs adólevonási joguk;
- az adóalanyok a levonási módszer megválasztásának időpontjában jóhiszeműen nem volt tudomása arról, hogy valamely általa adómentesnek ítélt ügylet valójában adóköteles volt;
- a nemzeti jog által az adólevonások korrekciója tekintetében előírt általános jogvesztő határidő még nem járt le, és
- a levonási módszer megváltoztatása lehetővé teszi a héa levonási jogot keletkeztető ügyletekhez kapcsolódó részének nagyobb pontossággal történő megállapítását.

47. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Krajský súd v Trnave [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DHL Logistics (Slovakia) spol. s r. o. kontra Finančné riaditeľstvo SR (C-810/18. sz. ügy)²³

A vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrának a 2008. szeptember 19-i 1031/2008/EK bizottsági rendelettel, a 2009. szeptember 30-i 948/2009/EK bizottsági rendelettel, a 2010. október 5-i 861/2010/EU bizottsági rendelettel, a 2011. szeptember 27-i 1006/2011/EU bizottsági rendelettel, valamint a 2012. október 9-i 927/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelettel módosított, egymást követő változatait úgy kell értelmezni, hogy „videokamera-felvevőként” a KN 8525 80 91 vámtarifaszáma alá tartoznak a kettős funkcióval rendelkező, azaz mind állóképek, mind videofelvételek készítésére és rögzítésére alkalmas digitális videokamerák, jóllehet e kamerák videofelvételeket kizárólag 800 x 600 pixelnél alacsonyabb képfelbontásban képesek

²² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak 27. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 59. sz. alatt.

készíteni és rögzíteni, amennyiben e digitális videokamerák elsődleges funkciója ilyen felvételek készítése és rögzítése, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

48. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Corte dei Conti [Sezione Giurisdizionale Per la Regione Puglia – Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – HB (C-168/19. sz. ügy), IC (C-169/19 sz. ügy) kontra Istituto nazionale della previdenza sociale²⁴

Az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikkel nem ellentétes egy olyan adórendszer, amely egy, két tagállam között a kettős adóztatás elkerülése érdekében létrejött egyezményből következik, amely alapján ezen államok öregségi nyugdíjakra vonatkozó adóztatási joghatósága annak függvényében oszlik meg, hogy e nyugdíjak kedvezményezettjei a magánszektorba vagy a közszektorba tartozó állást töltötték-e be, és az utóbbi esetben annak függvényében, hogy rendelkeznek-e, vagy sem, a lakóhelyük szerinti tagállam állampolgárságával.

49. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Curtea de Apel București [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Hecta Viticol SRL kontra Agenția Națională de Administrare Fiscală [ANAF] – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor, Biroul Vamal de Interior Buzău, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Galați (C-184/19. sz. ügy)²⁵

1) Az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelv 7., 11. és 15. cikkét, valamint az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 1992/84/EGK tanácsi irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem írják elő azonos jövedékiadó-mértékek megállapítását a 92/83 irányelv értelmében vett „bor” kategóriába és az ezen irányelv értelmében vett „boron és sörön kívüli erjesztett italok” kategóriába tartozó alkoholtartalmú italokra.

2) A jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely anélkül módosítja a boron és sörön kívüli erjesztett italok jövedéki adójának mértékét, hogy átmeneti szabályozást írna elő, ha az ilyen módosítás nyolc nappal az annak alapjául szolgáló jogi aktus közzétételét követően lép hatályba, és nem jár azzal, hogy az adóalanyok gazdasági kiigazításokat végeznek, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

50. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – EUROVIA Ipari, Kereskedelmi, Szállítmányozási és Idegenforgalmi Kft. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-258/19. sz. ügy)²⁶

Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a Kúria (Magyarország) által előterjesztett kérdések megválaszolására.

51. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. május 7-i ítélete (a Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Dong Yang Electronics Sp. z o.o. kontra Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu (C-

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak 133. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak 134. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak 146. sz. alatt.

547/18. sz. ügy)²⁷

A 2008. február 12-i 2008/8/EK tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 44. cikkét, valamint a 2006/112 irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló, 2011. március 15-i 282/2011/EU tanácsi végrehajtási rendelet 11. cikkének (1) bekezdését és 22. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szolgáltatásnyújtó nem következtethet a harmadik államban letelepedett társaság állandó telephelyének valamely tagállam területén való fennállására kizárólag abból a tényből, hogy e társaság ott leányvállalattal rendelkezik, és hogy e szolgáltatásnyújtónak az ilyen megállapítás céljából nem kell vizsgálnia a két jogalany közötti szerződéses viszonyokat.

52. A Bíróság (második tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Nejvyšší správní soud [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AGROBET CZ, s.r.o. kontra Finanční úřad pro Středočeský kraj (C-446/18. sz. ügy)

A közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek az adósemlegesség elvével összefüggésben értelmezett 179., 183. és 273. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely nem biztosít lehetőséget az adóhatóság számára, hogy valamely meghatározott adómegállapítási időszak tekintetében héákülönbözetet feltüntető, hozzáadottérték-adó (héa) adónemre vonatkozó bevallásra irányuló adóellenőrzési eljárás befejezését megelőzően visszatérítse e héákülönbözetnek az azon ügyletekhez kapcsolódó részét, amelyeket ezen eljárás a megindításának időpontjában nem érint, amennyiben nincs lehetőség annak világos, pontos és egyértelmű megállapítására, hogy valamely héákülönbözet – amelynek összege esetlegesen alacsonyabb lehet az említett eljárással nem érintett ügyletekhez kapcsolódó összegnél – ezen eljárás kimenetétől függetlenül továbbra is fennmarad, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

53. A Bíróság (második tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Cour administrative [Luxemburg] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – B és társai kontra Administration des contributions directes (C-749/18. sz. ügy)

1) Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely amellett, hogy elismeri a belföldi illetőségű anyavállalatnak vagy a külföldi illetőségű anyavállalat e tagállamban lévő állandó telephelyének és ezek belföldi illetőségű leányvállalatának vertikális adóintegrációját, nem engedi meg a horizontális adóintegrációt a külföldi illetőségű anyavállalat belföldi illetőségű leányvállalatai között.

2) Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely azzal a hatással jár, hogy a más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatot arra kötelezi, hogy megszüntesse az egyik leányvállalata és több belföldi illetőségű unokavállalata között fennálló vertikális adóintegrációt annak érdekében, hogy e leányvállalat az említett anyavállalat más belföldi leányvállalataival horizontális adóintegrációt hozzon létre, akkor is, amikor az integráló belföldi leányvállalat ugyanaz marad, és az integráció fennállására a nemzeti jogszabályban előírt minimális időtartam letelte előtt történő megszüntetés az érintett társaságok adójának utólagos, egyedi megállapítását vonja maga után.

3) Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes valamely tagállam adóintegrációs rendszerre vonatkozó szabályozása, amely előírja, hogy az ilyen rendszerben való részvétel engedélyezésére irányuló minden kérelmet az első olyan adóév vége előtt be kell nyújtani az illetékes hatósághoz, amelynek vonatkozásában e rendszer alkalmazását kéri.

Munkaügyi ügyszak

33. A Bíróság (második tanács) 2020. március 19-i ítélete (a Juzgado Contencioso-

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak 37. sz. alatt.

Administrativo no 8 de Madrid, Juzgado Contencioso-Administrativo no 14 de Madrid [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Domingo Sánchez Ruiz (C-103/18 sz. ügy), Berta Fernández Álvarez és társai (C-429/18. sz. ügy) kontra Comunidad de Madrid (Servicio Madrileño de Salud)²⁸

1) Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „egymást követő, határozott időre szóló munkaszerződések vagy munkaviszonyok” fogalma magában foglalja azt a helyzetet, amikor az a munkavállaló, aki határozott idejű munkaszerződés alapján – azaz amíg azt az üres álláshelyet, amelyen alkalmazták, véglegesen be nem töltik – ugyanazon állást több kinevezés keretében több éven keresztül megszakítás nélkül betöltötte, állandó és folyamatos jelleggel látta el ugyanazt a feladatot, továbbá a munkavállalónak ezen üres álláshelyen való folyamatos megtartása annak következménye volt, hogy a munkáltató nem tartotta be azon jogszabályi kötelezettségét, hogy ezen üres álláshely végleges betöltése érdekében az előírt határidőn belül kiválasztási eljárást bonyolítson le, valamint munkaviszonyát ebből kifolyólag hallgatólagosan évről évre meghosszabbították.

2) Az 1999/70 irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály és ítélkezési gyakorlat, amely szerint a határozott időre szóló munkaviszonyok egymást követő meghosszabbítása az e szakasz 1. pontjának a) alpontja értelmében vett „objektív okok” által igazoltnak minősül, azon egyetlen okból kifolyólag, hogy e meghosszabbítás megfelel az e jogszabályok szerinti okoknak, azaz a szükség, a sürgősség, illetve időszakos, konjunkturális vagy rendkívüli programok megvalósításának, mivel az ilyen nemzeti jogszabály és ítélkezési gyakorlat nem akadályozza meg, hogy az érintett munkáltató a gyakorlatban az állandó és tartós munkaerőigényt ilyen szerződésmegújításokkal elégítse ki.

3) Az 1999/70 irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróság feladata, hogy a nemzeti jogának összes hatályos szabálya alapján értékelje, hogy a határozott időre szóló munkaviszonyok keretében foglalkoztatott munkavállalók által ideiglenesen betöltött álláshelyek végleges betöltésére irányuló kiválasztási eljárások lebonyolítása, az ilyen munkavállalók jogállásának „határozatlan időre szóló, de nem állandó munkavállalókká” való átalakítása és a visszaélészerű elbocsátás esetén az említett munkavállalók részére fizetendő kártérítéssel egyenértékű kártérítés megállapítása e rendelkezés értelmében az egymást követő, határozott időre létrejött munkaszerződések vagy munkaviszonyok alkalmazásából származó visszaélés megakadályozásához és adott esetben szankcionálásához megfelelő intézkedésnek, vagy az annak megfelelő jogi intézkedéseknek minősül-e.

4) Az 1999/70 irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 2. szakaszát, 3. szakaszának 1. pontját és 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy az egymást követő, határozott idejű munkaviszonyok valamely állami munkáltató általi visszaélészerű alkalmazása esetén az, hogy az érintett munkavállaló hozzájárult e munkaviszonyok létrehozásához és/vagy megújításához, e szempontból nem alkalmas arra, hogy e munkáltató magatartásának visszaélészerű jellegét olyan módon zárja ki, hogy e keretmegállapodás e munkavállaló helyzetére nem is alkalmazható.

5) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy az nem kötelezi a munkavállaló és állami munkáltatója közötti jogvitában eljáró nemzeti bíróságot arra, hogy mellőzze az olyan nemzeti szabályozás alkalmazását, amely nem felel meg az 1999/70 irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakasza 1. pontjának.

34. A Bíróság (nagytanács) 2020. április 2-i ítélete (a Tribunal de grande instance de

²⁸ A kérdéseket l.: Hírlevél IX. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak 23. sz., illetve Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Munkaügyi ügyszak 53. sz. alatt.

Bobigny, Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC) kontra Vueling Airlines SA (C-370/17. sz. ügy), Vueling Airlines SA kontra Jean-Luc Poignant (C-37/18. sz. ügy)²⁹

1) Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint a 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint a 2004. március 31-i 631/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontja alapján kiállított E 101 es igazolásoknak a tevékenységeiket az adott tagállamban végző munkavállalók vonatkozásában történő, vélhetően csalárd megszerzésével vagy felhasználásával kapcsolatos tényállás miatt a munkáltatóval szemben indított bírósági eljárást lefolytató tagállami bíróság csak azt követően állapíthatja meg a csalás fennállását, és következésképpen akkor hagyhatja figyelmen kívül ezeket az igazolásokat, ha meggyőződött a következőkről:

- egyrészt, hogy az e rendelet 84a. cikkének (3) bekezdésében előírt eljárás haladéktalanul megindult, valamint, hogy az igazolást kiállító tagállam illetékes intézménye ily módon felül tudta vizsgálni az említett igazolások kiállításának megalapozottságát a fogadó tagállam illetékes intézménye által előterjesztett azon konkrét bizonyítékok tükrében, amelyek alapján úgy lehet vélni, hogy ezen igazolásokat csalárd módon szereztek meg, illetve azokra csalárd módon hivatkoztak, és
- másrészt, hogy az igazolást kiállító tagállam illetékes intézménye mellőzte ezen igazolások felülvizsgálatát és nem foglalt észszerű határidőn belül állást ezekről a bizonyítékokról, adott esetben az említett igazolások megsemmisítése vagy visszavonása révén.

2) A 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint a 647/2005 rendelettel módosított 574/72 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését és az uniós jog elsőbbségének elvét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy – abban az esetben, ha a fogadó tagállamban a munkáltatóval szemben csalásnak az uniós jog megsértésével történt jogerős megállapításán alapuló, büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletet hoztak – e tagállam polgári bírósága, amelyet köt a büntetőbíróság által hozott ítélet polgári jogban fennálló jogerejére vonatkozó nemzeti jogi elv, az említett csalás sértettjeinek minősülő munkavállalóknál vagy ugyanezen tagállambeli nyugdíjbiztosító intézetnél felmerült károk megtérítésére szolgáló kártérítés fizetésére kötelezze ezt a munkáltatót, kizárólag a büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet alapján.

35. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CO kontra Comune di Gesturi (C-670/18. sz. ügy)³⁰

A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvet, különösen 2. cikkének (2) bekezdését, 3. cikkének (1) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely tiltja a közigazgatási szervek számára, hogy kutatási és tanácsadási feladatokkal nyugdíjasokat bizzanak meg, amennyiben egyrészt e szabályozás jogszerű foglalkoztatáspolitikai és munkaerőpiaci célt követ, másrészt az e cél megvalósításához alkalmazott eszközök megfelelőek és szükségesek. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben ténylegesen erről az esetről van-e szó.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak 40. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Munkaügyi ügyszak 6. sz. alatt.

36. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. április 2-i ítélete (az Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Landkreis Südliche Weinstraße kontra PF és társai (C-830/18. sz. ügy)³¹

1) A munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy közvetett hátrányos megkülönböztetést képez az a nemzeti jogszabály, amely az iskolai közlekedés valamely tartomány általi viselését a tartomány területén meglévő lakóhely feltételéhez köti, amennyiben jellegénél fogva inkább a határ menti ingázó munkavállalókat érintheti, mint a belföldi munkavállalókat.

2) A 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az iskolai közlekedés tartományon belüli hatékony megszervezésével kapcsolatos gyakorlati nehézségek nem képeznek közérdeken alapuló olyan kényszerítő indokot, amely igazolhat egy közvetett hátrányos megkülönböztetést képezőnek minősülő nemzeti intézkedést.

37. A Bíróság (nagytanács) 2020. április 23-i ítélete (a Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NH kontra Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI – Rete Lenford (C-507/18. sz. ügy)³²

1) A „munkavállaláshoz, [illetve] a foglalkozáshoz való hozzájutás feltételeinek” a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy a valamely személy által egy audiovizuális műsorban tett azon nyilatkozatok, amelyek szerint vállalkozásában soha nem alkalmazna bizonyos szexuális irányultsággal rendelkező személyeket, továbbá nem is dolgozna együtt ilyen személyekkel, még akkor is e fogalomba tartoznak, ha semmilyen felvételi eljárás nem volt folyamatban, illetve nem is terveztek ilyet, feltéve hogy az e nyilatkozatok és a munkavállaláshoz vagy a foglalkozáshoz való hozzájutás e vállalkozásnál jelentkező feltételei közötti kapcsolat nem hipotetikus.

2) A 2000/78 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az olyan ügyvédi egyesület, amelynek alapító okirata szerinti célja meghatározott szexuális irányultsággal rendelkező személyek bíróság előtti védelme, valamint e személycsoport kultúrájának és jogai tiszteletben tartásának előmozdítása, e célnál fogva és esetleges haszonszerzési céljától függetlenül automatikusan jogosult arra, hogy olyan bírósági eljárást kezdeményezzen, amely az ezen irányelvből eredő kötelezettségek betartatására és – adott esetben – kártérítés igénylésére irányul, amennyiben olyan tények következnek be, amelyek az említett személycsoportnak az említett irányelv értelmében vett hátrányos megkülönböztetését valósíthatják meg és konkrét sértett személy nem azonosítható.

38. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Bundesarbeitsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WN kontra Land Niedersachsen (C-710/18. sz. ügy)³³

Az EUMSZ 45. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan nemzeti szabályozás, amely a munkavállaló számára valamely területi önkormányzat mellett működő iskola oktatójaként fizetett díjazás összegének meghatározása céljából az említett munkavállaló által az ezen önkormányzattól eltérő, más tagállambeli munkáltatónál korábban teljesített releváns tevékenységi időszakokat legfeljebb összesen csak három év erejéig veszi figyelembe, amennyiben e tevékenység egyenértékű azzal, amelyet e munkavállaló az említett oktatói munkakör keretében végezni köteles.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 72. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Munkaügyi ügyszak 1. sz. alatt.

³³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak 29. sz. alatt.

39. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – UO kontra Készenléti Rendőrség (C-211/19. sz. ügy)³⁴

A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ezen irányelv 2. cikkének 1. és 2. pontját alkalmazni kell a rendvédelmi szervek azon tagjaira, akik valamely tagállam külső határain határőrizeti feladatokat látnak el harmadik országok állampolgárainak az említett határokon való beáramlása esetén, kivéve ha a releváns körülmények összességére tekintettel az ellátott feladatok olyan kivételes események keretében teljesítetteknek bizonyulnak, amelyek súlyossága és mértéke az élet, az egészség, valamint a közösség biztonságának védelméhez nélkülözhetetlen intézkedések meghozatalát teszi szükségessé, és e feladatok megfelelő teljesítését veszélyeztetné az, ha az említett irányelv által előírt összes szabályt be kellene tartani, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Polgári ügyszak

33. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Coty Germany GmbH kontra Amazon Services Europe Sàrl, Amazon FC Graben GmbH, Amazon Europe Core Sàrl, Amazon EU Sàrl (C-567/18. sz. ügy)³⁵

Az [európai unió] védjegyéről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikke (2) bekezdésének b) pontját és az európai unió védjegyéről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikke (3) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azt a személyt, aki harmadik személy számára védjegybitortást megvalósító árukat raktároz anélkül, hogy e jogsértésről tudomással bírna, úgy kell tekinteni, mint aki ezen árukat nem az e rendelkezések értelmében vett eladásra való felkínálásuk vagy forgalomba hozataluk céljából tartja raktáron, amennyiben e személy maga nem e célokat követi.

34. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Högsta domstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå u.p.a. (Stim), Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för. (SAMI) kontra Fleetmanager Sweden AB, Nordisk Biluthyrning AB (C-753/18. sz. ügy)³⁶

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, valamint a bérleti jogról és a használati jogokról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a használati jogokról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a rádiókészülékkel felszerelt gépjárművek bérbeadása nem minősül az e rendelkezések értelmében vett nyilvánossághoz közvetítésnek.

35. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Landgericht Koblenz [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Stadtwerke Neuwied GmbH

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Munkaügyi ügyszak 39. sz. alatt.

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 12. szám, Polgári ügyszak 77. sz. alatt.

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Polgári ügyszak 15. sz. alatt.

kontra RI (C-765/18. sz. ügy)³⁷

A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv A. mellékletének b) és c) pontjával összefüggésben értelmezett 3. cikkének (3) bekezdését, úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha egy végső menedékes gázszolgáltató az ügyfeleknek nem személyesen bejelentett tarifamódosításokat hajt végre kizárólag azzal a céllal, hogy a földgáz beszerzési költségének emelkedését nyereség elérésére való törekvés nélkül áthárítsa, az e rendelkezésekben előírt átláthatósági és tájékoztatási kötelezettségnek a szolgáltató általi betartása nem feltétele a szóban forgó tarifamódosítások érvényességének, feltéve, hogy az ügyfelek bármikor felmondhatják a szerződést, és megfelelő jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésükre annak érdekében, hogy a módosítások személyes közlése elmaradásának ténye okán esetlegesen elszenvedett károkat megtérítsék számukra.

36. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. április 2-i ítélete (az Oberlandesgericht Wien [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – kunsthaus muerz gmbh kontra Zürich Versicherungs AG (C-20/19. sz. ügy)³⁸

Az életbiztosításról szóló, 2002. november 5-i 2002/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 35. és 36. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok a fogyasztónak nem minősülő biztosítottakra is alkalmazandók, és e rendelkezésekkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az életbiztosítási szerződéstől való elállásra nyitva álló határidő akkor is a szerződés megkötésének időpontjában kezdődik meg, ha a biztosítottnak az elállási jog gyakorlásának részletes szabályaira vonatkozóan a biztosító által adott tájékoztatás az adott szerződésre alkalmazandó nemzeti jogban valójában elő nem írt alaki követelményeket tartalmaz, feltéve, hogy ez az információ nem fosztja meg a biztosítottat attól a lehetőségtől, hogy az elálláshoz való jogát lényegében ugyanolyan feltételek mellett gyakorolja, mint amilyenek helytálló tájékoztatás mellett álltak volna fenn. A kérdést előterjesztő bíróság feladata a többek között a nemzeti jogszabályi háttérrel és az alapügy tényállásával, ideértve a biztosított esetleges fogyasztói minőségét is figyelembe vevő, átfogó értékelés alapján annak megítélése, hogy a biztosítottnak adott tájékoztatás megfosztotta-e őt ettől a lehetőségtől.

37. A Bíróság (első tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Tribunale di Milano [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Condominio di Milano, via Meda kontra Eurothermo SpA (C-329/19. sz. ügy)³⁹

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését és 2. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely úgy értelmezi az ezen irányelvet a nemzeti jogba átültető jogszabályt, hogy az ezen irányelvben a fogyasztóvédelemre vonatkozóan megállapított szabályok az olasz jog szerinti „condominióhoz” hasonló jogalany által valamely eladóval vagy szolgáltatóval kötött szerződésre akkor is alkalmazandók, ha az ilyen jogalany nem tartozik az említett irányelv hatálya alá.

38. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. április 23-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gömböc Kutató, Szolgáltató és

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 55. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak 31. sz. alatt.

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak 58. sz. alatt.

Kereskedelmi Kft. kontra Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (C-237/19. sz. ügy)⁴⁰

1) A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy annak megállapításához, hogy valamely megjelölés kizárólag az árunak a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formájából áll-e, nem csak a megjelölés grafikai ábrázolását lehet figyelembe venni. A grafikai ábrázoláson kívül egyéb olyan információk is felhasználhatók a szóban forgó megjelölés alapvető jellemzőinek meghatározásához, mint például az érintett vásárlóközönség általi észlelés. Ezzel szemben, noha a megjelölés grafikai ábrázolásából nem következő információkat is figyelembe lehet venni annak megállapításához, hogy ezek a jellemzők a szóban forgó áru valamelyik műszaki funkciójának felelnek-e meg, ezeknek az információknak objektív és megbízható forrásból kell származniuk, és nem terjedhetnek ki az érintett vásárlóközönség általi észlelésre.

2) A 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának iii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy az érintett vásárlóközönségnek a kizárólag az áru formájából álló megjelöléssel, grafikailag ábrázolt árura vonatkozó észlelését vagy ismereteit figyelembe lehet venni e forma valamely alapvető jellemzőjének megállapításakor. Az e rendelkezésben foglalt kizáró ok akkor alkalmazható, ha objektív és megbízható információkból azt a következtetést lehet levonni, hogy a fogyasztóknak a szóban forgó áru megvásárlására vonatkozó döntését igen nagy mértékben ez a jellemző határozza meg.

3) A 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának iii. alpontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben foglalt kizáró okot nem kell minden esetben automatikusan alkalmazni a kizárólag az áru formájából álló megjelölésre, ha az formatervezésiminta-oltalom alatt áll, vagy ha azt kizárólag egy dísz tárgy formája alkotja.

39. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Bundespatentgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Royalty Pharma Collection Trust kontra Deutsches Patent- und Markenamt (C-650/17. sz. ügy)⁴¹

1) A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében a termék hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll, amennyiben megfelel az alapszabadalom valamelyik igénypontjában használt általános funkcionális meghatározásnak, és szükségszerűen az alapszabadalom tárgyát képező találmány körébe tartozik akkor is, ha az említett szabadalom megvalósításának konkrét módjaként nem egyediesítik, amennyiben az alapszabadalommal feltárt elemek összességére tekintettel a szakember számára az alapszabadalom bejelentésének vagy az elsőbbségének időpontjában az adott területen fennálló általános ismeretei és a technika ezen időpontban meglévő állása alapján konkrétan azonosítható.

2) A 469/2009 rendelet 3. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a termék nem áll e rendelkezés értelmében hatályos alapszabadalom oltalma alatt, ha az alapszabadalmi igénypontokban foglalt funkcionális meghatározás fedi ugyan, azonban csak az alapszabadalom iránti bejelentés benyújtásának időpontját követően, önálló feltalálói tevékenység eredményeként fejlesztették ki.

40. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Korkein oikeus [Finnország]

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Polgári ügyszak 44. sz. alatt.

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 3. szám, Polgári ügyszak 13. sz. alatt.

előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A kontra B (C-772/18. sz. ügy)⁴²

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontjával összefüggésben értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azt a kereskedelmi tevékenységet hivatásszerűen nem folytató személyt, aki árukat vesz át, valamely tagállamban szabad forgalomba bocsát, és olyan nyilvánvalóan nem magáncélú használatra szánt árukat megőrizz, amelyeket a lakcímére harmadik országból adtak fel, és amelyekben valamely védjegyet a jogosult engedélye nélkül helyeztek el, úgy kell tekinteni, mint aki a védjegyet az utóbbi rendelkezés értelmében gazdasági tevékenység körében használja.

41. A Bíróság (első tanács) 2020. május 7-i ítélete (a Tribunale di Genova [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LG és társai kontra Rina SpA, Ente Registro Italiano Navale (C-641/18. sz. ügy)⁴³

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a hajók harmadik állam javára és megbízásából történő osztályozására és tanúsítására irányuló tevékenységet folytató magánjogi jogi személyekkel szemben indított kártérítési kereset az e rendelkezés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába, következésképpen pedig e rendelet hatálya alá tartozik, amennyiben e tevékenységet nem az uniós jog értelmében vett közhatalmi jogkörök alapján gyakorolják, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata. A joghatóság alóli mentességre vonatkozó nemzetközi szokásjogi elvvel nem ellentétes az említett rendelet által előírt joghatóságnak az eljáró nemzeti bíróság általi, ilyen keresetre vonatkozó jogvitában történő gyakorlása, amennyiben e bíróság megállapítja, hogy e szervezetek nem éltek a nemzetközi jog értelmében vett közhatalmi jogkörökkel.

42. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. május 7-i ítélete (a Trgovački sud u Zágrábu [Horvátország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – PARKING d.o.o. kontra SAWAL d.o.o. (C-267/19. sz. ügy), Interplastics s. r. o. kontra Letificio d.o.o. (C-323/19 sz. ügy)⁴⁴

Az EUMSZ 18. cikket és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a valamely bizonyító erejű okirat alapján indított végrehajtási eljárásokban a részükre biztosított hatáskörök keretében eljáró közjegyzőket olyan végrehajtási lapok kiállítására hatalmazza fel, amelyek, amint az a 2017. március 9-i Pula Parking ítéletből (C-551/15, EU:C:2017:193) kitűnik, nem ismerhetők el és nem hajthatók végre más tagállamban.

43. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Grondwettelijk Hof [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Orde van Vlaamse Balies, Ordre des barreaux francophones et germanophone kontra Ministerraad (C-667/18. sz. ügy)⁴⁵

A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) 201. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „bíróági eljárás” e rendelkezés értelmében vett fogalma magában foglalja azt a bíróági vagy bíróságon kívüli közvetítői eljárást, amelyben valamely bíróság akár ezen eljárás megindításakor, akár annak lezárását követően részt vesz vagy részt vehet.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Polgári ügyszak 17. sz. alatt.

⁴³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak 5. sz. alatt.

⁴⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak 55. sz. alatt.

⁴⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak 9. sz. alatt.

44. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NK kontra MS, AS (C-208/19. sz. ügy)⁴⁶

1) A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (3) bekezdésének f) pontját úgy kell értelmezni, hogy az építész és a fogyasztó között létrejött olyan szerződés, amelynek alapján az előbbi kizárólag egy építendő családi ház megtervezését és ezzel összefüggésben tervek elkészítését vállalja az utóbbi számára, e rendelkezés értelmében nem minősül új épület építésére vonatkozó szerződésnek.

2) A 2011/83 irányelv 2. cikkének 3. és 4. pontját, valamint 16. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az építész és a fogyasztó között létrejött olyan szerződés, amelynek alapján az előbbi az utóbbi számára, annak előírásai és kívánásai szerint egy építendő családi ház megtervezését és ezzel összefüggésben tervek elkészítését vállalja, az utóbbi rendelkezés értelmében nem minősül a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áruk értékesítésére irányuló szerződésnek.

45. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. május 14-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – EIS GmbH kontra TO (C-266/19. sz. ügy)⁴⁷

A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan helyzetben, ha a kereskedő telefonszámát az internetes oldalán oly módon tüntették fel, hogy az átlagfogyasztó, azaz az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó számára az azt a benyomást kelti, hogy e kereskedő a fogyasztókkal való kapcsolattartásra használja az említett telefonszámot, úgy kell tekinteni, hogy e rendelkezés értelmében „van” telefonszám. Az ilyen esetben ezen irányelv 6. cikke (1) bekezdésének az irányelv I. mellékletének A. részével összefüggésben értelmezett c) és h) pontját, valamint (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan kereskedő, aki a fogyasztó rendelkezésére bocsátja az elállási jog gyakorlására vonatkozó információkat azt megelőzően, hogy a fogyasztóra nézve kötelezővé válna a távollévők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés, azáltal, hogy ehhez az említett I. melléklet A. részében szereplő tájékoztatómintát használta fel, köteles feltüntetni az említett telefonszámot e tájékoztatóban annak lehetővé tétele érdekében, hogy a fogyasztó közölhesse vele e telefonszámon azon esetleges döntését, hogy élni kíván e joggal.

46. Az Európai Unió Bírósága (nyolcadik tanács) a 2020. május 28-i végzése (az Oberster Gerichtshof (Ausztria) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-803/19. sz. ügy)

Az életbiztosításról szóló, 2002. november 5-i 2002/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 36. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 35. cikkének (1) bekezdését, illetve a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) 186. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 185. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezésekkel nem ellentétes azon nemzeti szabályozás, amely szerint a biztosítottnak a biztosítási szerződéstől való elállása esetén az általa fizetendő, a biztosító által beszedett és az állam részére befizetett biztosítási adó kivételt képez azon összegek alól, amelyeket a biztosítónak a biztosított részére vissza kell fizetnie, mivel ezen adóvisszatérítést az adóhatóságtól kell kérni, vagy adott esetben a biztosítótól kártalanítást

⁴⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak 41. sz. alatt.

⁴⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Polgári ügyszak 49. sz. alatt.

kell követelni, amennyiben a biztosítási szerződésre alkalmazandó jog szerint érvényes, a biztosítási adóként fizetett ilyen összegek visszakövetelésére vonatkozó eljárási szabályok nem kérdőjelezik meg a biztosított uniós jogból eredő elállási jogának a tényleges érvényesülését, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Gazdasági ügyszak

40. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gazdasági Versenyhivatal kontra Budapest Bank Nyrt. és társai (C-228/18. sz. ügy)⁴⁸

1) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha ugyanazon versenyellenes magatartást e rendelkezés értelmében egyszerre versenykorlátozó célúnak és hatásúnak minősítik.

2) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a bankok közötti olyan megállapodás, amely egységes mértékben határozza meg azt a bankközi jutalékot, amely kártyás fizetési művelet teljesítése esetén az érintett nemzeti piacon tevékenykedő kártyatársaságok által kínált ilyen kártyákat kibocsátó bankoknak jár, nem minősíthető olyan megállapodásnak, amelynek az e rendelkezés értelmében vett „célja” a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, hacsak e megállapodás a tartalmára, a célkitűzéseire és a hátterére tekintettel olyannak nem tekinthető, amely a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat ahhoz, hogy ekként lehessen minősíteni, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

41. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. április 2-i ítélete (a Tribunalul Specializat Cluj [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AU kontra Reliantco Investments LTD, Reliantco Investments LTD Limassol Sucursala București (C-500/18. sz. ügy)⁴⁹

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 17. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a természetes személy, aki valamely pénzügyi társasággal kötött, különbözőzeti ügylethez hasonló szerződés alapján e társaság közvetítésével pénzügyi ügyleteket hajt végre, e rendelkezés értelmében akkor minősíthető „fogyasztónak”, ha e szerződéskötés nem tartozik e személy szakmai tevékenységébe, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata. E minősítés szempontjából egyrészt főszabály szerint önmagukban irrelevánsak az olyan tényezők, mint az a körülmény, hogy az említett személy viszonylag rövid időn belül nagyszámú tranzakciót hajtott végre, vagy hogy e tranzakciókba jelentős összegeket fektetett be, másrészt önmagában főszabály szerint nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy ugyanezen személy a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 12. pontja értelmében vett „lakossági ügyfélnek” minősül.

2) Az 1215/2012 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy a joghatósággal rendelkező bíróság meghatározása szempontjából a fogyasztó által a szerződéses partnerével szemben benyújtott jogellenes károkozásért való felelősség megállapítása iránti kereset akkor tartozik e rendelet II. fejezete 4. szakaszának hatálya alá, ha e kereset elválaszthatatlanul kapcsolódik az utóbbi fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató között ténylegesen megkötött szerződéshez, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

⁴⁸ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak 135. sz. alatt.

⁴⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Gazdasági ügyszak 55. sz. alatt.

42. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. április 30-i ítélete (az Eparchiako Dikastirio Larnakas [Ciprus] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – D. Z. kontra Blue Air – Airline Management Solutions SRL és társai (C-584/18. sz. ügy)⁵⁰

1) *A személyek külső határokon történő, egyes okmányoknak a Bulgária, Horvátország, Ciprus és Románia által a területükön történő átutazás és a bármely 180 napos időszakban 90 napot nem meghaladó, tervezett tartózkodás céljából kiadott nemzeti vízumaiikkal egyenértékűként való egyoldalú elismerésén alapuló ellenőrzése egyszerűsített rendszerének bevezetéséről, valamint a 895/2006/EK és az 582/2008/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. május 15-i 565/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat 3. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az közvetlen joghatást vált ki, és harmadik országbeli állampolgárok javára olyan jogokat keletkeztet, amelyekre ezen állampolgárok hivatkozhatnak a célállomás szerinti tagállammal szemben, közelebbről azt, hogy nem kell vízummal rendelkezniük az e tagállam területére való belépéshez, amennyiben ezen állampolgárok az említett tagállam által az e határozatnak megfelelően vállalt elismerés tárgyát képező okmányok listáján szereplő belépési vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkeznek.*

2) *Az uniós jogot akként kell értelmezni, hogy az olyan légi fuvarozót, aki az indulási hely szerinti tagállam repülőterén közvetlenül vagy képviselői és megbízottjai által visszautasítja egy utas beszállását arra történő hivatkozással, hogy a célállomás szerinti tagállam hatóságai megtagadták annak beléptetését, nem lehet úgy tekinteni, hogy az említett állam szerveként jár el, következésképpen a károsult utas az indulás szerinti tagállam bírósága előtt e légi fuvarozóval szemben nem hivatkozhat megalapozottan az 565/2014 határozatra kártalanítás annak címén történő követelése céljából, hogy megsértették a célállomás szerinti tagállam területére az e tagállam által kiállított vízum nélkül történő beutazáshoz való jogát.*

3) *Az uniós jogot és különösen a 2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy egy légi fuvarozó visszautasítsa harmadik országbeli állampolgár beszállását arra hivatkozva, hogy a célállomás szerinti tagállam hatóságai megtagadták ezen állampolgárnak a tagállam területére való beléptetését, anélkül, hogy a beléptetés e megtagadása az említett állampolgárral előzetesen közölt, indokolással ellátott írásbeli határozat tárgyát képezné.*

4) *A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú [helyesen: jelentős] késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet és különösen 2. cikkének j) pontját akként kell értelmezni, hogy amikor a légi fuvarozó visszautasítja egy utas beszállását azzal az indokkal, hogy az nem megfelelő úti okmányokat mutatott be, önmagában e visszautasítás nem fosztja meg az utast az említett rendelet által előírt védelemtől. Amennyiben ezen utas vitatja e visszautasítást, az illetékes bíróság feladata ugyanis az, hogy az adott ügy körülményeinek figyelembevételével értékelje, hogy az említett visszautasítás e rendelkezésre tekintettel észszerűen igazolt-e, vagy sem.*

5) *A 261/2004 rendeletet, különösen annak 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy, a légi fuvarozó működésére vagy szolgáltatásának nyújtására vonatkozóan előzetesen közzétett általános feltételek között szereplő, az utasokra vonatkozó olyan kikötés, amely abban az esetben, ha egy utas beszállását úti okmányainak állítólagosan nem megfelelő jellege miatt utasítják vissza, korlátozza vagy kizárja a légi fuvarozó felelősségét, megfosztva ezzel az említett utast kártalanításhoz való esetleges jogától.*

43. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. április 30-i ítélete (a Landgericht Frankfurt am Main [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – OI kontra Air Nostrum

⁵⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak 12. sz. alatt.

Líneas Aéreas del Mediterráneo SA (C-191/19. sz. ügy)⁵¹

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet, és különösen annak 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem illeti meg kártalanítás az olyan utast, aki egységes foglalással rendelkezik egy csatlakozást magában foglaló repülőútra, amennyiben a foglalását akarata ellenére módosították, aminek következtében egyrészt nem szállt be a lefoglalt repülőútjának a részét képező első légi járatra, holott e légi járatot üzemeltették, másrészt helyet foglaltak számára egy későbbi légi járatra, ami lehetővé tette számára, hogy beszálljon a lefoglalt repülőútjának a részét képező második légi járatra, és így az eredetileg tervezett időpontban megérkezzen a végső célállomására.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XXIII. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. április 2-i ítélete – Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság, Európai Bizottság kontra Magyarország, Európai Bizottság kontra Cseh Köztársaság (C-715/17., C-718/17. és C-719/17. sz. egyesített ügyek)⁵²

- 1) A Bíróság a C-715/17., a C-718/17. és a C-719/17. sz. ügyet ítélethozatal céljából egyesíti.
- 2) A Lengyel Köztársaság, mivel nem jelezte rendszeres időközönként, de legalább háromhavonta, hogy hány, nemzetközi védelmet kérelmezőt tud rövid időn belül áthelyezni a területére, 2016. március 16. óta nem tett eleget a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról szóló, 2015. szeptember 14-i (EU) 2015/1523 tanácsi határozat 5. cikkének (2) bekezdéséből és a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról szóló, 2015. szeptember 22-i (EU) 2015/1601 tanácsi határozat 5. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek, következésképpen pedig az e két határozat 5. cikkének (4)–(11) bekezdéséből eredő, további áthelyezési kötelezettségeinek.
- 3) Magyarország, mivel nem jelezte rendszeres időközönként, de legalább háromhavonta, hogy hány, nemzetközi védelmet kérelmezőt tud rövid időn belül áthelyezni a területére, 2015. december 25. óta nem tett eleget a 2015/1601 határozat 5. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek, következésképpen pedig az e határozat 5. cikkének (4)–(11) bekezdéséből eredő, további áthelyezési kötelezettségeinek.
- 4) A Cseh Köztársaság, mivel nem jelezte rendszeres időközönként, de legalább háromhavonta, hogy hány, nemzetközi védelmet kérelmezőt tud rövid időn belül áthelyezni a területére, 2016. augusztus 13. óta nem tett eleget a 2015/1523 határozat 5. cikkének (2) bekezdéséből és a 2015/1601 határozat 5. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek, következésképpen pedig az e két határozat 5. cikkének (4)–(11) bekezdéséből eredő, további áthelyezési kötelezettségeinek.
- 5) A Bíróság a Lengyel Köztársaságot kötelezi a C-715/17., a C-718/17. és a C-719/17. sz. ügyben felmerült saját költségein felül az Európai Bizottság részéről a C-715/17. sz. ügyben felmerült költségek viselésére.
- 6) A Bíróság Magyarországot kötelezi a C-715/17., a C-718/17. és a C-719/17. sz. ügyben felmerült saját költségein felül az Európai Bizottság részéről a C-718/17. sz. ügyben felmerült költségek viselésére.
- 7) A Bíróság a Cseh Köztársaságot kötelezi a C-715/17., a C-718/17. és a C-719/17. sz. ügyben felmerült saját költségein felül az Európai Bizottság részéről a C-719/17. sz. ügyben felmerült költségek viselésére.

⁵¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Gazdasági ügyszak 36. sz. alatt.

⁵² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 4. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, VII. sz. alatt.

XXIV. 2020. május 27-én benyújtott kereset (T-323/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot és kötelezze az EUIPO-t az elutasított áruk tekintetében is a lajstromozási eljárás folytatására.

Jogalapok:

- az (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértése;
- az (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának megsértése.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kf.V.39.162/2020/5.

A fordított irányú, hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése ingatlan-nyilvántartási ügyben.

A Kúria előjáróban kiemeli, hogy az alperes határozatának alapjául szolgáló nemzeti jogszabályokat az Alkotmánybíróság a 25/2015. (VII.25.) számú AB határozatában vizsgálta, a 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 108. § (1) bekezdése tekintetében mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényellenesség fennállását állapította meg annak következtében, hogy a törvényhozó a megszűnt haszonélvezeti jogokhoz és használati jogokhoz kapcsolódóan nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tévő szabályokat. Ezen túlmenően az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-52/16. és C-116/16. számú egyesített ügyekben hozott ítéletében szintén állást foglalt az alapul szolgáló nemzeti jogszabályokat illetően.

A Kúria az EU Bíróság és az Alkotmánybíróság döntéseire figyelemmel a jelen perben is felmerülő jogkérdésről a Kfv.III.37.410/2018/6. és Kfv.III.37.393/2018/8. számú ítéleteiben már döntött. A Kúria a kialakított kúriai gyakorlattal, a rendelkezésekkel és azok indoklásaival egyetértett, amelyek lényege a következő (Kfv. III.37.410/2018/6. számú ítélet [21]-[26] bekezdései):

Az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint olyan rendelkezésekre, mint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 63-66. cikke szerinti tőke szabad áramlása, melyek közvetlenül alkalmazandóak, hivatkozni lehet a nemzeti bíróság előtt és azok a velük ellentétes nemzeti jogszabályok alkalmazhatatlanságához vezethetnek. Ugyanis minden – hatáskörében eljáró – bíróságnak kötelessége a közösségi jog teljes egészében történő alkalmazása és azon jogok védelme, amelyet az a magánszemélyek számára biztosít, adott esetben eltekintve a nemzeti jog mindazon – akár a közösségi szabályt megelőző, akár azt követő – rendelkezéseinek alkalmazásától, amelyek esetlegesen ellentétesek azzal.

A fentiekből következően a C-52/16. és C-113/16. számú egyesített ügyek nyomán a tőke szabad mozgásának korlátozása miatt nem alkalmazhatóak a haszonélvezeti jog/használati jog automatikus

törlésére vonatkozó rendelkezések olyan esetekben, amikor uniós jog hatálya alá tartozó helyzetről van szó, vagyis van határon átnyúló eleme a jogviszonynak. Az EU Bíróság ítélete nyomán a nemzeti bíróságok kötelesek ilyen esetekben a haszonélvezeti/használati jog törlésére vonatkozó rendelkezés alkalmazásától eltekinteni.

Noha a magyar állampolgárok ügye belső jogi helyzetnek minősül, ha azonban az EU Bíróság ítéletének megállapításai kizárólag az uniós jogi érintettségű ügyekben érvényesülhetnének, az fordított irányú hátrányos megkülönböztetést jelenthetne. A magyar jog hatálya alá tartozó jogalanyok kedvezőtlenebb helyzetbe kerülnének az uniós jog hatálya alá tartozó jogalanyokkal szemben, hiszen míg az uniós jogi érintettség alapján a tőke szabad áramlása érdekében nem alkalmazhatóak a haszonélvezeti/használati jog törlésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések, addig a magyar jogalanyok haszonélvezeti/használati joga továbbra is törölhető lenne. Az EU Bíróság gyakorlata alapján a fordított diszkrimináció kiküszöbölése érdekében az uniós jogi előírásokat szükséges kiterjeszteni az ilyen helyzetekre is. Ebből következően az Kúria úgy ítélte meg, hogy az uniós jogi következményeket jelen ügyben is figyelembe kell venni.

Tekintettel az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, ehhez a figyelembe vételhez nem szükséges az Alkotmánybíróság újabb eljárásának kezdeményezése, hiszen „az uniós jogi rendelkezéseket – hatásköri kereteik között – alkalmazni hivatott nemzeti közigazgatási hatóságok és bíróságok kötelesek biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörüknél fogva – eltekintve a nemzeti jogszabályok azokkal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazásától anélkül, hogy kérniük kellene e nemzeti rendelkezések jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő előzetes megsemmisítését vagy erre várniuk kellene”. (2018. március 6-i *Sergo Kft. és Ghünter-Horváth ítélet*, C-52/16. és C-113/16., EU:C-2018: 157 46. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A Kúria e perben is követi az EU Bíróság ítéletét és a haszonélvezeti jog automatikus törlésére vonatkozó Fétv. 108. § (1) bekezdésének és az 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 94. §-ának az alkalmazásától eltekint. A fentiekben részletesen kifejtettek okán – eltérő jogi szabályozás hiányában, illetve ilyen megalkotásáig – a Kúria a magyar állampolgárok esetében sem találta megalapozottnak a Fétv. 108. §-ára tekintettel haszonélvezeti/használati jog törlését. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Kúria hangsúlyozza, az, hogy az érintett személyek köre, az érintett terület nagysága és ezáltal az ingatlanokon fennálló jog értéke is eltérő, relevanciával nem bír. Az EU Bíróság gyakorlata alapján a fordított diszkrimináció kiküszöbölése érdekében az uniós jogi előírásokat szükséges alkalmazni a tárgyalt esetben is.

Kpkf.VI.39.275/2020/2.

A tartalmukat tekintve tájékoztató cselekmények joghatást nem fejtenek ki, ezáltal közigazgatási tevékenységnek sem minősülnek, önálló közigazgatási jogvita tárgyát sem képezhetik. A versenytársi minőségből fakadó gazdasági érdekelttség önmagában közvetlen érintettséget nem eredményez.

A következőket bírósági gyakorlat alapján általában a gazdasági érdek, versenytársi minőség közvetlen jogi érdekelttséget önmagában nem teremt, miként ugyanakkor a felperes az EBH2016. K.8. számú elvi határozatban foglaltakat a fellebbezésében idézte, olyan szabályozási területeken, ahol a védett érdek a szabályozás tárgya a piaci verseny, különösen abban az esetben, ha a szabályozásnak uniós jogi vonatkozása is van, alapot adhat a versenytársi minőség révén a keresetösségi jog elismerésére. Amennyiben a piaci verseny védelmét szolgáló szabályozásról van szó és a különös eljárási szabályozás nem alkalmaz eltérő ügyfélfogalmat, akkor az az ügyféli minőséget is megalapozhatja.

Ehhez azonban a felperesnek nem elég a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló 2008/68/EK Irányelv elfogadása révén a szabályozás uniós vonatkozására hivatkoznia, annál is inkább, mert versenytársa számára a 2019. január 10. napján kelt BP/0805/6113-9/2018. számú egyedi határozattal az ADN Szabályzatban foglaltaktól eltérő egyedi engedély került kiadásra különleges szállításhoz, melyet az Irányelv 6. Cikk (5) bekezdése a tagállamok jogaként meghagyott.

Ezért a felperesnek konkrétan ki kellett volna mutatnia, hogy mint a szabályozott iparág hátrányosan érintett szereplőjének, a versenytársa tulajdonát képező „Clara” hajó jóváhagyási bizonyítványa és

annak frissített anyagijegyzéke a vitatott cselekményekkel és nem a beadványában foglaltakkal okozati összefüggésben miként eredményez számára jelentős gazdasági hátrányt és ez miként sérti az egyenlő versenyfeltételeket.

Különösen az elsőfokú hajózási hatóság BP/0804/10804-3/2019. számú tájékoztatásában foglalt azon hivatkozására figyelemmel, mely szerint a felperes esetében az egyenlő feltételek elvét érvényesítve az 177/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: ADN) szerinti ellátó létesítmény funkcióra történő átállás lehetősége ugyancsak adott volt, de ezzel saját elhatározásából élni nem kívánt.

Mindezek fényében az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a formailag tájékoztató levelek tartalmilag és megfogalmazásukban is tájékoztatási cselekményeknek minősülnek, amelyek a címezettet nem kötik, jogi hatás az alkalmazásukhoz nem fűződik. E levelek jogi hatás kiváltására a felperes esetében közvetlenül nem irányulnak, ekként pedig függetlenül attól, hogy a felperes által kérelmezett eljárási cselekmények hivatalbóli eljárás részét képezhetik, avagy kérelemre indulhatnak, a felperes tekintetében a közvetlen joghatás kiváltására való alkalmatlanság okán önállóan közigazgatási per tárgyát nem képezhetik. A felperes kezdeményezésében önmagában a jogszabálysértésre történő hivatkozás e tájékoztatások joghatás kiváltására való alkalmasságát nem teremtette meg, a „Clara” hajó egyedi eltérési engedélyével, jóváhagyási bizonyítványával szemben elmulasztott jogorvoslatot a felperes esetében nem nyithatják meg.

Kpkf.VI.39.279/2020/2.

Az idegenrendészeti vagy menekültügyi őrizet hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgárok őrzött szálláshelye az őrizet végrehajtásának a helye, "speciális fogvatartás", amely a Kp. 13. § (1) bekezdés c) pont szerinti különös illetékességi okot megalapozó tartózkodási helyként nem értelmezhető.

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rendelet) 11-12. §-ok figyelembevételével az őrizet speciális fogva tartás. Az őrizet a 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 54. §-ából következően a kiutasítással kapcsolatos idegenrendészeti eljárások körébe esik, a kitoloncolással végrehajtandó kiutasítás végrehajtásának biztosítását szolgálja, az idegenrendészeti őrizetet, annak meghosszabbítására irányuló bírósági eljárást a kiutasítással kapcsolatos idegenrendészeti eljárás szükségképpeni szakaszának is lehet tekinteni. Ezt erősíti, hogy a kitoloncolásról a kiutasításról szóló határozatban lehet rendelkezni, még ha az idegenrendészeti őrizetet kitoloncolás elrendelése miatt külön határozatban rendeli is el az idegenrendészeti hatóság.

Az 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 4. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti, a törvény személyi hatálya nem terjed ki a Magyarországon illegálisan, vagy a tartózkodási feltételeket nem, vagy már nem teljesítő harmadik országbeli állampolgárokra, az idegenrendészeti kiutasítás során elrendelt őrizet e speciális alkalmazási kör esetében szankciós jellegű, a kiutasítás biztosítását szolgáló fogva tartás, kényszerintézkedés. E speciális alkalmazási kört valamely tagállamban illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárainak visszatérése érdekében megfogalmazott jogalkotói céllal összhangban a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikk 2. pontja az illegális tartózkodás fogalom meghatározás bevezetésével is egyértelműsíti, mely szerint illegális tartózkodás olyan harmadik országbeli állampolgár jelenléte valamely tagállam területén, aki a Schengeni Határellenőrzési Kódex 5. cikkében meghatározott beutazási feltételeknek, vagy az adott tagállamban érvényes egyéb beutazási, tartózkodási, vagy letelepedési feltételeknek nem, vagy már nem felel meg. Ezen értelmezési tartomány mentén pedig az IRM rendelet 1. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a kiutasítási folyamat során az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtási helyének minősül az elrendelő idegenrendészeti hatóság székhelye szerint illetékes, a rendőrség által fenntartott őrzött szállás.

A felperes az idegenrendészeti eljárás alatt menekültügyi őrizetbe került. A menekültügyi őrizetről is elmondható, hogy annak a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 36/A. § (1) bekezdése értelmében az őrzött befogadó központban történő végrehajtása folytán szintén a Met. 31/A. § (1), (3) bekezdései szerinti rendelkezésre állást biztosító intézkedés keretében tulajdonképpen a fogva tartás helye, az őrizet

végrehajtásának helye, tartózkodási helyként nem értelmezhető.

Az alperes a fellebbezésében helytállóan mutatott rá, hogy az őrizet végrehajtási helyeként megjelölt őrzött szállás – a fogva tartás helye –, nem minősül az Nytv. definíciója szerinti tartózkodási helynek, ekként illetékesség megállapításához sem vezethet, jellegénél fogva az Nytv. tartózkodási hely definíciójába sem illeszthető.

Ezért a Magyarországon illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok idegenrendészeti őrizetének helye, őrzött szállása, valamint menekültügyi őrizetének helye a 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 13. § (1) bekezdés c) pont szerinti illetékesség szempontjából nem releváns, az illetékességet a Kp. 13. § (1) bekezdés e) pontjára szükséges alapítani, amelyre tekintettel a közigazgatási jogvitában a Fővárosi Törvényszéknek kell eljárnia.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.383/2019/12.

Az alanyi adómentesség a változtatást megelőző adóév utolsó napjáig választható.

A Kúria az az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) felperes által hivatkozott döntéseit is áttekintve arra a megállapításra jutott, hogy a közösségi jognak nincsen a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 188.§ (1) bekezdés b) pontjának tulajdonított olyan kötelező értelmezése, mint amelyre a felperes hivatkozott. Az Áfa tv. e rendelkezése az adósemlegesség elvét nem érinti, ugyanakkor nem különíthető el az adóigazgatás más rendelkezéseitől, figyelemmel az Áfa tv. 192.§ (1) bekezdésére is. Amennyiben van az anyagi jognak olyan értelmezési tartománya, amely a kapcsolódó eljárásjogi normákkal is összhangban áll, akkor – a rendszertani és a teleologikus interpretációt követve – az anyagi jognak nem lehet ezt az összhangot megbontó értelmezést tulajdonítani. Az elsőfokú bíróság a 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: régi Art.) 22.§ (2) bekezdésének és 23.§ (3) bekezdésének megfelelően állapította meg, hogy az adóalany a korábban választott alanyi adómentességet saját elhatározásból, saját maga által év közben kijelölt kezdő nappal nem változtathatja meg.

Az Áfa tv. 188.-191.§ alkalmazásában a „tárgy naptári év” azt az adóévet jelenti, amelyben az adózó a következő évre vonatkozó bejelentését a régi Art. 22.§ (2) bekezdése szerint megteheti; ez következik az Áfa tv. 190.§, 191.§ (1) bekezdés a) és c) pontjaiból is (utóbbi kapcsán amiatt is, mert a jövő ismeretlen tényei a jelenben még nyilvánvalóan nem tények). A jelen felülvizsgálati ügyben a tárgy naptári év 2014 volt, melynek utolsó napjáig végezhetette el felperes az Áfa tv. 188.§ (1)-(2) bekezdés szerinti elemzéseket, és dönthetett arról, hogy 2015-ben hogyan kíván adózni.

Kfv.I.35.367/2019/12.

A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülvértékelésének nincs helye.

Az adóhatóság a felperes adólevonási jogát a számlakibocsátó számlái vonatkozásában azért vitatta el, mert álláspontja szerint az azokon szereplő szolgáltatást nem a számlakibocsátó teljesítette és erről a felperes a tőle elvárható gondosság tanúsítása mellett tudhatott. Az elsőfokú bíróság megalapozottnak ítélte az alperesi döntést.

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen rögzítette az adóhatóság által beszerzett bizonyítékokat, és azok alapján okszerű következtetéssel állapította meg, hogy a felperes részére a vitatott számlákon szereplő szolgáltatást nem a számlakibocsátó teljesítette, aminek következtében a 5/2016.(IX.26.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK-vélemény) 2. pontja alkalmazásával helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy erről a felperes tudott, vagy a tőle elvárható intézkedések megtétele esetén tudhatott.

A számlakibocsátó nem rendelkezett alkalmazottakkal a vállalt szolgáltatás teljesítésére. A felperes tevékenységét ténylegesen megvalósító dolgozók a X. Kft. alkalmazásában álltak, az utasításokat is ezen társaság, illetve a felperes alkalmazottaitól kapták, a számlakibocsátó társaságot nem is ismerték, a számlakibocsátó nem vett részt a felperessel kötött szerződés teljesítésében. Bizonyítottá vált, hogy a

szerződéshez, számlákhoz kapcsolódó teljesítményigazolások kiállításához szükséges információk nem is voltak a birtokában.

Az elsőfokú bíróság a számlakibocsátónál végzett ellenőrzés keretében beszerzett bizonyítékok alapján értékelte, hogy a Y. Kft. és X. Kft. által kölcsönbe adott munkaerőt ténylegesen a felperes vette kölcsön, az ügyletekbe a számlakibocsátó közbeiktatása azt a célt szolgálta, hogy a jogszerű tevékenység látszatát keltve adóelőnyt érjenek el az ügy szereplői. A felperes nem járt el körültekintéssel a számlakibocsátóval történő szerződés megkötésekor, az eljáró személy nem volt a számlakibocsátó munkavállalója, így a számlakibocsátó nevében érvényes jognyilatkozatot nem tehetett. A szolgáltatás során pedig elmulasztotta az arról való tájékozódást, hogy a teljesítésben közreműködő dolgozók mely cég munkavállalói. Ennek vizsgálata során felperes tudhatta volna, hogy a munkavállalók nem állnak munkaerő-kölcsönzéses szerződésben a számlakibocsátóval.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem támasztotta alá bizonyítékokkal az adókiájtás meg történtét. A 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 15. §-a, 119. (1) bekezdése, 120. § a) pontja, 127. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá az azonos rendelkezéseket tartalmazó 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) 167. cikk, 168. cikk, 178. cikk alapján az adókiájtás abban valósult meg, hogy a felperes a számlakibocsátó által rendelkezésére bocsátott számlák alapján úgy kívánt adólevonási jogot gyakorolni, hogy tudnia kellett, nem a számlakibocsátó teljesített. Ezt konkrétan tartalmazza az alperes határozata és a jogerős ítélet is. Az áfa-kötelezettség szempontjából nem relevánsak a felperes által a szerződés pontos munkajogi minősítése körében hiányolt tények, ezért azokra sem az adóhatóság, sem a bíróság eljárásának nem kellett kiterjednie. Az e körben értékelt körülmények kizárólag az áfa-levonási jog körében kerültek értékelésre. A számlakibocsátó teljesítésének hiánya és a felperes ehhez kapcsolódó tudattartalma határozza meg a levonási jog gyakorlásának jogellenességét, e körben pedig az elsőfokú bíróság elvégezte az adóhatósági határozat teljes körű felülvizsgálatát.

A Kúria megállapítása szerint tévesen értelmezte a felperes a jogerős ítéletet, amikor azt állította, hogy az az adóhatározattól eltérő jogalapon áll. Az elsőfokú bíróság az adóhatósággal egyezően azt állapította meg, hogy a felperes és a számlakibocsátó között vállalkozási szerződés nem jött létre, a megvalósult ügylet során a felperes és a X. Kft. megosztva gyakorolták a dolgozók feletti munkáltatói jogokat. Azt rótták a felperes terhére, hogy nem bizonyosodott meg a számlakibocsátó nevében eljáró személy képviseleti jogosultságáról, illetve arról, hogy a tevékenységében közreműködő dolgozók mely társasággal állnak jogviszonyban. Ezen tőle elvárható ellenőrzés esetén tudhatta volna, hogy számára nem a számlakibocsátó teljesít, és érdemi közreműködése hiányában az ügyletbe való bevonásának nem volt gazdasági racionalitása.

Kfv.I.35.436/2019/8.

Az alperesi határozat jogszerűségét csak olyan bizonyíték alapozhatja meg, mely a közigazgatási iratok részét képezi és a felperes által megismerhető, elemezhető, támadható.

A tisztességes eljárás a jogállamiság és a demokratizmus része. Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése rögzíti: mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. Magyarországon tehát Alaptörvény írja elő közigazgatási eljárásokra is a fair eljárás követelményét. A tisztességes eljáráshoz való jog a felek és a megfelelő igazságszolgáltatás érdekeinek védelme érdekében egy sor eljárási jogot foglal magában. Ezek közül mind a büntető, mind a polgári eljárásokra vonatkozik a személyes meghallgatás joga, a hatékony részvételhez való jog, a tárgyalás közvetlensége, a fegyverek egyenlőségének követelménye, a kontradiktórius eljárás követelménye, a bizonyítási eljárás megfelelőségének követelménye, a visszaható hatály tilalma, továbbá az ügy alapos kivizsgálásának és a döntés megfelelő indokolásának követelménye.

Az EJEJ joggyakorlatában a kontradiktórius eljáráshoz való jog azt jelenti, hogy a feleknek lehetőségük van arra, hogy megismerjék a bíróság döntésének befolyásolása céljából előterjesztett bizonyítékokat és

észrevételeket, és azokhoz megjegyzéseket fűzzenek [Polgári ügyekben: Ruiz-Mateos kontra Spanyolország, 1993. június 23., series A no. 262, § 63; büntetőügyekben: Rowe and Davis kontra Egyesült Királyság (GC), 28901/95, ECHR 2000-II, § 60]. A kontradiktóriusság elve annyira alapvető, hogy az eljárások felgyorsításának kívánalma sem igazolhatja a figyelmen kívül hagyását (Nideröst-Huber kontra Svájc, 1997. február 18., Reports of Judgments and Decisions 1997-I, § 30.).

Az EJEB gyakorlata értelmében a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata akkor felel meg a tisztességes eljárás 6. cikk 1. bekezdésében előírt követelményének, ha független bíróság megfelelően szigorú jogszerűségi, ésszerűségi és eljárási szabályszerűségi vizsgálatot végez, valamennyi releváns tény teljes körű vizsgálatára is kiterjedően. Szükség van arra, hogy a bíróságnak hatásköre legyen valamennyi releváns tény- és jogkérdés vizsgálatára (Terra Voningen B.V. kontra Hollandia, 1996. december 17., Reports of Judgments and Decisions 1996-VI, § 52. Öztürk kontra Németország, 1984. február 21., series A no. 73, § 56., Albert és Le Compte kontra Belgium, 1983. február 10., series A no. 58, § 29., A. Menarini Diagnostics S. rendűL. § 66-67)

A védelemhez való jog tiszteletben tartásával az Európai Unió Bíróság már több határozatában foglalkozott, legutóbbi döntésében (C-430/19) is megerősítette, hogy „A védelemhez való jog tiszteletben tartásának uniós jogi alapelveit úgy kell értelmezni, hogy ha a hozzáadottértékadó-alap ellenőrzésére és megállapítására irányuló nemzeti közigazgatási eljárások keretében az adóalany nem volt lehetősége hozzáférni a közigazgatási aktájában szereplő, és vele szemben a további adókötelezettségeket előíró közigazgatási határozat meghozatala során figyelembe vett információkhoz, és amennyiben az eljáró bíróság megállapítja, hogy e szabálytalanság hiányában az eljárás más eredményre vezethetett volna, ezen elv megköveteli, hogy a szóban forgó határozatot hatályon kívül helyezték.”

Ahogy az adóhatóság előtt az adózók alakilag és tartalmában hiteles, ellenőrizhető bizonyítékkal igazolhatják állításaikat, úgy ez hatósági követelmény is, azaz a tisztességes eljárás elemét képező fegyveregyenlőség elve a bizonyítékok beszerzése körében a közigazgatási eljárásban a hatóságra és az ügyfélre is vonatkozik. Ekként tévedett az elsőfokú bíróság, mikor nem kötelezte az alperest a felperes által kifogásolt szállítólevelek becsatolására, hanem a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján erre vonatkozó indítvány előterjesztését várta a felperestől. Egyetért a Kúria a felperessel abban, hogy ezen tényállási elem tekintetében a Pp. 336/A. § (2) bekezdése alapján a bizonyítási teher megfordult, és az alperest terhelte annak igazolása, hogy a szállítólevelek tekintetében fennálló ellentmondások alapján a felperes tudott az adókijátszásról.

A Kúria következetes gyakorlata (Kfv.I.35.666/2004/10.) értelmében a közigazgatási perben lefolytatott bizonyítási eljárás és határozat hozatal során a bíróság nem alapozhatja megállapításait csupán az alperesi határozatra való visszautalásra. A bírósági ítéletnek a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak kell megfelelnie: az ítéletnek saját tényállást, a bizonyítékok értékelését és önálló indokolást kell tartalmaznia. Az első fokú bíróság ítéletének a kereseti kérelemre és azok állításaira kell válaszolnia, röviden tartalmazni kell a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével azok értékelésével a azon jogszabályokra történő hivatkozással amelyek a bíróság ítélete alapul. Érinteni kell azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, és utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság a Kúria 5/2016. (IX.26) KMK véleményében írtakra és nem tévedett akkor sem mikor döntő jelentőséget tulajdonított a felperes tudattartalmának és ennek alapján azt vizsgálta, hogy a felperes tudott vagy tudhatott az adókijátszásról. Azt a tény, hogy az adókijátszásról a felperes milyen tudomással bírt, az adóhatóságnak egyértelműen, objektív körülmények alapján kell bizonyítania. Amennyiben e megállapítását a közigazgatási perben a fél – állítások és hivatkozások felsorolásával – vitatja, a bíróságnak kell a kérdést eldöntenie. Ennek eldöntésénél azonban a bíróságnak határozatában tényállást kell megállapítania, és el kell végezni a bizonyítékok értékelését majd indokolásban rögzíteni milyen tények és bizonyítékok alapján látta maga is megállapíthatónak a rögzített tényállást és abból milyen következtetést von le. Nem elégséges az indokolási kötelezettség teljesítése körében annak rögzítése, hogy a bíróság álláspontja szerint az adóhatóságok megfelelően bizonyították a felperesi tudattartalmat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.20.260/2019/6.

A védjegylajstromban szereplő közép-lila szín és az alperes termékeinek csomagolásán használt szín nagyfokú hasonlósága és a kifogásolt megjelölésnek a védjegy árujegyzékébe tartozó árukkal azonos termékeken történő használata miatt az összetévesztés veszélye megállapítható. Az összetéveszthetőség megítélésénél a fogyasztói asszociáció vizsgálata során nyerhet értékelést a felperes védjegyhasználatára.

A felperes védjegyének bitorlására alapított kereset elbírálása szempontjából irányadó, a jogsértés kezdő időpontjában hatályos 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) 12. § (2) bekezdés b) pontja szerint a védjegyjogosult a kizárólagos használati jog alapján – a védjegy bejelentési napját, illetve elsőbbségi napját megelőzően mások által szerzett jogok sérelme nélkül – bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében, árukkal vagy szolgáltatásokkal összefüggésben használ olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága, vagy hasonlósága miatt. A Vt. 4. § (4) bekezdése szerint e törvény alkalmazásában az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést – gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez. Tartalmilag azonosan rendelkezik a 2018. évi LXVII. törvény 34. §-ával módosított Vt. 12. § (2) bekezdés b) pontjának 2019. január 1-jétől hatályos rendelkezése, valamint a felperes 000031336 lajstromszámú európai uniós védjegyének bitorlására alapított kereset elbírálása szempontjából irányadó 2017/1001/EK rendelete (a továbbiakban: Euvr.) 9. cikk (2) bekezdés b) pontja is.

A fent ismertetett jogszabályi rendelkezések alapján jogkérdésnek minősül annak megítélése, hogy az alperes kifogásolt megjelölés használata a felperes védjegyeivel való összetéveszthetőséget eredményezi, vagy fennáll annak reális lehetősége. Az összetéveszthetőség megítélése nem a bizonyítékok mérlegelésén alapul, hanem a védjegy és a sérelmezett megjelölés, valamint az érintett áruk összevetése alapján a kialakult ítélkezési gyakorlat mentén jogkérdés eldöntését igényli.

Az eljáró bíróságok a fent ismertetett jogszabályi rendelkezések alapján a perbeli védjegyek és az alperes által használt megjelölés összevetését, valamint a védjegyek árujegyzékébe tartozó és az alperes megjelölés használatával érintett áruk összevetését elvégezték, a kifogásolt megjelölés vásárlókra gyakorolt összbnyomását is vizsgálva az összetéveszthetőséget megállapították, következtetéseiket megindokolták, döntésüket a kereseti kérelem elbírálásához szükséges kereteken belül hozták meg.

A védjegybitorlás iránt indult perben a védjegylajstromban elhelyezett megjelölést kell összehasonlítani a kifogásolt megjelöléssel. A Vt. 12. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazása szempontjából nem szükséges a teljes azonosság, elég a védjegy és a kifogásolt megjelölés hasonlósága is. Az adott esetben a védjegylajstromban szereplő közép-lila szín és az alperes termékeinek csomagolásán használt szín nagyfokú hasonlósága megállapítható volt. Az összetéveszthetőséget fokozza a védjegy színének az alperes termékein uralkodó módon történő elhelyezése, és a kifogásolt megjelölésnek a védjegy árujegyzékébe tartozó árukkal azonos termékeken, a 30. osztályba tartozó csokoládé és csokoládéból készült termékeken történő használata.

Az összetéveszthetőség megítélésénél a fogyasztói asszociáció vizsgálata során nyerhetett a perben értékelést a felperes védjegyhasználatára. Amint azt a jogerős ítélet is helytállóan megállapította, a köztudomás szerint is elfogadható, hogy a felperes évtizedek óta tartó, intenzív jelenléte a piacon a védjeggyel ellátott csokoládé termékeivel egyértelműen megalapozza az ún. M-lila színre vonatkozó fogyasztói asszociációt. Ebből következően nem biztosít kellő elhatárolást a védjegytől az alperes termékének csomagolásán alkalmazott „B” logó, amely a fogyasztói asszociáció körében kifejtettek alapján sokkal inkább a védjegyjogosulttal való gazdasági kapcsolatra, vagy a M.-termékcsalád újabb tagjára utal. Ezért helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes megjelölés használatával sérül a védjegy eredetmegjelölés, illetve származásjelzés funkciója.

Pfv.I.21.216/2019/6.

Érvényes az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik - továbbiak mellett - tartalmazza a szerződés tárgyát, a teljes hiteldíj mutatót, a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat, A hitelmegállapodást nem kell szükségszerűen egyetlen dokumentumba foglalva elkészíteni, a kölcsönt nyújtó üzletszabályzatát tartalmazhatja különálló magánokirat, amelyet nem kell teljes terjedelemben a közjegyzői "ügyleti" okiratba foglalni. Az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás nem tisztességtelen, ha az megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének.

I. Alaptalanul sérelmezték a felperesek, hogy az üzletszabályzatot, a hirdetőmentet nem foglalták közokiratba, illetve az alperes nem küldött folyósítási értesítőt, hiszen nem ezek jelentik a közvetlen végrehajtás elrendelésének feltételeit. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) a C-42/15. számú előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozata szerint is a hitelmegállapodást nem kell szükségszerűen egyetlen dokumentumba foglaltan elkészíteni, a banki üzletszabályzatot tartalmazhatja különálló magánokirat is, amelyet nem kell teljes terjedelemben a közjegyzői „ügyleti” okiratba foglalni.

II. Az I. rendű felperes a szerződéskötés napján kockázatteltáró nyilatkozatot írt alá, amelynek egy példányát átvette és kijelentette, hogy a kockázatteltáró nyilatkozatot elolvasta, annak tartalmát megértette. Az alperes tájékoztatta arról, hogy a svájci frank árfolyamához képest a forint árfolyamának gyengülése, azaz a kedvezőtlen árfolyamváltozás esetén a CHF-ben megállapított törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke jelentős mértékben is emelkedhet. Ezzel az I. rendű alperes tisztában volt, saját elhatározásából fokozott kockázatot vállalt és megérthette: az árfolyamkockázatot azért kell viselnie, mert a kölcsönszerződés kirovó pénzneme CHF volt, ugyanakkor a jövedelme nem CHF-ben keletkezett. Az alperes tájékoztatása – összhangban az EU Bíróság árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszerével – világos és érthető volt. Az alperes az 1996. évi CXII. törvény 203.§ (6) és (7) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően egyértelmű és közérthető tájékoztatást nyújtott a szerződéskötést megelőzően az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételének feltételeiről.

Pfv.I.20.389/2020/7.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés teljes körű elbírálásának elmaradása olyan eljárási szabálysértés, ami a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú eljárás megismétlését indokolja.

Téves a másodfokú bíróság kiindulópontja, mely szerint annak megállapítása során, hogy az osztrák vagy a magyar jogot kell alkalmazni a felek jogvitájának elbírálása során, az irányelv rendelkezéseit közvetlenül kell alkalmazni.

Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 288. cikke értelmében az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el. Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A 93/13/EGK irányelvének (a továbbiakban: irányelv) tehát az uniós országoknak címzett jogi aktus, amelyet az uniós országoknak át kell ültetniük a saját nemzeti jogukba. Egy uniós norma közvetlen hatálya azt jelenti, hogy a normában foglaltak a jogalkalmazó szervek előtt kikényszeríthető alanyi jogok és kötelezettségek forrása. lehet. A közvetlen hatálynak két formája különböztethető meg: a vertikális közvetlen hatály és a horizontális közvetlen hatály.

A vertikális közvetlen hatály következtében az uniós norma rendelkezésére a magánfél az állammal, állami szervvel, állami ellenőrzés alatt álló szervvel, hatósággal, önkormányzattal szemben igényt alapíthat. A horizontális közvetlen hatály pedig azt jelenti, hogy az uniós norma rendelkezésére a magánfél egy másik magánféllel (természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági

társaság) szemben alapíthat igényt.

Az irányelvek közvetlen hatályának vertikális kapcsolatokban való elismerésével ellentétben a magánfelek közötti (horizontális) jogviszonyokban az Európai Unió Bírósága elutasítja az irányelvek közvetlen hatályát, hiszen az EUMSZ 288. cikke értelmében egy irányelvi rendelkezés önmagában közvetlenül nem róhat kötelezettséget magánfélre. Az irányelv rendelkezése a magánfél számára nem teremt a nemzeti jogban addig nem létező új jogot és kötelezettséget. Irányelvi rendelkezés és nemzeti jogszabályi rendelkezés ütközése esetében az irányelv rendelkezésébe ütköző nemzeti jogszabályi rendelkezés nem alkalmazható, annak helyébe azonban nem az irányelvi rendelkezés, hanem a nemzeti jog másik szabálya lép.

Léteznek jogirodalmi álláspontok, melyek értelmében bizonyos privilegizált horizontális viszonyokban – mint a munkaviszony, fogyasztói ügyletek, biztosítási ügyletek – helyet kaphatna az irányelvek horizontális közvetlen hatályának alkalmazása, de természetesen csak ha az adott irányelvi rendelkezés világos, pontos, feltétel nélküli, eltelt az irányelv átültetésére megszabott határidő és a tagállam nem, vagy nem megfelelően ültette át az irányelvi rendelkezést.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy az irányelvet a magyar jogba átültették, ennek eredményeként született meg a már említett Korm. rendelet. Abban az esetben tehát, ha a felperes hivatkozása alapján vizsgálni kellett volna azt, hogy a jogválasztásra vonatkozó szerződéses kikötés megfelel-e a tisztességesség követelményének, a 18/1999. (II.5.) Kormányrendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) foglaltakat kellett volna figyelembe venni.

Ezzel összefüggésben nem hagyható figyelmen kívül, hogy az 1959 évi IV. törvénynek (a továbbiakban: rPtk.) a szerződés 2005. július 11-i megkötésekor hatályos 209.§ (1) bekezdése a sérelmet szenvedő félnek a megtámadás lehetőségét biztosította tisztességtelen általános szerződési feltétellel szemben, ekkor hatályos 209/A.§-a pedig szintén a fogyasztói szerződés megtámadására adott lehetőséget a fogyasztónak a fogyasztói szerződés tisztességtelen kikötése esetén. Az rPtk.-nak csupán 2006. március 1-től lépett hatályba a 209/A. § (2) bekezdése, amely fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmisségéről rendelkezett, míg a 209/A.§ (1) bekezdése az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés esetén továbbra is a megtámadás lehetőségét biztosította a sérelmet szenvedő fél számára. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehetett hivatkozni [209/A.§ (1) és (2) bekezdés]. Mivel az rPtk. 2006. március 1-től hatályos rendelkezése az ezt követően kötött szerződésekre alkalmazható, az adott esetben (tekintettel a szerződéskötés 2005. július 11-i időpontjára) a magyar jog rendelkezése alapján sem lehetett volna a másodfokú bíróságnak hivatalból vizsgálnia a jogválasztásra vonatkozó szerződéses rendelkezés – esetleges – tisztességtelenségét (mint semmisségi okot), ugyanakkor a felperes a kölcsönszerződés jogválasztásra vonatkozó kikötését a magyar jog alapján nem támadta meg.

Mivel az előzőekben kifejtetteknek megfelelően a jelen eljárásban nincsen lehetőség a jogválasztásra vonatkozó kikötés tisztességtelenségének vizsgálatára, csupán megjegyzi a Kúria: a szerződő felek úgy is megállapodhatnak, hogy olyan jogot választanak a jogvitájuk rendezésére, amely jog nem a „saját joga” annak a bíróságnak, amely illetékes a jogvita elbírálására. A jelen esetben a szerződő felek abban állapodtak meg, hogy az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperesnek a Finanszírozási Keretfeltételek, valamint az Általános Üzletfeltételek elnevezésű dokumentumainak a rendelkezései az irányadóak. A Finanszírozási Keretfeltételek 7. pontjában szerepel az Illetékesség címszó alatt az, hogy valamennyi az ügyféllel megkötött finanszírozási szerződéssel összefüggésben keletkező jogvitában az osztrák jog alkalmazandó. A szerződő felek ezen egyértelmű és határozott megállapodásán nem változtat az a körülmény, hogy mindezt az Illetékesség címszó alatt határozták meg és ehelyütt rendelkeztek arról is, hogy melyik bíróság lesz illetékes a jogvitájuk elbírálására.

A jogválasztásnak kifejezettnek, vagy a szerződés rendelkezéseiből, illetve az eset körülményeiből kellő bizonyossággal megállapíthatónak kell lennie, és – ahogyan arra a másodfokú bíróság egyébként helyesen utalt – jogválasztás hiányában az 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nmjtvr.) 28/A.§-ának (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. A felek jogválasztása nem eredményezheti azt, hogy a fogyasztót megfosztják azon ország jogának kötelező szabályai által biztosított védelemtől, ahol például a szokásos tartózkodási helye található, hiszen a szerződési jog fogyasztóvédelmi szabályai

feltétlen érvényesülést kívánnak, függetlenül a felek által szerződésükre választott jogtól. E szabályok azonban teljesen nem zárják ki a választott jog alkalmazását, csupán annyiban, amennyiben e jog egyes rendelkezései a magyar fogyasztóvédelmi szabályokkal ellentétesek. Ilyen részleges összeütközés esetében a magyar fogyasztóvédelmi szabályokat kell alkalmazni a választott külföldi jog érintett rendelkezései helyett. Nem kizárt az sem, hogy ha a fogyasztóra nézve kedvezőbb a választott külföldi jog fogyasztóvédelmi szabálya, akkor azt alkalmazzák a szerződésre.

A követelések elévülésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés nem tekinthető fogyasztóvédelmi szabálynak. Általános jogelv az, hogy az időmúlás következtében bizonyos követelések bírói érvényesítésének megszűnik a lehetősége. Mindezek szerint a perben előadott kérelmek alapján nem volt lehetőség a jogválasztásra vonatkozó kikötés tisztességtelenségének hivatalból történő vizsgálatára, ugyanakkor a másodfokú bíróság egyebekben helyes okfejtésének megfelelően a felek jogvitájának elbírálásra nem az rPtk., hanem az osztrák általános polgári törvénykönyv (a továbbiakban: ABGB) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, melynek következményeként az alperes követelése nem évült el, és a felperes elleni végrehajtás megszüntetése elévülés miatt nem indokolt.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.097/2020/3.

Felülvizsgálat megtagadása az engedélyezéséhez szükséges okok hiányában.

A 2/2017. (IX. 13.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja értelmében a felülvizsgálat 409. § (2) bekezdés c) pontja alapján csak akkor engedélyezhető, ha a fél már az eljárás során indítványozta az általa felvetett jogértelmezési kérdés EU Bíróság elé terjesztését, de azt a bíróság elutasította, vagy arról – a fél kérelme ellenére – nem határozott.

A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a felperes a másodfokú eljárásban nem indítványozta az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, ezért a fentiek alapján a felülvizsgálat ebből az okból sem volt engedélyezhető.

Gfv.VII.30.121/2020/13.

Amennyiben az alperesek versenyjogsértő magatartása, az árak egyeztetésére is kiterjedő, a piac felosztására irányuló kartell megállapodása következtében a felperest kár érte, az alperesek felelőssége egyetemleges, közös károkozásukra tekintettel. Ebből viszont nem következik, hogy a kár bekövetkezésének időpontja (az elévülés kezdete) is egységes, egyetlen időpont lehet. A károsodás bekövetkeztével, így a követelés esedékesség válásával az elévülés megkezdődik.

A felperesek egyetemlegesen tartoznak helytállni a felperest ért kárért, ha az eljárás későbbi szakaszában bizonyítást nyer a kártérítési felelősség valamennyi feltételének megvalósulása. A fenti értelmezést támasztja alá a jelen perben még nem alkalmazható, azonban az alkalmazandó jogszabályi környezet helyes értelmezéséhez a jogfejlődés irányát jelző módon segítséget nyújtó – a később született, a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgáló – 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 2017. január 15-től hatályos 88/H. §-ának rendelkezése is. Ez egyebek mellett a 11. §-ba ütköző versenysértő magatartások tekintetében többek közös károkozása esetén az egyetemleges felelősség szabályait rendeli alkalmazni. Jelen ügyre irányadóan a Tpv. erre vonatkozó szabályozást még nem tartalmazott, azonban a fentebb kifejtettek szerint önmagában az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban rPtk.) 344. § (1) bekezdésének a Tpv. 11. §-ára vonatkoztatott megfelelő értelmezéséből is következik az alperesek közös károkozásból adódó egyetemleges felelőssége. Mindezt nem alperesenként, hanem projektenként kell vizsgálni a jelen felülvizsgálati eljárásban eldöntendő jogkérdést, azt, hogy a II., IV. és V. rendű alperesek által megvalósított projektek vonatkozásában az elévülés bekövetkezett-e.

Gfv.VII.30.273/2019/13.

Felperes az egyedi lízingszerződés aláírások feletti, jól elkülönített részében ismerte el, hogy a Hirdetményt elolvasta, megértette, elfogadta, azt magára nézve kötelezőnek fogadja el. A Hirdetmény elérhetőségét tartalmazó Üzletszabályzat nem vitásan a szerződés részévé vált. Alappal tekintették az eljárás bíróságok ezért a szerződés részének a felperes által alá nem írt Hirdetményben foglaltakat.

I. A felperes először felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy „nem áll érdekében a lízingszerződés (árfolyamrész alkalmazásából adódó) érvénytelenségi okának (MNB árfolyammal való kiküszöbölése, erre figyelemmel kérte a C-118/17 EU Bíróság döntés alkalmazását”. Ezen kérelme előkérdésének tekintette a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozandó ítéletet. Tekintettel azonban arra, hogy a felperesnek a másodfokú eljárásban a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. tv.) alkalmazásának mellőzésére irányuló kérelme nem volt, a jogerős ítéletben el nem bírált kérelme a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható, az azzal kapcsolatos előzetes döntéshozatali eljárás önmagában ebből az okból nem adhat alapot a felülvizsgálati eljárás felfüggesztésére. Ezen túlmenően a Kúria utal arra, hogy az elszámolás megtörtént, ennek során a tisztességtelenül felszámított összeg fennálló tartozásába történő beszámítását a felperes nem sérelmezte.

II. Felperes a felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy a „szabvány-záradékot” a bíróságok bizonyítékként értékelték. A Kúria hangsúlyozta: felperes nem az egyébként 45 oldalas általános szerződési feltételek egyik eldugott pontjában, hanem az egyedi lízingszerződés aláírások feletti, jól elkülönített részében ismerte el, hogy többek között a Hirdetményt elolvasta, megértette, elfogadta, azt magára nézve kötelezőnek fogadja el. Ezen túlmenően, a felperes a felülvizsgálati kérelmében már nem vitatta az Üzletszabályzat szerződés részévé válását, és nem cáfolta a jogerős ítélet tényállás kiegészítésében írt azon megállapítását sem, miszerint annak 1. pontja tartalmazza, hogy a Hirdetmény az I. rendű alperes ügyfélforgalom számára nyitvaálló helyiségeiben rendelkezésre áll, illetve azt kérésre rendelkezésre bocsátja. Mindezekre tekintettel alappal tekintették az eljárás bíróságok a szerződés részének a felperes által alá nem írt Hirdetményben foglaltakat, ahogy arra a Kúria az 1/2016 PJE határozat III. 1. b. pontjában is rámutatott. Ezt a jogi álláspontot az EU Bíróság a C-42/15. számú ítéletében megerősítette. Kimondta a hitelmegállapodást nem kell szükségszerűen egy dokumentumba foglalni, és az összes dokumentumot csak akkor kell a feleknek aláírniuk, ha azt a nemzeti jog kifejezetten előírja. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, az EU Bíróság C-449/13. számú ítélete a jelen tényállás mellett nem irányadó, mivel az a 2008/48 számú irányelv kapcsán született, ami a per tárgyát képező szerződés megkötésekor még nem volt hatályban, és amely tételes szabályokat tartalmaz a szerződéskötést megelőzően nyújtandó tájékoztatás tartalmáról.

III. Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem megfelelő volta miatt az árfolyamváltozásból eredő kockázat felperes általi viselésének tisztességtelensége körében a Kúria rögzítette: jelen per sajátossága, hogy a kereset benyújtása óta a deviza alapú szerződések tekintetében meghatározó jogalkotási tevékenység (a DH törvények hatályba lépése), számos elvi iránymutatás és az az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) által e tárgyban hozott ítélet (pl. a C-26/13., a C-186/16., C-51/17.) született. Ezek körébe tartozott az is, hogy a nem megfelelő tájékoztatás az adott szerződéses rendelkezés tisztességtelensége körében értékelendő, ahogyan azt a 6/2013. PJE 3. pontja, 2/2014. PJE határozat is részletesen kifejti. A felperes eredetileg a nem megfelelő tájékoztatásra megtámadási kifogásként hivatkozott, és csak az elsőfokú tárgyalás berekesztését megelőzően fejtette ki, hogy az véleménye szerint a kikötés tisztességtelenségét, semmisségét okozza. Felperes a fellebbezési kérelmében többek között azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el a tisztességtelenségre vonatkozó hivatkozását, és kérte, hogy azt az ítéletábra saját hatáskörében tegye meg. Ezt a kérelmét másodlagos fellebbezési kérelemként fenntartotta a 4. sorszámú jegyzőkönyvben és a további beadványaiban is. Ebből következően maga is úgy tekintette, hogy volt erre irányuló, de az elsőfokú bíróság által el nem bíralt kereseti kérelme.

Az írásban adott és a jogerős ítéletben részletesen idézett tájékoztatás világos, egyértelmű és kellő mélységű volt, annak megfelelőségét az ítéletábra a hivatkozott PJE határozatokban és az EU Bíróság C-51/17. számú ítéletében felállított szempontrendszernek megfelelően akként vizsgálta és értékelt, hogy annak alapján egy átlagos, kellően figyelmes, körültekintő fogyasztó felmérhette-e a deviza alapú

elszámolás kockázatait és annak gazdasági hatását a fizetési kötelezettségeire. A tájékoztatás megfelelőségét objektív mércével vizsgálta, a felperes szakmájából adódó ismereteire csak további érvként hivatkozott, miszerint egy átlagos fogyasztó képességeivel a felperes biztosan rendelkezett, együttesen értékelve azt a felperes személyes előadásával, azonban ítélete nem ezen alapult.

Egyébként, ha vizsgálható lenne, arra kellene rámutatni, hogy a felperes időben kapott tájékoztatást a kockázatokról. A felperes ugyanis a 2013. január 15-én megtartott tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítetten maga nyilatkozott úgy, hogy a perbeli szerződést megelőző hónapban az I. rendű alperessel lényegében a perbelivel azonos tartalmú szerződést kötött. Az iratok között található a felperes által 2008. április 21-én aláírt kockázatteljesítő nyilatkozat, így a kockázatokról már jóval a perbeli szerződés aláírását megelőzően tudomást szerzett.

1. Albert és mások Magyarország elleni ügye (5294/14. sz. ügy)⁵³

A 237 kérelmező két takarékpénztár, nevezetesen a Kinizsi Bank Zrt. és a Mohácsi Takarékszövetkezet Zrt. részvényese. Amikor 2014-ben benyújtották kérelmüket, a kérelmezők együttesen birtokolták a takarékpénztárak részvényeinek többségét, nevezetesen a Kinizsi Bank részvényeinek 98,28% -át és a Mohácsi Bank részvényeinek 87,65% -át. A Bírósághoz fordulók közül a Kinizsi Bank átlagos részvényese a részvények körülbelül 0,015% -át, míg a Mohácsi Bank átlagos részvényese 0,016% -át birtokolta.

A kérelmezők panaszai azokra a jogszabályokra összpontosítottak, amelyek a két bank kötelező integrálását írta elő egy állami ellenőrzési rendszerbe. A szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: az Integrációs törvény), amely 2013-ban lépett hatályba, sikeresen integrálta a kérelmezők bankjait a hitelintézeti szektor fejlesztését célzó magyarországi rendszerbe. A kötelező integrációt két központi szerv, az újonnan létrehozott Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete és a Takarékpénztár vezette, amelyek az állam közvetett ellenőrzése alatt vagy tulajdonában álltak. A reform során az Integrációs Szervezet tagjává válásra vonatkozó jogi kötelezés súlyos pénzügyi és alaki feltételekkel, valamint időbeli korlátokkal párosult. Az Integrációs törvény követelményeinek be nem tartása szankciókhoz, például a tagok kizárásához és az engedélyek visszavonásához vezethetett.

Az új jogszabály eredményeként a kérelmezők bankjainak választaniuk kellett, hogy az Integrációs Szervezet tagjai maradnak vagy elhagyják azt. A távozás magában foglalta egy új bankfelügyeleti engedélyért folyamodást, és - többek között - a bankok saját tőkéjének felemelését. A bennmaradás melletti döntést a bankok illetékes testületeinek, nevezetesen a részvényeseik közgyűlésének, amelybe a kérelmezők többsége beletartozott, és a bankok vezetésének kellett meghoznia. Végül mindkét bank egyetértett azzal, hogy továbbra is tagjai maradnak az integrációs rendszernek. A részvényesek egy része a bíróságon megtámadta az Integrációs Szervezet által biztosított mintának megfelelő alapszabály bankok általi elfogadását.

A kérelmezők - az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére hivatkozással - sérelmezték a jogszabályoknak azon jogukra gyakorolt hatását, hogy befolyásolhassák azon bankok magatartását és politikáját, amelyekben részvényeseik voltak. Különösen, nézetük szerint túlzottan beavatkozott azon jogukba, hogy az alapszabályt elfogadják és módosítsák, az éves jelentések elfogadását, az igazgatóság tagjainak kinevezését, döntsenek az alaptőkről vagy az osztalékfizetésről. Az új jogszabály értelmében ezekhez a kérdésekhez az Integrációs Szervezet, illetve a Takarékpénztár jóváhagyása szükséges.

A Bíróság először is emlékeztetett, hogy a kérelmezők absztrakt módon nem sérelmezhetik az Egyezmény megsértését. Az egyénnek képesnek kell lennie annak bizonyítására, hogy a sérelmezett intézkedés őt „közvetlenül érintette”. Jelen ügyben eleve döntő jelentőségű volt, hogy különbséget tegyünk a kérelmezők részvényesi jogait érintő intézkedésekkel kapcsolatos panaszok és azon társaságokat érintő cselekményekkel kapcsolatosak között, amelyben részvényesek voltak. A Bíróság elismerte, hogy a reformnak vállalati szinten jelentős hatása volt. Az új jogszabály vonatkozó rendelkezései egyértelműen kényszerítőek és nem önkéntesek voltak, és közvetlenül érintették a két bank irányítási struktúráját, amelyek jelentős mértékben elvesztették irányítási hatáskörüket az Integrációs Szervezet és a Takarékpénztár javára. A reformnak azonban az egyedi részvényesek helyzetére gyakorolt hatása véletlenszerű és közvetett. Semmi nem utal arra, hogy a felperesek egyéni részvényesként fennálló jogait önmagukban célozták volna vagy hátrányosan érintették volna az intézkedések, amelyek lényegében a vállalati ügyekkel kapcsolatosak.

⁵³ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2020. július 7-én hozta; az ítélet végleges.

Először is, az Integrációs törvény és annak módosításai nem szabályozták közvetlenül azokat a konkrét törvényes jogokat, amelyekkel a kérelmezők részvényesként az alkalmazandó nemzeti jog alapján rendelkeztek, vagy és közvetlenül nem avatkoztak be e jogok gyakorlásába. A jogszabályok nyilvánvalóan nem gyakoroltak hátrányos hatást a két bank üzleti tevékenységére sem. Ezenkívül a kérelmezők bankjaik magatartásának és politikájának befolyásolására vonatkozó jogainak korlátozására felhozott példák voltaképpen olyan hatáskörök voltak, amelyek az alkalmazandó nemzeti jogszabályok szerint kizárólag a társaságok törvényes testületeit illette meg és azok gyakorolták őket. Valójában egyetlen részvényes befolyása a többi részvényesre összességében gyenge volt, figyelembe véve a két bank részvényeseinek számát, egy átlagos részvényes tulajdonában lévő részvények számát és azt, hogy akkoriban a kérelmezőket mint csoportot a két bank közgyűlésén szétaprózott befolyásuk megszilárdítása érdekében részvényesi megállapodás vagy más eszköz nem kötötte. A Bíróság ezért úgy találta, hogy a kérelmezők által kifogásolt cselekmények elsősorban a Kinizsi Bankot és a Mohácsi Bankot érintették, és nem érintették közvetlenül a kérelmezők részvényesi jogait.

Ezenkívül elutasította a kérelmezők azon kérését, hogy a korlátozott felelősség áttörése révén ismerjék el panaszképességüket a bankok nevében, mert a részvények majdnem 100% -ával rendelkeznek. A bankok nem voltak családi vezetésűek vagy tulajdonúak, vagy egyéb módon szoros tulajdonban lévő szervezetek, hanem nyilvános társaságok, korlátozott felelősséggel, számos részvényessel és teljesen átruházott vezetéssel. A bankokat és részvényeseiket tehát nem voltak olyan szorosan azonosak egymással, hogy mesterséges lenne megkülönböztetni őket.

A Bíróság nem ítélte úgy, hogy vannak olyan kivételes körülmények, mint például az állam nagyfokú részvétele az integrációs rendszerben, ami megakadályozza a bankokat abban, hogy saját nevükben forduljanak a Bírósághoz. Noha a jövőbeli tagintézményekre bizonyos nyomás nehezedett, hogy csatlakozzanak a rendszerhez, nem volt bizonyíték arra, hogy a kérelmezők bankjait akadályozták volna a reform vitatásában. Éppen ellenkezőleg, a hazai jogrendszer biztosította a bírósághoz fordulás jogát, hogy vitathassák általában a reformot, valamint az Integrációs Szervezet konkrét döntéseit. Ezeket a jogorvoslati lehetőségeket 2014-ben valóban sikerrel alkalmazták, amikor egyes takarékszövetkezetek megtámadták a jogszabályok egészét az Alkotmánybíróság előtt, amely közbelépett és módosította annak rendelkezéseit. Mindenesetre a kérelmezők, akik a két bank közgyűlésén jelentős szavazati többséggel rendelkeztek, utasíthatták volna a bankokat, amelyek továbbra is a korábbi rendes ügyvezetés irányításával működött, hogy a maguk nevében bírósági eljárást indítsanak.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az adott körülmények között az Integrációs törvénnyel és a módosításokkal kapcsolatos panaszokat a két banknak kellett volna benyújtania, és a kérelmezők nem állíthatták, hogy az Egyezmény megsértésének áldozatai lennének. Ezért nem tudta elismerni a kérelmezők panaszának megalapozottságát.

A Bíróság megállapításai ráadásul összhangban voltak azzal, hogy meglehetősen tovakodó intézkedéseket fogadtak el a bankok tekintetében az Európa Tanács számos tagállamában, amelyek úgy vélték, hogy az ágazat elégtelen szabályozása komoly kockázatokhoz vezethet gazdaságukat illetően.

A Bíróság tehát úgy ítélte, hogy a kérelem ezen részét elfogadhatatlannak kellett nyilvánítani, az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontjával és a 4. bekezdésével összhangban.

2. ATV Zrt. Magyarország elleni ügye (61.178/14. sz. ügy)⁵⁴

Az Országgyűlés 2012. november 26-ei plenáris ülésen elhangzott beszédében Gy. M. a JOBBIK országgyűlési képviselője kijelentette, hogy „itt az ideje ..., hogy felmérjük, hány zsidó származású személy van, különösen a parlament és a kormány tagjai között, akik kockázatot jelentenek a nemzetbiztonságra ...”. A kérelmező televíziós társaság 2012. november 29-én hírt adott számos politikai párt által „Tömegtüntetés a nácizmus ellen” címmel szervezett demonstrációról, amelyet a JOBBIK elleni tiltakozásként tartottak. Kifejtették, hogy az esemény háttérében Gy. M. plenáris ülésen tartott beszéde állt, és a párt nevét is megemlítették. A hírolvasó azzal ismertette a hírt, hogy „példa nélküli szövetség fog megvalósulni vasárnap a parlamenti szélsőjobboldal elfogult megnyilatkozásai

⁵⁴ Az ítélet 2020. július 28-án vált véglegessé.

ellen”.

A JOBBIK sajtóreferensének panaszát követően a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) eljárást indított a kérelmező társaság ellen, és megállapította, hogy az utóbbi megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 12. §-ának (3) és (4) bekezdését, és Tömegkommunikációt, és megtiltotta a nyilatkozat megismétlését. Kijelentette, hogy a „parlamentari szélsőjobb” kifejezés túlmutat egy tényszerű megállapításon, és értékítéletet jelent. A Hatóság indoklásában megjegyezte, hogy nincs jelentősége annak, hogy a nyilatkozatnak negatív konnotációja van-e, vagy tényeken alapul, vagy sok ember osztotta, vagy a hírolvasó vagy a műsorszolgáltató véleménye volt. Az újságírók véleményének közlését a Mttv. tiltja, hogy a nyilvánosság elfogulatlan híreket és politikai információkat kapjon. A kérelmező fellebbezést nyújtott be, azzal érvelve, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezést széles körben használják a JOBBIK-kal kapcsolatban, hogy annak tudományos alapja van a politika- és társadalomtudományban, valamint hogy tükrözi a JOBBIK parlamenti álláspontját. A NMHH Média tanácsa másodfokú hatóságként eljárva 2013. április 17-i határozatával helybenhagyta az elsőfokú határozatot, megerősítve annak indoklását, hogy az a tény: egy bizonyos véleményt szélesebb körben oszt a nyilvánosság, nem változtatja meg annak vélemény-jellegét.

A kérelmező társaság e határozat bírósági felülvizsgálatát kérte. Azt állította, hogy a kifogásolt nyilatkozat szerves részét képezi egy bizonyos parlamenti csoportot leíró hírek. A kifejezést széles körben használták, így valószínűleg nem befolyásolta a közönséget. Rámutatott, hogy a nemzetközi média a JOBBIK-ot szélsőjobboldali pártként emlegette, és a párt saját honlapján közzétett információk egy része is tartalmazta ezt a kifejezést.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. szeptember 30-i ítéletével a jogerős határozatot hatályon kívül helyezte, és a másodfokon eljáró hatóságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az ítélet indoklásában foglalt érvelés szerint a „szélsőjobboldali” jelző használata politikai és társadalmi vita tárgya abban a tekintetben, hogy melyik kategóriára vonatkozatható, az igazán szélsőséges agresszív irányultságra, vagy a mérsékelt jobboldali eszméket valló pártokra is érthető és használható kifejezés. A JOBBIK - saját alapító nyilatkozata által is elismerten - radikális jobboldali párt - ezért a közéletben és a tudományos életben is bevett jelzőt használva -, ha a pártot egy híradásban szélsőjobboldalinak neveznek, nem jelenti azt, hogy ezzel véleményt formálnak róla, különösen nem azt, hogy a hagyományos értelemben szélsőséges, agresszív irányultságot tulajdonítanak neki. Csupán olyan jelzővel illetnek egy politikai csoportosulást, amely az aktuális társadalmi és politikai közfelfogás szerint a kategória egyik elfogadott elemét tekintve tényszerűen, nem pedig a felperes szubjektív elgondolásából fakadóan megillesheti. Amennyiben ehhez a jelzőhöz az Országgyűlésen belüli pártfelállásra utaló „parlamentari” jelző is társul, ez még inkább csökkenti ezt a benyomást, hogy szélsőséges irányultságra utalna.

Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria 2014. április 16-ai ítéletével hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, és a keresetet elutasította. A Kúria szerint „[a] hírből szereplő” „szélsőjobboldali” kifejezés is véleménynek minősül, nem pedig tényközlésnek. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a „szélsőjobboldali” kifejezés politikai és társadalmi vita tárgya és ez arra utal, hogy amennyiben vitatott a szóhasználat, abban az esetben az nem lehet tényszerű közlés tárgya. A vita nem abban állt, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezés mit takar, hanem abban, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezés a hírral összefüggésben véleménynyilvánításnak minősült-e vagy tényközlésnek. A Kúria álláspontja szerint a „parlamentari szélsőjobboldali”-ként történő említés véleménynyilvánításnak minősül. A JOBBIK magát nem tekinti szélsőjobboldali pártnak, ezért ilyen jelzővel történő illette véleménynyilvánítást valósít meg és a nézőben a szélsőséges, radikális irányzatra való asszociálást indít meg és negatív hatást kelt.”

A kérelmező alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Többek között azt állította, hogy a politikai pártokat rendszerint melléknevekkel írják le, mint „zöld” párt vagy „keresztény” demokraták, amelyek nem véleményt tükröznek. Hasonlóképpen, a jelen esetben a melléknév használata olyan további információkat tükrözött a JOBBIK-ról, amelyeket a lakosság elfogad. Arra hivatkozott, hogy a kifejezést annak tágabb összefüggésében kell elemezni, nevezetesen, hogy egy JOBBIK-tag antiszemita megjegyzése által kiváltott demonstráció kapcsán használták. Azt is hangsúlyozta, hogy a kifejezés a

JOBBIK parlamenti álláspontját hivatott leírni, amely tényyszerűen a szélsőjobboldalon áll.

Az Alkotmánybíróság 2016. december 6-án elutasította a kérelmező panaszát. A határozat indokolása szerint az ítélet a következő indoklást tartalmazta: „[a]z Mttv. 12. §-a a médiaszolgáltatásban közzétett hírek és vélemények, értékelő magyarázatok viszonyát szabályozza a kiegyensúlyozott és tárgyilagos tájékoztatás követelményének megfelelő részletszabályként. A törvény értelmében a médiaszolgáltató hírszolgáltatást és politikai tájékoztatást nyújtó műsorszámokban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő munkatársai bármely médiaszolgáltató által közzétett műsorszámokban szereplő politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot - kivéve a hírmagyarázatot - főszabály szerint nem fűzhetnek. A műsorszámokban közzétett hírekhez fűzött véleményt, értékelő magyarázatot e minőségének megjelölésével és szerzőjének megnevezésével, a hírektől megkülönböztetve kell közzétenni. A törvény tehát nem egy pusztán tilalmat fogalmaz meg a vélemények közzétételével kapcsolatban, hiszen vélemény elhangzása lehetséges, de ennek körében ugyanakkor a közönséget kifejezetten tájékoztatni kell az elhangzottak vélemény-jellegéről, annak szerzőjéről, és azt a hírtől megkülönböztetve kell közzétenni. Az Mttv. az alapjog külső, törvényi korlátját jelenti. A rendelkezés nem a közzétett vélemény valós tényeken alapulását követeli meg, illetve nem a valós ténybeli alapokat nélkülöző vélemények közzétételét korlátozza, hanem bárminemű vélemény esetén a közzététel módját szabályozza. A szabályozás a véleménynyilvánítás szabadságát a közönség tárgyilagos és befolyástól mentes tájékoztatásához fűződő érdekével ütköztetve - minimális - korlátozásként úgy határozza meg a vélemény közlésének kereteit, hogy a vélemény-jellegről és a vélemény szerzőjéről a médiafogyasztókat egyértelműen tájékoztatni kell. [...] Ha egy minősítő jelző az adott szövegkörnyezetben a tájékoztatás alapjául szolgáló hírral összefüggésben nem vezethető vissza egyértelműen a média munkatársain kívül álló egyéb szervezetre vagy személyre, vagy nem jelzi kifejezetten a vélemény eredetét, akkor ez a hírhez fűzött médiaszolgáltatói/műsorvezetői vélemény hatását keltheti a nézőben. [...] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a politikatudományban és a köznyelvben is használt minősítések nem egzakt kategóriák, az álláspontok változnak abban a tekintetben, hogy mely politikai felfogások tartoznak bele. A törvényi előírás nem differenciál negatív és pozitív tartalmú vélemények között, hanem általánosan korlátozza minden vélemény és értékelő magyarázat hozzáfűzését a közzétett hírekhez. Az Mttv. 12. § (3)-(4) bekezdései „bármifajta vélemény közlését” tiltja, illetve pontosabban a közzététel megfelelő módját határozza meg. [...] A kérdéses párt önmeghatározására irányuló szándékai ugyanúgy nem jelentenek objektív mércét, mint a közvélemény aktuális állapota. A törvény célja mindenképpen a hiteles tájékoztatásban mint közérdekben fejeződik ki. [...] A hírtudósítások során egyedileg vizsgálható, hogy a jelzők esetén olyat alkalmaztak-e, amelyek tekintetében társadalmi konszenzus olyan mértékű, mely esetben a tény-jelleg megkérdőjelezhetetlen, azonban amennyiben ezzel összefüggően nincs kétséget kizáró mérce, illetve a vélemény-jelleg megalapozható, az esetben további egyedi mérlegelés szükséges, hogy a jelző a hír közlőjének a véleménye körébe tartozik-e, avagy más eredetű. [...] Ezen megfogalmazás bár a szervezők által alkalmazott jelzők közül [„fasiszta”, „szélsőjobb”] az egyik jelzőt kiemelte, [...] de nem emelte ki, és nem hangsúlyozta, hogy ezzel a tüntetés szervezőinek véleményét és értékítéletét közvetíti. [...] A politikatudomány és a köznyelv olyan minősítései, melyek nem jelentenek egzakt kategóriákat, sem vitathatatlan tényeket, általában a személyes vélemény jellegével bírnak. Habár a jelző a tüntetés szervezőinek a véleményeként merült fel eredendően, így egyes társadalmi csoportok által a közvélekedésben formálódott, bevett, szokásosan használt véleményt jeleníthet meg, de az esetben is kifejezetten szükséges az Mttv. rendelkezése folytán, hogy ennek a műsorszolgáltató véleményétől való elhatárolása nyilvánvalóvá váljék. [...] A közvélemény befolyásolására a közbeszédben széles körben elterjedt, bevett nyelvi fordulat, jelző alkalmazása is alkalmas lehet adott esetben, hiszen a közvélekedés időszakosan és körülményektől függően változó jelleget mutat, ezáltal a kialakult közvélekedésre is lehetséges erősítő vagy gyengítő hatást gyakorolni egy jelző - adott esetben akár ismétlő - hangsúlyozásával. Így egy [...] jelző ismétlődő [...] a műsort szolgáltatók általi [...] alkalmazása egyes esetekben a vélemények hírekhez való hozzáfűzésének tilalma alá eshet, hiszen a hitelesség és objektivitás csorbitására lehet alkalmas”.

A kérelmező – az Egyezmény 10. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy a hazai bíróságok határozata a véleménynyilvánítási szabadságába való olyan beavatkozással járt, amely nem szükséges egy demokratikus társadalomban.

A felek nem vitatták, hogy a szóban forgó rendelkezés a kérelmező társaságnak az Egyezmény 10. cikkében előírt véleménynyilvánítás szabadságához való jogába való beavatkozást jelentett. Az ilyen beavatkozásnak „törvényben meghatározott” kell lennie, egy vagy több legitim célt kell követnie az Egyezmény 10. cikke 2. bekezdésének fényében, és „szükségesnek kell lennie egy demokratikus társadalomban”.

A jelen esetben a felek véleménye eltért egymástól abban a tekintetben, hogy a kérelmező társaság véleménynyilvánításának szabadságába való beavatkozást törvény írta-e elő. A kérelmező azzal érvelt: nem volt előre látható, hogy a hazai bíróságok a „szélsőjobboldali” kifejezést véleményként, nem pedig tényállításként értelmezik, és ezért annak használatát egy hírműsorban az Mttv. 12. §-ára hivatkozással szankcionálják. A Kormányzat fenntartotta, hogy a beavatkozás az Mttv. rendelkezésein alapult.

A Bíróság emlékeztetett: az Egyezmény 10. cikkének 2. bekezdésében szereplő „törvényben meghatározott” kifejezés nemcsak azt követeli meg, hogy a kifogásolt intézkedésnek legyen jogszabályi alapja a nemzeti jogban, hanem a kérdéses jogszabály minőségére is utal, amelyet az érintett személy számára hozzáférhetőnek és annak hatásait illetően előreláthatónak kell lennie. Elsősorban a nemzeti hatóságok, nevezetesen a bíróságok feladata a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása. A „törvényben meghatározott” kifejezésből fakadó egyik követelmény az előreláthatóság. Így egy norma az Egyezmény 10. cikkének 2. bekezdése értelmében nem tekinthető „törvénynek”, hacsak nincs elég pontosan megfogalmazva ahhoz, hogy az állampolgár magatartását szabályozza; képesnek kell lennie arra, hogy – adott esetben megfelelő jogi tanácsadás után – az adott körülmények között ésszerű mértékben előre lássa, hogy milyen következményekkel járhat az adott cselekvés. Ezeket a következményeket nem kell teljes bizonyossággal előre látni. Bár a bizonyosság kívánatos, ez a cél túlzott merevséget hozhat, és a törvénynek képesnek kell lennie arra, hogy lépést tartson a változó körülményekkel. Ennek megfelelően sok törvény elkerülhetetlenül olyan kifejezéseket tartalmaz, amelyek kisebb-nagyobb mértékben homályosak, és amelyek értelmezése és alkalmazása a gyakorlat kérdése. A hazai jogszabályok által megkövetelt pontosság – amely nem képes kizárni minden esetlegességet – jelentős mértékben függ a kérdéses törvény tartalmától, annak hatályától, címzettjeinek számától és státuszától. A Bíróság úgy találta, hogy azoktól a szakmai tevékenységet folytató személyektől, akiknek megszokták, hogy foglalkozásuk során nagyfokú óvatossággal járnak el, ebből a szempontból elvárható, hogy különös figyelmet fordítsanak az ilyen tevékenységgel járó kockázatok értékelésére.

A Bíróság kiemelte: az Mttv. 12. §-a, amely a kérelmező véleménynyilvánítási tevékenységének korlátozását szolgálta, kimondja, hogy az előadók, az újságírók vagy a tudósítók nem fűzhetnek véleményt vagy értékelő magyarázatot a politikai hírekhez. A Bíróság figyelembe vette a Velencei Bizottság véleményét, amely hangsúlyozza, hogy a „tényeket” nem mindig lehet egyértelműen megkülönböztetni a „véleményektől”, és hogy a jogszabályokban használt kifejezések homályossága a vonatkozó rendelkezéseket a szólásszabadság korlátozásának eszközévé teheti, még akkor is, ha eredetileg a jogszabályoknak feltételezhetően a véleménymentes híradást kellett volna elősegíteniük.

A fentiekből következő elvekből következik, hogy ebben az esetben nem az a legfontosabb kérdés, hogy az Mttv. 12. §-a elvileg, különösen a „vélemény” kifejezés használata tekintetében, kellőképpen előrelátható-e, hanem az, hogy a kérelmező, amikor a „szélsőjobboldali” kifejezést tartalmazó közlemény közzétette, tudta vagy tudhatta volna – ha szükséges, megfelelő jogi tanácsadás után –, hogy ez a kifejezés jelen körülmények között „vélemény”-nek minősül.

Úgy tűnik, hogy a kérelmező társaság ügye volt az első, amelyben a hazai bíróságokat arra kérték, hogy vizsgálják meg, vajon egy politikai ideológiát leíró melléknév ténymegállapításnak vagy véleménynek minősül-e – az ügyet vizsgáló bíróságok nem hivatkoztak semmilyen korábbi belföldi ítélezési gyakorlatra, és a felek sem nyújtottak be ilyen bírósági ítéletre példákat. Hasonlóképpen, a politikai pártokkal kapcsolatos tények és vélemények megkülönböztetésére vonatkozó normák nem tűnnek ki a felek által rendelkezésre bocsátott egyéb anyagokból sem. A Bíróság elismerte: az a tény, hogy a kérelmező társaság esete volt a maga nemében első, önmagában nem teszi előreláthatatlanná a törvény értelmezését, mivel el kell jönnie egy napnak, amikor egy adott jogi normát először alkalmaznak.

A Bíróság számára az a kérdés, hogy ésszerűen várható volt-e a hazai bíróságok megközelítése, szorosan összefügg azzal a kérdéssel, hogy a demokratikus társadalomban szükség volt-e egy

hírműsorban a „szélsőjobboldali” kifejezés betiltására, a figyelembe véve a korlátozás által követett jogszerű célt. A Bíróság ezért úgy ítélte: nem szükséges megválaszolni azt a kérdést, hogy a Mttv. 12. §-a, absztrakt értelemben, előrelátható jogi alapot jelenthet-e a panaszolt beavatkozáshoz, és arra a kérdésre tért át, hogy a beavatkozás törvényes célt követett-e, és megfelelt-e bármilyen „sürgető társadalmi szükségletnek”.

A felek némiképp eltérő nézetet vallottak a szóban forgó beavatkozás célját illetően. A kérelmező egyetértett azzal, hogy a beavatkozás célja egy politikai párt hírnevének védelme volt. A Kormányzat fenntartotta, hogy a beavatkozás a mások jogai védelmének törvényes célját követi, amely magában foglalja a közönség azon jogát, hogy a közélet kérdéseiről információt kapjon, tekintettel az információ sokszínűségére és a demokratikus közvéleményre. A Bíróság meggyőződött arról, hogy a szóban forgó intézkedés célja a közönségnek a közérdekű kérdések kiegyensúlyozott és elfogulatlan bemutatásához való jogának biztosítása volt a hírműsorokban, és így „mások jogainak védelme” célját követte.

A fennmaradó releváns kérdés az volt, hogy szükség volt-e a kérelmező véleménynyilvánításának korlátozására egy demokratikus társadalomban.

Azon alapelvek, amelyek arra a kérdésre vonatkoznak, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása „egy demokratikus társadalomban szükséges”-e, a Bíróság ítélkezési gyakorlatában jól kidolgozottak, és azokat Bédát Svájc elleni ügyében foglalták össze. A Bíróság emlékeztett az audiovizuális média pluralizmusával kapcsolatos elvekre, amelyeket a Centro Europa 7 S.R.L. és Di Stefano Olaszország elleni ügyében dolgozott ki.

Ami a felelős Állam számára biztosítandó mérlegelési mozgástér szélességét illeti, ez számos tényezőtől függ. A szóban forgó kifejezés típusa határozza meg, és ezzel összefüggésben az Egyezmény 10. cikkének 2 bekezdése alapján a közérdekű kérdésekről folytatott viták korlátozására kevés lehetőség van. A mozgásteret szűkíti a demokratikus társadalom ahhoz fűződő erős érdeke, hogy a sajtó betöltse létfontosságú szerepét közösségi öröktyaként: a sajtó és más hírmédia szabadsága a nyilvánosság számára a politikai vezetők gondolatairól és hozzáállásáról alkotott vélemények feltárásának és kialakításának egyik legjobb eszköze. A sajtó feladata, hogy információkat és ötleteket osszon meg a közérdekű témákról, és a nyilvánosságnak is joga van ezeket fogadni. Az információ átadásának feladata szükségszerűen magában foglal „kötelességeket és felelősséget” is.

A Bíróság kiemelte, hogy a jelen ügyben a felek számos érve annak értékelése körül forgott, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezés ténymegállapítás vagy vélemény-e. A Kormányzat azt állította, hogy a hazai bíróságok helyesen foglalták el azt az álláspontot úgy, hogy az újságírók észrevételei véleménynek minősülnek, sértik az Mttv. 12. §-át. A kérelmező felfogása szerint az újságírók jóhiszeműen használtak egy általánosan elfogadott kifejezést a politikai párt leírására.

A Bíróságnak a jelen ügyben annak vizsgálatával kellett határoznia a beavatkozás szükségességéről, hogy a kérelmező társaság előre láthatta-e: a bíróságok a vitatott kifejezést „véleménynek” minősítik, figyelembe véve a jelen eset körülményeit és az az Mttv. 12. §-ában foglalt korlátozás célját.

A Bíróság először is kiemelte: annak ellenére, hogy az Mttv. 12. §-ában a „vélemény” fogalma nagyon tágan tűnik, és mindenféle melléknévre kiterjedhet, egyértelmű, hogy a véleménynyilvánítás tilalmának célja a demokratikus közvélemény védelme volt a médiaszolgáltatók illetéktelen befolyásával szemben, az objektív információk nyújtása érdekében. A Bíróság álláspontja szerint a jogszabályi meghatározás hiányában az Mttv. 12. §-a alapján hozott bármely intézkedés bírósági felülvizsgálatának szerepe a rendelkezés kellően specifikus értelmezésének kidolgozása volt annak érdekében, hogy pontosan kezelje a torzulás kockázatát, amelyet az állam igyekezett elkerülni. Így a hazai bíróságoknak kellett értelmezniük a „vélemény” kifejezést oly módon, hogy figyelembe vegyék a korlátozás célját és garantálják a közönség jogát a közérdekű kérdések kiegyensúlyozott és pártatlan ismertetésére, valamint a média jogát, hogy információkat és gondolatokat osszon meg. Más szavakkal, tekintettel a jogszabályok pontatlanságára, a hazai bíróságok kötelesek voltak biztosítani, hogy a megtámadott rendelkezés csak olyan kifejezéseket érintsen, amelyek valószínűleg felborítják a közérdekű kérdésekről való kiegyensúlyozott tájékoztatást, és amelyeket védhető módon korlátozni lehet, és nem válik az Egyezmény 10. cikke által védett tevékenységeket és gondolatokat felölelő szólásszabadság visszaszorításának eszközévé.

Ami a jelen ügyben lefolytatott bírósági felülvizsgálatot illeti, a Bíróság észlelte, hogy az eljárás során a hazai bíróságok különböző vizsgálati szempontokat javasoltak a vitatott feltétel jellegének eldöntésére. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a hírolvasó kijelentését ténynek minősítette, hangsúlyozva, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezés sokféle politikai ideológiát írhat le, de a megfelelő terminológia társadalmi és politikai vita tárgyát képezi. Utalt a JOBBIK Alapító Nyilatkozatára is, amelyben radikális jobboldali pártként azonosította önmagát. Ezzel szemben a Kúria annak megállapítása során, hogy a kifogásolt nyilatkozat véleménynek minősül, lényegesnek találta, hogy a JOBBIK nem azonosította magát szélsőjobboldali politikai beállítottságú pártként. Végül a ténymegállapítások és a vélemények közötti különbség magyarázata érdekében az Alkotmánybíróság úgy ítélte, hogy a melléknév ténymegállapításnak minősíthető, ha azt a társadalom kétségtelenül elfogadja. A „szélsőjobboldali” jelző vitatott kifejezés volt, amelynek sem a politikatudományban, sem a köznyelvben nincs pontos meghatározása; ezért szubjektív véleménynek minősül. Az Alkotmánybíróság szerint jelen esetben a JOBBIK elleni tüntetés szervezőinek személyes meggyőződését képviselte, amelytől a hírolvasó elmulasztotta elhatárolni magát. A Bíróság kiemelte a hazai bíróságok által a kifogásolt kifejezés jellegének meghatározásában alkalmazott sokféle megközelítést, és megállapította, hogy a Kormányzat sem bizonyította közös gyakorlat létezését. Ez a helyzet kétségesé teszi azt, hogy észszerűen várható volt-e a jelen ügyben a magasabb szintű hazai bíróságok által adott értelmezés - nevezetesen az, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezést tartalmazó nyilatkozat véleménynek minősül.

Ennél is fontosabb, hogy semmi nem utal arra, hogy a hazai bíróságok a kifogásolt kifejezés jellegének értékelésekor figyelembe akarták volna venni, hogy a jogszabály a kiegyensúlyozott híradást kívánta előmozdítani. Bár az Alkotmánybíróság utalt a nyilvánosság tényszerű és elfogulatlan tájékoztatáshoz való jogára, döntése meghozatalakor egyszerűen megállapította, hogy a melléknév használata befolyásolhatja a közvéleményt, és nem bizonyította, hogy a jelen ügy körülményei között a szóban forgó konkrét kifejezés képes volt felborítani egy közérdekű kérdés kiegyensúlyozott bemutatását.

A Bíróság tudatában volt a kérelmező azon érvének, amelyet a hazai bíróságok előtt is kifejtett, miszerint a Jobbik „szélsőjobboldali” pártként említése elég megszokott volt a közönség számára; a médiában, a tudományos beszédben és a köznyelvben általánosan elfogadott kategória volt a Jobbikkal kapcsolatban. A Bíróság a kérelmező által a hazai bíróságok előtt kifejtett általánosabb érvben is talált meggyőző erőt, miszerint a politikai pártokat gyakran olyan jelzőkkel határozták meg (zöld párt, konzervatív párt stb.), amelyek csupán politikai céljaikra és programjaikra utaltak, és nem minősültek olyan véleménynek vagy értékítéletnek velük kapcsolatban, amely elfogultságot képes kialakítani a hallgatóságban. A kérelmező hivatkozott az ügy ténybeli körülményeire is, nevezetesen arra, hogy a vitatott kifejezést egy demonstráció kapcsán fejezték ki, amelyet egy JOBBIK-tag antiszemita megjegyzése váltott ki. Ilyen körülmények között a Bíróság úgy találta, hogy az ilyen tényállási elemek relevánsak voltak azzal az állítással kapcsolatban, miszerint a „szélsőjobboldali” kifejezés nem egy magatartás erkölcsi szempontból történő értékelésére vagy a beszélő személyes érzésére vonatkozott, hanem egy párt álláspontjára általában a politikai spektrumon belül és különösen a Parlamentben. Mindazonáltal a hazai bíróságok nem vették figyelembe a híradás tárgyát képező információ körülményeit, ehelyett az Alkotmánybíróság úgy ítélte: a médiatörvény rendelkezései nem követelik meg, hogy a véleménynek tényszerű alapja legyen, így hallgatólagosan érdektelennek tartották a kérelmező azon védekezését, amely az alkalmazott kifejezés helytállóságán és tényszerű pontosságán alapult.

Figyelembe véve a hazai bíróságok eltérő megközelítését a tények véleményektől való megkülönböztetése tekintetében, az Mttv. vonatkozó rendelkezéseinek célját, és a jelen eset körülményeit, a Bíróság úgy találta: a kérelmező társaság nem láthatta előre, hogy a „szélsőjobboldali” kifejezés véleménynek minősülne. Azt sem láthatta előre, hogy hírműsorban való használatának tilalmára szükség lesz az elfogulatlan tudósítás védelme érdekében. Ezért a kérelmezőre a megtámadott kifejezés használatával kapcsolatban alkalmazott korlátozás aránytalan beavatkozást jelentett a véleménynyilvánítás szabadságához való jogába, és így nem volt „szükséges egy demokratikus társadalomban” az Egyezmény 10. cikkének 2. bekezdése értelmében. A Kormányzat a kiszabott szankció viszonylag enyhe jellegére is hivatkozott, de a fenti következtetés fényében a Bíróságnak nem kell megvizsgálnia ezt az érvet. Ennek megfelelően az Egyezmény 10. cikkét megsértették.

1. Mugemangango Belgium elleni ügye (310/15. sz. ügy)⁵⁵

A kérelmező 2014. május 25-én a vallon régió parlamenti választásán indult a PTB-GO! lista csúcsteljesítményként, amely lista a charleroi-i választókerületben (Hainaut tartomány) elérte az 5% -os küszöböt, és 16 554 szavazatot szerzett. A kérelmezőt nem választották meg a vallon parlamentbe.

A kérelmező 2014. június 6-án panaszt nyújtott be a vallon parlamenthez, amelyben a charleroi-i választókerületben üresnek, elrontottnak vagy vitatottnak nyilvánított 21 385 szavazólap felülvizsgálatát kérte. Kérésének alátámasztására azt állította, hogy a szavazatszámolási műveletek során számos probléma merült fel. A vallon parlament igazolóbizottsága, amely megállapította, hogy a kérelmező panasa elfogadható és megalapozott, azt javasolta, hogy a vallon parlament ne hagyja jóvá a Hainaut tartományban megválasztott jelöltek mandátumát, és az üresnek, elrontottnak és vitatottnak nyilvánított szavazólapokat a charleroi-i választókerületben újra kell számolni. A vallon parlament 2014. június 13-án – 43 szavazattal, 28 ellenében, 4 tartózkodás mellett – elfogadhatónak, de megalapozatlannak nyilvánította a kérelmező panaszát, többek között arra a következtetésre jutva, hogy a szavazatszámolás során nem volt kényszerítő bizonyíték a szabálytalanságokra. A kérelmezőt 2014. június 24-én értesítették döntéséről. A vallon parlament 2014. június 13-án a szavazólapok újraszámolásának elrendelése nélkül jóváhagyta megválasztott tagjainak mandátumát.

A kérelmező – az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikkére hivatkozva – azt állította: az, hogy a vallon parlament elutasította a charleroi-i választókerületben üresnek, elrontottnak vagy vitatottnak nyilvánított szavazólapok újraszámolását, miután panaszának elbírálásakor bíróként és félként egyaránt eljár, sértette a szabad választásokon való jelöltállási jogát, továbbá – az Egyezmény 13. cikkére a az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikke tekintetében hivatkozva – azt is, hogy a vallon parlamenthez benyújtott fellebbezése nem volt hatékony jogorvoslat.

A Bíróság megállapította, hogy a kérelmező állításai elég komolyak és megalapozottak voltak, tekintettel arra, hogy azok megváltoztathatták volna a helyek eloszlását a charleroi-i választókerületben és Hainaut tartomány más választókerületeiben. Ezért nem zárható ki, hogy a kért újraszámolást követően esetleg megválasztottnak nyilvánították volna. Következésképpen állításait hatékony vizsgálatnak kellett volna alávetni. Ilyen körülmények között a Bíróság úgy döntött: megbizonyosodik arról, vajon ebben a konkrét esetben a nemzeti jog által előírt eljárás megfelelő és kellő biztosítékokat biztosított-e különösen annak biztosítására, hogy elkerülhető legyen bármiféle önkényesség.

A Bíróság megállapította, hogy a vallon parlament volt az egyetlen testület, amely hatáskörrel rendelkezett a kérelmező panaszának elbírálására. A mandátumvizsgálat során a vallon parlament minden olyan, újonnan megválasztott tagja is, akinek mandátumát még jóvá kellett hagyni, részt vett a panasz tárgyában tartott szavazásában, beleértve azokat is, akiket ugyanabban a választókerületben választottak meg, amelyben a kérelmező indult. Így a Velencei Bizottság ajánlásaival (a Választási Ügyekben Bevált Gyakorlatok Kódexe) ellentétben a kérelmező választókerületében megválasztott tagokat, akik közvetlen ellenfelei voltak, nem zárták ki a vallon parlament plenáris szavazásából. A határozatot ezért olyan testület hozta meg, amelybe olyan parlamenti képviselők is beletartoztak, akiknek megválasztása megkérdőjelezhető lett volna, ha a kérelmező panaszát megalapozottnak nyilvánítják, és akiknek érdekei közvetlenül szemben álltak az ő panaszával. Ezenkívül az egyszerű többséggel történő szavazás szabálya, amelyet ebben az esetben minden módosítás nélkül alkalmaztak, képtelen volt megvédeni a kérelmezőt egy pártos döntéstől. Ennek megfelelően panaszát egy olyan szerv vizsgálta, meg amely nem biztosított elegendő garanciákat a pártatlanságra.

A Bíróság továbbá úgy ítélte, hogy a vallon parlament mérlegelési jogkörét nem írták le kellő pontossággal a nemzeti jog rendelkezései. Sem a törvény, sem a vallon parlament eljárási szabályzata a vonatkozó időpontban nem rendelkezett az ilyen jellegű panaszok kezelésére szolgáló eljárásról. Így a vallon parlament által a kérelmező által benyújtott panaszokhoz hasonló panaszok elbírálásakor

⁵⁵ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2020. július 10-én; az ítélet végleges.

alkalmazott követelményeket nem határozták meg kellően egyértelműen.

A Bíróság rámutatott arra is, hogy a választási vitákkal kapcsolatos eljárásnak tisztességes, objektív és kellően indokolt döntést kellett biztosítania. A panaszosoknak írásbeli eljárás útján vagy nyilvános meghallgatáson lehetőséget kellett kapniuk álláspontjuk kifejtésére és az érdekeik védelme szempontjából fontosnak tartott érveik előterjesztésére. Ezenkívül az érintett döntéshozó testület nyilvános indoklásából világossá kell válnia, hogy a panaszosok érveit megfelelően értékelték és megfelelően megválaszolták. Ebben az esetben azonban sem az Alkotmány, sem a törvény, sem a vallon parlament eljárási szabályzata nem írta elő a megfelelő időpontban az ilyen biztosítékok nyújtásának kötelezettségét a mandátum-igazolási eljárás során. A kérelmező ennek ellenére bizonyos eljárási biztosítékokat élvezett panaszának igazolóbizottság általi vizsgálata során (nyilvános ülés, a megállapítások indoklása). A vallon parlament döntése szintén tartalmazott indokokat, és a kérelmezőt értesítették arról.

Az eljárás során a kérelmezőnek nyújtott biztosítékok azonban nem voltak elegendők. Az alkalmazandó szabályozási eszközökben megállapított eljárás hiányában ezek a biztosítékok az igazolóbizottság és a vallon parlament plénuma által hozott eseti diszkrecionális döntések eredményei voltak. Alkalmazásuk nem volt sem elérhető, sem előrelátható. A Bíróság megismételte, hogy az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikkében és az Egyezmény egyéb rendelkezéseiben foglalt követelmények garancia formáját öltik, és nem pusztán szándéknyilatkozatként vagy gyakorlati megoldásként jelennek meg. Ez a jogállamiság egyik következménye.

Ezenfelül a legtöbb biztosíték csak az igazolóbizottság előtt állt a kérelmező rendelkezésére, amelynek nem volt döntési jogköre, és amelynek következtetéseit a vallon parlament nem követte. Igaz, a vallon parlament megindokolta döntését. Azt azonban nem fejtette ki, hogy miért döntött úgy: nem követi a bizottság véleményét, annak ellenére sem, hogy a bizottság ugyanazon indokokkal, mint amelyekre a Parlament hivatkozott, megállapította, hogy a kérelmező panaszja elfogadható és megalapozott, és javasolta, hogy a szövetségi belügyminisztérium számolja újra a charleroi-i választókerület összes szavazólapját.

Következésképpen a kérelmező panaszát egy olyan szerv vizsgálta, amely nem nyújtotta a pártatlansághoz szükséges garanciákat, és amelynek mérlegelési jogkörét a nemzeti jog rendelkezései nem írták le kellő pontossággal. Az eljárás során a kérelmező számára biztosított biztosítékok szintén nem voltak elegendők, minthogy ezeket diszkrecionális alapon vezették be. A Bíróság így arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező panaszával nem foglalkoztak olyan eljárásban, amely megfelelő és elegendő biztosítékokat kínált az önkényesség elkerülésére és az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikkének követelményeivel összhangban történő hatékony vizsgálatuk biztosítására. Ezért e cikket megsértették.

A kérelmezőnek lehetősége volt panaszt benyújtani a vallon parlamenthez a választási eredményekkel kapcsolatos sérelmeinek felvetése érdekében. A belga rendszer jelenlegi állása szerint a vallon parlament döntését követően nem volt más jogorvoslat, sem bírói hatóság, sem más szerv előtt. Ezzel összefüggésben a Bíróság az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikke alapján már megállapította, hogy a vallon parlamenthez benyújtott panaszkezelési eljárás nem nyújtott megfelelő és elegendő biztosítékot a kérelmező panaszainak hatékony kivizsgálásához. Ezért ilyen biztosítékok hiányában ez a jogorvoslat az Egyezmény 13. cikke értelmében sem tekinthető hatékornak. Ez a megállapítás elegendő volt ahhoz, hogy a Bíróság megállapítsa: az Egyezmény 13. cikkét megsértették az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikke tekintetében.

Tekintettel a szubsidiaritás elvére és az Európában meglévő választási rendszerek sokféleségére, a Bíróságnak nem feladata annak meghatározása, hogy milyen típusú jogorvoslatot kell biztosítani az Egyezmény követelményeinek teljesítése érdekében. Ez a kérdés, amely szorosan kapcsolódik a hatalmi ágak szétválasztásának elvéhez, a Szerződő Államok számára - választási rendszerük megszervezése kapcsán - biztosított széles mérlegelési jogkörbe esik. Mindazonáltal a Bíróság jelezte, hogy a bírósági vagy bírósági jellegű jogorvoslat - akár első fokon, akár egy nem bírósági szerv döntését követően - elvileg megfelel az Első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikke követelményeinek.

A Bíróság a kérelmező javára 2.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.III.108/2020/8.

Az ügydöntő határozat ellen a védő papír alapon benyújtott fellebbezése a Be. 161. § (2) bekezdése alapján nem utasítható el. Mivel az ügyben el nem bírált fellebbezés van, így nincs jogerős ügydöntő határozat, a felülvizsgálati indítvány elutasítása.

A Kúria álláspontja szerint az ügy érdemében hozott elsőfokú határozat elleni jogorvoslati jogot nem lehet elvonni egy olyan technikai rendelkezés alapján, amelyet a Be. 161. § (2) bekezdése tartalmaz. Ez ellentétes lenne az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati joggal.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény Strasbourgban, 1984. november 22-én kelt Hetedik Kiegészítő Jegyzőkönyvének (kihirdetve az 1993. évi XXXI. törvénnyel) 2. Cikke szerint: „1. Annak, akit bíróság bűncselekmény miatt elítélt, joga van arra, hogy a bűnössége megállapítását, illetőleg a büntetés kiszabását tartalmazó ítéletet felsőbb bírósággal felülbíráltassa. E jog gyakorlását, ideértve azokat az okokat is, melyekre alapítva a jogok gyakorolhatók, jogszabályban kell szabályozni. 2. E jogot korlátozni lehet a jogszabályok által meghatározott kisebb jelentőségű bűncselekmények esetében, vagy abban az esetben, amikor a szóban forgó személy ügyét első fokon a legfelső bírói fórum tárgyalta, vagy amikor a felmentő ítélet ellen benyújtott jogorvoslat folytán hoztak bűnösség megállapítását tartalmazó ítéletet.”

A jogorvoslat jog alkotmányos értelmezésével legutóbb az Alkotmánybíróság 6/2020. (III.3.) AB határozata foglalkozott. Az Alkotmánybíróság e határozatában – fenntartva korábbi gyakorlatát – megismételte:

„Büntetőügyben törvény nem foszthatja meg utóbb a bűncselekménnyel vádolt vádlottat a joghatályosan benyújtott másodfellebbezése mint rendes jogorvoslat elbírálásához fűződő jogától. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Intézményvédelmi kötelezettsége körében az állam viszonylag tág mérlegelési szabadsággal rendelkezik a megfelelő eljárásjogi keretek meghatározására, azonban nem alkothat olyan szabályokat, amelyek valamely Alaptörvényben biztosított jogot alaptörvény-ellenes módon korlátoznak {hasonlóan: 3086/2016. (IV. 26.) AB határozat, Indokolás [45]}”.

Az Alkotmánybíróság megállapította azt is: „A jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesítése nem csupán a jogalkotóval szemben (a jogszabályok tartalmát illetően) fennálló követelmény, hanem az Alaptörvény 28. cikkéből következően (a jogszabályok értelmezése során) a bíróságokat is kötelezi. {3146/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [26]}”.

Bfv.I.405/2020/6.

I. Sem a gyülekezési jog, sem a véleménynyilvánítás szabadsága nem vehető parttalanul igénybe, illetőleg az utóbbi nem idézhet elő alapjogi összeütközést, azaz nem ronthatja le (nem teheti semmissé) az előbbihez rendet békés jelleget, a békés ügykezeléssel pedig eleve nem fér össze a bűncselekményt megvalósító támadó jellegű erőszakos magatartás tanúsítása. Ezért a gyülekezés résztvevője nem

hivatkozhat arra, hogy a bizonyos tettekben kifejezett indulatos vélemény formailag megvalósíthatja egyes szabálysértési vagy büntetőjogi tényállások elkövetési magatartását.

II. 2018. október 1. napja előtt nyilvános rendezvénynek számított a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény szerinti közterületen tartott rendezvény is. I

II. A társadalomra veszélyesség mind a büntetendő cselekménytípus, mind a felrótt egyedi cselekmény fogalmi eleme. Hiányát az előbbi esetében normakotroll keretébe az Alkotmánybíróság, míg az utóbbi esetében a jogalkalmazó, végző soron a rendes bíróság vizsgálja. A büntetendő cselekménytípus és a felrótt egyedi cselekmény atipikus viszonya akkor állhat elő, ha a felrótt cselekmény bizonyos sajátos körülmények tekintetében eltér a minden lehetséges sajátos körülményt átfogni értelemszerűen nem képes büntetendő cselekménytípusban leled társadalomra veszélyességtől. Nincs ilyen atipikus viszony a gyülekezés résztvevője által tanúsított támadó jellegű erőszakos magatartás esetén

2012. évi C. törvény (Btk.)

2017. évi XC. törvény (Be.)

Magyarország Alaptörvényének VIII. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Az alapjogi hangsúly a gyülekezés békés jellegén van.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény kimondja, hogy a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják [2. § (1) bekezdés] és a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével [2. § (3) bekezdés].

A Kúria jelzi, a jelenleg hatályos, a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény sem változtatott azon, hogy csakis békés gyülekezésnek van helye: mindenkinek joga van ahhoz, hogy engedély vagy – az e törvényben meghatározott kivételekkel – előzetes bejelentés nélkül, békésen és fegyvertelenül másokkal közösen felvonulásokat és tüntetéseket (a továbbiakban együtt: gyűlés) szervezzen, és azokon részt vegyen [1. § (1) bekezdés], a gyűlés vezetője az alkalmazást megelőzően felhívja a rendezők figyelmét a gyűlés békés jellegét biztosító korlátozások megtartására, és arra, hogy azok megsértésével bűncselekményt valósíthatnak meg [5. § (3) bekezdés], illetőleg a közbiztonságot veszélyeztetni különösen, ha a felhívás vagy a gyűlés bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg [13. § (2) bekezdés].

Magyarország Alaptörvényének IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

Sem a gyülekezési jog, sem a véleménynyilvánítás szabadsága nem vehető parttalanul igénybe, illetőleg az utóbbi nem idézhet elő alapjogi összeütközést, azaz nem ronthatja le (nem teheti semmissé) az előbbihez rendelt békés jelleget, a békés gyülekezéssel pedig eleve nem fér össze a bűncselekményt megvalósító támadó jellegű erőszakos magatartás tanúsítása. Ezért a gyülekezés résztvevője – szemben a védő állításával – nem hivatkozhat arra, hogy a bizonyos tettekben kifejezett indulatos vélemény formailag megvalósíthatja egyes szabálysértési vagy büntetőjogi tényállások elkövetési magatartását.

Egyébiránt a Kúria más ügyben már megállapította, hogy kordonrugdosás miatt az adott tüntetés nem volt békés jellegű (Bfv.III.573/2016/5. indokolás).

Bpkf.I.768/2020/2.

Az utólagos összbüntetési eljárás során hozott határozat a jogorvoslat (fellebbezés) tekintetében is osztja az összbüntetési eljárás során hozott határozat (összbüntetésbe foglaló ítélet vagy az összbüntetésbe foglalás iránti indítványt elutasító végzés) sorsát, mivel a büntetőeljárás törvény azt kizáró rendelkezés hiányában biztosítja a fellebbezés jogát, s így van ez akkor is, midőn a rendes bíróság az Alkotmánybíróság által elrendelt felülvizsgálat alapján jár el.

Jelenleg Magyarország Alaptörvénye a XXVIII. cikk (7) bekezdésében mondja ki: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely

a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Ez összhangban áll a következő nemzetközi jogi dokumentumokkal: az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával (2. Cikk: 3. Az Egyezségokmányban részes minden állam kötelezi magát annak biztosítására, hogy a) minden olyan személy, akinek az Egyezségokmányban elismert jogai vagy szabadságai sérelmet szenvednek, hatékony jogorvoslattal élhessen akkor is, ha a jogok megsértését hivatalos minőségben eljáró személyek követték el); az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményvel (13. Cikk – Hatékony jogorvoslatához való jog: Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.).

A hatályos büntetőeljárás törvény pedig külön rendelkezésekben fogalmazza meg: a terhelt jogosult arra, hogy a jogorvoslattal éljen [2017. évi XC. törvény (Be.) 39. § (1) bekezdés i) pont]; a védő – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – teljeskörűen gyakorolhatja a terhelt mindazon jogát, amely jellegénél fogva nem csak a terhelt személyéhez fűződik [Be. 42. § (1) bekezdés 1. mondat], meghatározza az ügydöntő határozat elleni fellebbezésre jogosultak körét (Be. 581. §: terhelt, ügyészség, védő stb.); a végzés elleni fellebbezés elintézésére az ítélet elleni fellebbezés szabályai – meghatározott, de a jelen esetben közös eltérés mellett – megfelelően irányadók [Be. 579. § (3) bekezdés]. A Be. ezt meghaladóan további külön rendelkezéssel biztosítja vagy kizárja a jogorvoslat lehetőségét.

A Be. 837. § (1) bekezdése külön rendelkezéssel írja elő, hogy e törvény rendelkezéseit a különleges eljárásokban az e Részben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni azzal, hogy ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az elsőfokú bíróság határozata ellen az ügyészség, az elítélt és a védő fellebbezhet, és harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye.

Ugyanakkor csupán a különleges eljárások egyike, a büntető költség halasztása vagy részletfizetése tárgyában hozott határozat esetében rendelkezik arról, hogy a határozat ellen nincs helye fellebbezésnek

Ellenben az összbüntetési eljárásban hozható határozat kapcsán a Be. nem tartalmaz jogorvoslatot kizáró rendelkezést. Következésképpen az összbüntetés és az utólagos összbüntetés tárgyában hozott határozattal szemben fellebbezésnek van helye, éspedig függetlenül a meghozott határozat tartalmától (ítélet, ha összbüntetésbe foglalás szükséges, vagy az összbüntetésbe foglalás iránti indítványt elutasító végzés, ha az előbbire nem kerülhet sor).

Hangsúlyozandó továbbá, hogy az összbüntetés és utólagos összbüntetés tárgyában szó sem lehet határozati formát nem igénylő bírói intézkedésről [Be. 449. § (1) bekezdés], amit még indokolni sem kell [Be. 451. § (9) bekezdés 2. fordulat]: ez egyenes fogalmi tévedés.

A jogorvoslat (fellebbezés) kérdésében az is közömbös, hogy – tartalmilag utólagos összbüntetési eljárást jelentő – a felülvizsgálatot az Alkotmánybíróság rendelte el az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 45. § (6) bekezdés alapján, melynek értelmében az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozatával, vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzésével, vagy az ügyészség vagy a nyomozó hatóság további jogorvoslattal nem támadható eljárást megszüntető határozatával befejezett büntetőeljárás, és a jogerős határozattal befejezett szabálysértési eljárás felülvizsgálatát rendeli el, ha az eljárásban alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés semmisségéből a büntetés, illetve az intézkedés csökkentése vagy mellőzése, valamint a büntetőjogi, illetve a szabálysértési felelősség alóli mentesülés vagy annak korlátozása következne. A (6) bekezdésben meghatározott felülvizsgálat során a büntetőeljárásról, illetve a szabálysértésekről szóló törvény szabályait kell alkalmazni [Abtv. 45. § (7) bekezdés].

Röviden összegezve: Az utólagos összbüntetési eljárás rendeltetése az összbüntetésbe foglalási eljárás során hozott határozat érdemi felülvizsgálata, és a meghozandó határozat tartalmától függetlenül az ellen fellebbezésnek van helye.

Kfv.I.35.367/2019/12.

A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülrértékelésének nincs helye.

Végül kiemeli a Kúria, hogy a felperes keresetében ugyan hivatkozott az eljárási határidő túllépésére, azonban állítását tényekkel nem támasztotta alá, emellett nem mutatta be, hogy az esetleges eljárási határidő túllépése a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjogát sértette. A tisztességes eljárás, mint alapjog alkotmányos követelményeit a hatósági eljárási határidő túllépése kapcsán az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú ítélete elleni alkotmányjogi panasz alapján a 17/2019.(V.30.) AB határozatában összegezte, ennek értelmében ha a hatóság késedelme miatt az ügyfél alapjoga részjogosítványai gyakorlásában hátrányt szenvedett, ezen sérelem igazolása esetén, a hatóság mulasztásához vezető okot is vizsgálva állapítható meg, hogy az eljárás egészének alkotmányosságára a hatóság által elkövetett eljárási jogszabálysértés kihatással volt-e. Mindennek feltétele azonban a késedelemről eredő sérelem keresetlevélben való bemutatása. A felperes nem hivatkozott a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő joga részjogosítványait illető hátrányra, jogsérelemre, megjelölés hiányában annak eljárás egészét érintő értékelésére nem is kerülhetett sor. Ennek következtében a felperes az adóbírság, mint szankció alól nem mentesülhet.

Kfv.I.35.436/2019/8.

Az alperesi határozat jogszerűségét csak olyan bizonyíték alapozhatja meg, mely a közigazgatási iratok részét képezi és a felperes által megismerhető, elemezhető, támadható.

A tisztességes eljárás a jogállamiság és a demokratizmus része. Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése rögzíti: mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. Magyarországon tehát Alaptörvény írja elő közigazgatási eljárásokra is a fair eljárás követelményét. A tisztességes eljáráshoz való jog a felek és a megfelelő igazságszolgáltatás érdekeinek védelme érdekében egy sor eljárási jogot foglal magában. Ezek közül mind a büntető, mind a polgári eljárásokra vonatkozik a személyes meghallgatás joga, a hatékony részvételhez való jog, a tárgyalás közvetlensége, a fegyverek egyenlőségének követelménye, a kontradiktórius eljárás követelménye, a bizonyítási eljárás megfelelőségének követelménye, a visszaható hatály tilalma, továbbá az ügy alapos kivizsgálásának és a döntés megfelelő indokolásának követelménye.

Az EJEB joggyakorlatában a kontradiktórius eljáráshoz való jog azt jelenti, hogy a feleknek lehetőségük van arra, hogy megismerjék a bíróság döntésének befolyásolása céljából előterjesztett bizonyítékokat és észrevételeket, és azokhoz megjegyzéseket fűzzenek [Polgári ügyekben: Ruiz-Mateos kontra Spanyolország, 1993. június 23., series A no. 262, § 63; büntetőügyekben: Rowe and Davis kontra Egyesült Királyság (GC), 28901/95, ECHR 2000-II, § 60]. A kontradiktóriusság elve annyira alapvető, hogy az eljárások felgyorsításának kívánalma sem igazolhatja a figyelmen kívül hagyását (Nideröst-Huber kontra Svájc, 1997. február 18., Reports of Judgments and Decisions 1997-I, § 30.).

Az EJEB gyakorlata értelmében a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata akkor felel meg a tisztességes eljárás 6. cikk 1. bekezdésében előírt követelményének, ha független bíróság megfelelően szigorú jogszerűségi, ésszerűségi és eljárási szabályszerűségi vizsgálatot végez, valamennyi releváns tény teljes körű vizsgálatára is kiterjedően. Szükség van arra, hogy a bíróságnak hatásköre legyen valamennyi releváns tény- és jogkérdés vizsgálatára (Terra Voningen B.V. kontra Hollandia, 1996. december 17., Reports of Judgments and Decisions 1996-VI, § 52. Öztürk kontra Németország, 1984. február 21., series A no. 73, § 56., Albert és Le Compte kontra Belgium, 1983. február 10., series A no. 58, § 29., A. Menarini Diagnostics S. rendül. § 66-67)

Kpkf.V.39.342/2020/2.

Azonnali jogvédelem iránti kérelem tárgyában hozott elsőfokú végzés helybenhagyása.

A lakhatás körében az elsőfokú bíróság a keresetlevélhez benyújtott fényképek alapján a II. rendű felperes és családja életvitelszerű lakhatásáról meggyőződni nem tudott, amely értékelés körében előadott felperesi érvek nem eredményezhetik az elsőfokú végzés megváltoztatását. A Kúria a fényképeken túl értékelés körében vonta a periratok között rendelkezésre álló - az alperes új eljárást elrendelő határozata meghozatala előtt tartott helyszíni szemléről felvett, 2019. július 26. napján kelt - HB/11-ÉPO/00171-5/2019. számú jegyzőkönyvben foglaltakat is, amely szerint a B30-as téglából falazott szerkezetű építmény utcafront felőli része tároló, míg másik részét a II. rendű felperes lakhatás céljára használja. Ezáltal a Kúria nem tekinti kétségesnek, hogy a perbeli építménynek van olyan része, amelyben II. rendű felperes és családja lakik.

A Kúria a fellebbezésben foglaltak alapján a felperes keresetlevelében kifejtett érvrendszereket megvizsgálta, abból az azonnali jogvédelem iránti kérelem indokaként értékelés körébe vonta - figyelemmel arra, hogy e jogforrásokat a felperesek a fellebbezésben is nevesítették - az Emberi Jogok Európai Egyezménye I. Fejezet 8. cikkének 1. és 2. pontja, Magyarország Alaptörvényének VI. cikke (1) bekezdése és a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 1. § (1) és (2) bekezdése, valamint 6. § (1) bekezdése alapján kifejtetteket. A hivatkozott rendelkezések a családi élet és otthon tisztelgésben tartására, a család és házasság intézményének védelmére, a családbarát szemlélet kialakításának támogatására vonatkoznak, azonban nem igazolják, hogy a II. rendű felperes és családja lakhatása a perbeli építmény lebontásával megszűnne, miként a rendelkezésre álló iratok alapján az sem igazolt, hogy a II. rendű felperes és családja lakhatása kizárólag a bontási kötelezettséggel érintett épületrészben biztosított, illetve - használatbavételi engedély hiányában - azt sem igazolják, hogy ott a lakhatás biztonságos, a II. rendű felperesre és családjára, így a kiskorú gyermek testi épségére és egészségére veszélyt nem jelent. Az elsőfokú bíróság helytállóan vonta értékelés körébe azt a tényt, hogy a II. rendű felperes a kereseti kérelemben lakóhelyként egy berettyóújfalui, belterületi ingatlant jelölt meg utcanévvel és házzszámmal. A Kúria rámutat arra, hogy amennyiben a fél lakcímnnyilvántartásban bejegyezett - esetlegesen a tényleges tartózkodási helyétől eltérő - lakcímmel rendelkezik, úgy a kérelemben előadottak és a keresetlevélhez becsatolt, a bontással érintett épületre vonatkozó iratok, fényképek nem igazolják azt, hogy a bontással a család lakhatása megszűnik és az máshol sem biztosított. Erre tekintettel a felperesek a fellebbezésben alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a kérelmekből egyértelműen kitűnt, hogy az azonnali jogvédelem elmaradása a II. rendű felperes és családja megélhetését és lakhatását lehetetlenítené el.

K.I.39.441/2020/4.

Az aláírás-gyűjtésre való kitelepülés nem minősül a Gyülekezési törvény szerinti "gyűlés"-nek, amennyiben ahhoz nem kapcsolódik az adott közügyet érintő közös véleménynyilvánítás célzata, és a rendezvény célja az ott megjelenő személyek véleményének a szervezők általi megismerése, velük egyéni beszélgetés, eszmecsere.

A Kúria a kereseti kérelem és védirat keretei között azt vizsgálta, hogy a felperes által bejelentett rendezvények a 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gyülekezési tv.) hatálya alá tartoznak-e, vagyis azok által a Gyülekezési tv. szerinti „gyűlés” fogalmi elemei megvalósulnak-e.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 11. cikke biztosítja a békés célú gyülekezés szabadságához való jogot. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.” A VIII. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.”

A Gyülekezési tv. az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése szerinti alapjog gyakorlásának, biztosításának, illetve korlátozásának szabályait tartalmazza, ezért értelmezése során az Alkotmánybíróság joggyakorlata figyelembe vételének különös súlya van. A Kúria ezért mindenekelőtt összefoglalóan ismerteti azon alapjogi elveket, amelyek mentén a perbeli jogvita eldönthető volt.

A Kúria a felperes keresetlevele 11. pontjában foglaltakkal azonosan rögzíti, hogy a gyülekezési jog a

szabad véleménynyilvánítás alkotmányos anyajogon belül a kommunikációs szabadságjog megtestesülésének egy formája, korlátozása csak igen szigorú feltételek esetén lehetséges, ezért az arra, mint a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos intézményére vonatkozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni [30/1992. (V. 26.) AB határozat V.1. pont]. „A jogalkalmazó szervezetnek olyan jogalkalmazást és jogértelmezést kell követniük, ami kiszámítható (nem széttartó), és nem vezet az alapjog szükségtelen korlátozására.” „(...) az in dubio pro libertate (ford.: „kétség esetén a szabadságjog javára”) elv (...) azt a követelményt fogalmazza meg a jogalkalmazók irányába, hogy a gyülekezések megítélésakor a gyülekezési jog minél szélesebb körű biztosítását eredményező döntést hozzanak.” [24/2015. (VII. 7.) AB határozat 26. és 31. pont].

A Gyülekezési törvény 1. §-ában megismétli a békés gyülekezéshez való, valamennyi személyt megillető jogot, és kimondja, hogy „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy engedély vagy - az e törvényben meghatározott kivételekkel - előzetes bejelentés nélkül, békésen és fegyvertelenül másokkal közösen felvonulásokat és tüntetéseket (a továbbiakban együtt: gyűlés) szervezzon, és azokon részt vegyen.” A gyűlés fogalmát a 2. § (1) bekezdése pontosítja: „E törvény alkalmazása során gyűlés a legalább két személy részvételével közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartott nyilvános összejövetel.” A (2) bekezdés szerint a gyűlés nyilvános, ha ahhoz bárki szabadon csatlakozhat.

A Gyülekezési törvény 1. §-ának, valamint 2. § (1) bekezdésének együttes, és a fentebb rögzített alkotmányos követelményeknek is megfelelő értelmezése szerint gyűlésnek a legalább két személy közösen tartott békés, fegyvertelen, nyilvános felvonulását, tüntetését (demonstrációit) és összejöveteleit kell érteni, amelyen résztvevők célja a rendezvény által valamely közügyet illető közös véleménynyilvánítás. A gyűlés, gyülekezés nyelvtani fogalma is feltételezi, hogy a szervezőkön kívüli résztvevők együttesen, véleményük kinyilvánítása érdekében lépjenek fel.

A bejelentésben szereplő téma - azaz a nemzeti színház épületének megmentése -közügynek minősül, ezért a felperes által hivatkozottak – amellet, hogy azokkal a Kúria egyetért – a kereset elbírálásánál nem voltak relevánsak [keresetlevél 5. pont, az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) és a 75/2008 (V. 29.) AB határozatai idézett részei a közügy fogalma körében].

A Kúria a további feltételek vizsgálatakor - az egyeztető tárgyalásról felvett jegyzőkönyv alapján - megállapította, hogy a felperes, mint szervező, mintegy 1,5 hónapos időszakon belül különböző városi helyszíneken (közterület), posta, különböző üzletek és egy szobor előtt, délelőttönként 4-5-6, délutánonként 5-6 óra időtartamban a nemzeti színház épületének megmentése érdekében aláírást kíván gyűjteni, petíciós íveket kíván aláíratni, az érdeklődőkkel ennek kapcsán a közügyekről kíván eszmét cserélni. Ez olyan nyilvános kommunikációs forma, amely célja nem a közös véleménynyilvánítás, hanem a vélemények cseréje, a közös álláspontok feltérképezése, a szimpatizánsokkal való kapcsolatfelvétel. A gyűlés több személy célzatos, békés, nyilvános összejövetele, amely keretében azonos helyen és időpontban a résztvevők együttes fellépésükkel nyilvánítják ki közös véleményüket az adott közéleti kérdésben. A felperes által bejelentett rendezvények keretében az érdeklődők (résztvevők) egyenként hozzák a szervezők tudomására véleményüket, mint ahogy aláírásgyűjtés, petíciós lapok kiosztása és beszélgetés alkalmával zajlik, a fellépésük nem minősül közös véleménynyilvánításnak, azaz gyűlésnek. Az együttes fellépési cél, mint törvényi feltétel hiányában, az érdeklődő résztvevők esetleges csoportosulása sem valósítja meg a gyűlés fogalmi kritériumait a közéleti kérdést illető aláírásgyűjtés, petíciós lap átadása kapcsán. A felperes által tervezett aláírásgyűjtések ezért nem minősülnek a közügyet illető közös fellépésnek, véleménynyilvánító felvonulásnak, tüntetésnek, összejövetelnek, vagyis nem valósítják meg a Gyülekezési törvény 1. §-a és 2. § (1) bekezdése szerinti „gyűlés” fogalmát.

A bejelentéssel érintett rendezvények célját mindezek folytán az eset összes körülményére tekintettel, a lefolytatott egyeztető tárgyalás alapján az alperes helytállóan ítélte meg, amely következtében megalapozottan állapította meg annak tudomásul vétele iránti kérelem vonatkozásában határhörének hiányát, és jogszerűen szüntette meg az eljárást.

A gyülekezési jog közterületen való gyakorlására vonatkozó bejelentési kötelezettség a véleménynyilvánítási alapjog korlátozásának minősül, és mint ilyen, csak az arra vonatkozó törvényi rendelkezések megszorító értelmezésével bírálható el. Alkotmányos követelmény, hogy a jogalkalmazók, így a gyülekezési hatóság és a bíróság, eljárásuk során ezen követelmény szem előtt

tartásával járjanak el, és a gyülekezési jog minél szélesebb körű biztosítását eredményező döntést hozzanak. Ezen követelménynek megfelel az alperes végzése, amely azt eredményezi, hogy a felperes által gyakorolni kívánt kommunikációs alapjog a bejelentéssel érintett formában állami részvétel nélkül gyakorolható. Emiatt alaptalannak ítélte a Kúria a felperes azon jogsérelemre hivatkozását, hogy az alperesi végzés megakadályozza őt az Alaptörvényben és a Gyülekezési tv.-ben meghatározott alapjoga, a véleménynyilvánítás szabadsága gyakorlásában, illetve abban, hogy a közügyek megvitatása terén éljen a gyülekezés kiemelkedő kommunikációs funkciója előnyeivel. A felperes nincs elzárva annak lehetőségétől, hogy a Gyülekezési tv. hatálya alá tartozó engedélymentes gyűlést szervezzen; az általa választott kommunikációs forma, és nem az alperes döntése eredményezi, hogy a közterület használatra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket meg kell tartania, ennek érdekében el kell járnia, arról megállapodást kell kötnie - esetleg, de nem szükségképpen - a közterület többlehasználatáért ellenértéket kell fizetnie.

Az, hogy a felperes rendezvényei nem tartoznak a Gyülekezési tv. hatálya alá, nem eredményezi azt, hogy azokon az alperesi rendőrhatalóság általános rendészeti feladatait ne lenne köteles teljesíteni, így esetleges rendbontás, vagy más jogellenes cselekmény esetén fellépésre ugyanúgy köteles, mint a gyűlések alkalmával.

A Kúria – a felperesi előadással szemben - a tartalomsemleges védelem követelményének megsértését nem tartotta megállapíthatónak. Az alperes döntése meghozatalakor nem a rendezvény tartalmi elbírálását végezte el, nem minősítette a megjelölt közügyet, és mivel tiltást nem alkalmazott, fogalmilag kizárt, hogy az ún. értéksemlegesség tesztjét el kelljen végeznie. Ezáltal az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozat és 14/2016. (VII. 18.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelmények nem sérülhettek.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.III.10.092/2020/3.

Az Mmtv. 2. § (1) bekezdés a) pont aa)-ac) alpontjai szerinti időtartam meghatározása során alkotmányos követelmény, hogyha az EJEB Magyarországra kötelező döntésében azért állapítja meg az EJEE Első Kiegészítő Jkv. 1. cikk sérelmét, mert a kérelmező számára biztosítási időt keletkeztető ellátást annak ellenére, hogy kellett volna, nem folyósítottak, akkor az ezáltal keletkező biztosítási időt is figyelembe kell venni.

A Kúria az Mfv.III.10.563/2018/4. számú végzésével – a per tárgyalásának egyidejű felfüggesztésével – kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását, az 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) 2. § (1) bekezdés a) pont aa)-ac) alpontjai nemzetközi szerződésbe, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkébe ütközésének megállapítását, a rendelkezések megsemmisítését és alkalmazásuk kizárását.

A Kúria a kezdeményezésben – egyebek mellett – hivatkozott a 21/2018. (XI.14.) AB határozat (a továbbiakban: ABH) megállapításaira, miszerint az a szabályozás, amely a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak rendszerét olyan módon alakítja át, hogy annak eredményeként az egyének az átalakítással összefüggésben túlzott terhet viselnek, ellentétes az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkével, amely rendelkezés összhangban van Magyarország egyéb vállalt nemzetközi kötelezettségeivel. Az Alkotmánybíróság az ABH-ban túlzottnak tekintette a terhet „akkor, ha a fogyatékossgal élő személyek tényleges fizikai állapotának kismértékű javulása, az egyéb körülmények szignifikáns változása nélkül, az ellátás összegének állapotjavulásukat nyilvánvalóan aránytalan mértékben meghaladó, jelentős csökkenésével jár”; ezért az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényellenességet állapított meg.

A Kúria kiemelte, hogy a felperes az őt az egészségkárosodása alapján egyébként megillető ellátásra az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) korábbi eljárása alapját képező ügyvel azonos okból, a 2012-től bevezetett biztosítási időre vonatkozó feltétel hiányában nem válhatott jogosulttá. A felperes Alkotmánybíróság és EJEB által értékelt helyzete az új szabályozás bevezetése

óta nem változott, az Mmtv. 2. § (1) bekezdés a) pont szerinti feltételt önhibáján kívül nem tudja, és – állapota romlására tekintettel – várhatóan a jövőben sem tudja teljesíteni. A felperes az egészségi állapota szignifikáns változása nélkül esik el a korábbi, több mint 20 éven át teljesített, járulékfizetéssel megalapozott ellátás igénybe vételének lehetőségétől, amely sérelem a felperes esetében csak az erre vezető feltételt tartalmazó jogszabályi rendelkezés megsemmisítésével orvosolható.

Az Alkotmánybíróság az Mmtv. támadott rendelkezései nemzetközi szerződésbe ütközése megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt a 10/2020. (V.28.) AB határozatával elutasította, egyben a rendelkezés alkalmazásával kapcsolatban – az Alkotmánybírágról szóló 2011. évi CLI. törvény 46. § (3) bekezdése alapján – alkotmányos követelményt állapított meg. Kimondta, hogy az Mmtv. 2. § (1) bekezdés a) pont aa)-ac) alpontok szerinti időtartam meghatározása során az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből származó alkotmányos követelmény az, hogy ha az EJEB konkrét egyedi ügyben, Magyarországra nézve kötelező jogerős döntésében azért állapítja meg az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének sérelmét, mert a kérelmező számára valamely, egyébként biztosítási időt is keletkeztető ellátást, melyet folyósítani kellett volna, nem folyósítottak, akkor a nem folyósított ellátás által keletkező biztosítási időt is figyelembe kell venni.

A Kúria megállapította, hogy az Mmtv. 2. § (1) bekezdés a) pont aa)-ac) pontja alkalmazásával kapcsolatos fenti követelménynek a jogerős ítéletben és a perben felülvizsgálni kért társadalombiztosítási határozatokban szereplő értelmezés nem felel meg. Ezért a jogerős ítéletet és a társadalombiztosítási határozatokat – Pp. 275. § (4) bekezdése, valamint a 339. § (1) bekezdése alkalmazásával – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú társadalombiztosítási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy a felperes kérelmének elbírálása, az Mmtv. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti időtartam meghatározása során biztosítási időként vegye figyelembe azt az időszakot is, amelyre – az EJEB ítéletében foglaltakra tekintettel, az ABH-ben kifejtettek szerint – részére biztosítási időt keletkeztető ellátást kellett volna folyósítani.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csőke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.